

تاریخ التشريع الاسلامي

دسوسن اوله

حاج حسن بن حاج يونس الانزهری

د تربیتکن اوله حاج شمس الدین بن حاج احمد
24 جالن مهارانی امور جوهر

تاريخ

التشريع الاسلامي

تاريخ

التشريع الاسلامي

حاج شمس الدين بن حاج احمد

في حاله عاريه موار

من عادي زودلوا فيك ايسن

لا ياتي في اواه عليه الاحمدية كذا من سلطانة سية دورا

تاریخ التشریع الاسلامی

دسالین دان دسوسن

اوله

حاج حسن بن حاج یونس

موار

دتریتیکن

اوله

حاج شمس الدین بن حاج احمد

24 جان مهارانی ۶ موار

حق منچیتی ترفلیهارا باگی فپوسن

فندھو لو ان فنر بية

الحمد لله — دغن توفيق دان عنابة الله سبحانه وتعالى دافتمله کيت منريتکن سبواه بو کو يغبونام
 « ناربخ التشریع الاسلامي » يقدسوسن اوله الفاضل توانحاج حسن بن حاج يونس الازهري .
 بو کو يغب کيت تريتکن ابن اباله سبواه بو کو يغب بفسا کن کفد علم فغتموان دان مغندوغي
 ددالم بروف فصل يغب توجوان ممباغونکن دان ممقسا کيت سفاي ممیکر کن رهسيا ۲ کجادين مانسي
 دموک بومي اين دغن سدالم ۲ دري سگي فزانوران ۲ ددالم اسلام . کيت فزپاي بو کو يغب کيت
 تريتکن ابن اباله سبواه بو کو يغب جارغ اداش ددالم عالم بچان کيت ملايو ۶ بکيتو جوگک تنتغ سمجوتن ۲
 بلومله لاگي دافتمله کيت فستیکن ۶ سغکو هفون دمکين کيت مناروه کيقين بوا اوسها کيت کچالان
 ابن اکن مندافتمله کماجوتن دان کچيان يأت ستلمن فمباچ ۲ کيت سدر دان انصاف اکن نيلان
 هرگ بو کو ۲ دان مغاليه فمنداغن کفد بو کو ۲ يغب مغندوغي علم فغتموان .
 مسکيفون ماس ابن سواسان دنيا منوجو کداره يغب گنتيغ دان هرگ قرطس فون بولمله دکتا کن
 ماسيه تيغکي لاگي ۶ کيت بوجنچي ۶ انشاالله سکيران سمجوتن ۲ دان ککمران ۲ يغب ممواسکن تله
 کيت دافتمله مک کيت اکن براوسها لاگي تروس منروس فد منريتکن بو کو ۲ يغب ساومفام اين جوگک
 بو کو ۲ يغب مغندوغي ناربخ ۲ کچودايان ۲ دان سياسه ددالم اسلام ۶ موگ ۲ دغن اداش بو کو ۲ ايت
 ددالم بهاس کيت ملايو دافتمله کيران کيت معميل چنتوه دان فندوان ۲ فد منکککن شمار اسلام .
 اخرا لکلام ساي مغوجفکن تويما کاسيه يغب تيدق فوتس ۲ کفد توان ۲ صحابة هندي بقتله
 مغکالکن ساي فد منريتکن بو کو اين ۶ موگ ۲ دغن گالفن ۲ دافتمله لاگي ساي بکرج تروس منروس
 دان ملقسنان چيتا ۲ فد مفر کيا کن فرستکدان بفسا کيت ملايو خاص دان اسلام عامن دسمننجوغ
 نانه ملايو اين اداش .

موار ۶ جوهر

صفر 1371

فترية

حاج شمس الدين احمد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله ملهم الصواب ، الهادي الى سبيل الرشاد ، والصلاة والسلام على خير أنبيائه ،
وسيد اصفياه ، سيدنا محمد وآله وصحبه .

مک ابن بيراف کلمات ۲ دهيمفونکن ددالم بو کو یغ کچیل دان سدیکیه هلیث ، تله دسالبین
دان داتور اتس قدر فندافتن دري بيراف مذکرات دان شراحن ۲ گورو ۲ ساي سماس ساي دبشکو
« کلیة الشریعة باگی یونیورسیتی الازهر » فد بچارا فربحال « تاریخ تشریع اسلام » .

سغکوھن فرهیمفون یغ سدیکیه این اکن ممبو کماکن لمباران ۲ چارا فرمولان تولمباگ
شریعة اسلام ایت دان فرایدراش ۲ ، دان اکن ممبنتغکن دري مان فونچا ۲ تمغه امیلان دان فچاهن ۲
مذهبن ۲ ، دان اکن مننجوقکن کلیهین ۲ دان مقصود توجوان ۲ ، دان اکن معکمیر کن بتاف فوي
هیئتین بلاء بنچان یغ دتیغماکن کأتس نبی صلعم دان کمدين صحابتن ۲ ددالمحال ، ربك مانچر کن
فچاجران ۲ دان بتاف علماء السلف دان الخلف معقربانکن وجود همه دان تناگ ، ربك مندیر یکن
شریعة ایت دان برخدمة فد مپلوغمکر سگدل اف رهسیان دان ملواسکن بر باگی ۲ بحاثن حکومش ۲
هغک فد اخیرش دغن سبب صبر دان تگون مک سگدل اوسها دان خدمت ، ربك اداله سوات بقیتی یغ
برکة دان کجیان یغ چمولغ .

دانجوگ فرهیمفون یغ سدیکیه این اکن مورتاکن حکایة ۲ فرجلانن فقهائ ۲ دان علماء
مجتهدین سرت تاریخ هیدوف ، ربك دالم میدان علم فغتموان سباگی فهاون ۲ یغ برجواغ معیبر کن
فنجی ۲ شریعة اسلام ، سمواش ایت چنتوه ۲ تولدن یغ معکمیراکن ، دان تندا ۲ اوکران ستاکة
مان کهنران ، ربك منویکن تغکوغن یغتمله دامانمکن کأتس .

سان تاریخ تشریع اسلام این سغکوھن اداله ای ساتو فن علم یغ بهارو دسوسن ددالم بنتوه یغ
برسندیری ، علماء ۲ دهولو بلوم لاگی ممبحث اکندی سباگی ساتو فن علم یغ برسندیری ، —
اد ممفوپای باب ۳ دان فصل ۲ — بهکن سگدل بحاثن ۲ مسلمان برسیراق اد ددالم بیراف جنس کتاب ۲ ،
دان برتابور ددالم کندوغن بیراف ماچم علم ۲ اسلام یغلانن : ددالم علم قرآن ، علم حدیث ، علم اصول
فقه ، علم طبقات الرجال دان تاریخ اسلام ، ددالم علم ۲ ایت ترسوسن اتو توسایة بیراف سونیمغن
بحاثن ۲ مسلمان ، تنائی کسموا مسئله ۲ ایت تیدق توگو به سباگی سوات فن بهکن تر کندوغن
ددالم علم ۲ ایت هاش تر فوالغ سهاج کفد علماء ۲ یغ ممبحث فد ممیلیه دان ممیتغن منورة حاجة دان

توجوان بحائن ماسیغ ۲ ، اوله گران ایت اد علماء مجتهد درفد سوات سگي منگل علماء لاین درفد سگي یثلاین فول .

سباگیلاگی اداله کماجوان ایت تروس مارا ، دان ماس سنتیاس برایدن منوره فوتوران رودان دان سگل مسوات تیف برابره منیغکه کدرجه یغ تیغگی دان ملیا سفای ککسل دأنس کجیان ، تیدق نونیغگل دغن کچیچیران ، مک دغن ایت منجادیکن علماء ۲ هاری این ترفقسامنومفهنک تنانگن ممیق دان معنفولکن سگل مسئله دان بحائنن یغ برکنان دغن تشریع اسلام دجادیکن سباگی سوات فن علم یغ یوسندیوی ، فد فرمولان این هان ائس قدر یغد کهندقگی اوله سوکاتن اتوران بهارو باگی کماجوان فلاجران .

این اباله حال ددالم بهاس عرب مک بتاف حال فول ددالم بهاس ملابو ، یغدمکین ایت مناریق فوامان ساي فد مپالینکن کههاس ملابو یغد کاسیبهی ، مدهمدهن دافته انق یغسا ساي منورهاتیکن ائس کادان حال احوال تشریع اسلام - اگامن یغ جاتی - دان معنفمکن رهسیا ۲ کسفونانن یغ نمفی ترغ بوله دکتوی دان دیقینکن بهوا شریعة اسلام این ترحقه ای دکتان برپاوا بوله هیدوف برککالان سلمهالان لاگی سسواي فد ییلا ۲ ماس دان دمان ۲ نمفه جوا ، برسابغ دغن درجه ۲ تمدن دان کماجوان یغاد .

دهارف افاله کیران بارغدبرکاتی اوله الله سبحانه وتعالی بهوا بوکو یغ کچیل این ، کادان یغ جولوغ ۲ اداله ای جادی اساس باگی منمبهکن فغتموان دان ملواسکن فنداغن انق یغسا ساي دان دنولوغین کائس کیت سسکلین اومه ملابو دغن عقل فیکران یغ وارس لاگی چرگس امین یارب العالمین .

اوله

حسن یونس محمد صالح

بندر مهارانی موار - جوهر

صفر 1371

فند هو لو ان

تاریخ تشریع — باگي کسلامتن مأنسي تادافتیاد کفد انداغ ۲.
 انداغ ۲ آلهي، انداغ ۲ ریکمان سنديري — انداغ ۲ آلهي کلی دان جزئي.
 انداغ ۲ اسلام ممباوا بهکيا دنيا آخرة.

تاریخ تشریع

«تاریخ» معناه منتو کن ماس دان فرکارا بغاد بولا کو ددالم سوت حال احوال بشیر سغکو
 فاوة دغن ۶ دان «تشریع» ایت ساتو فچاهن درفد فرکتان «شریعة» ددالم بهاس عرب
 شریعة ایت اد معندوغي دوا معنی (1) جالن بغلورس، دأنس معنی این فومان توهن عز وجل
 «ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِّنَ الْأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا» ارتین «کمدين کامي جادیکنديکو دأنس
 جالن بغلورس ددالم تیف ۲ حال دان فکر جان مک هندقله اغکو ابکو مروسې دي» (2) فقکالان
 فنچوران ابر، بکیمان کات عرب: «شَرَعْتَ الْإِبِلُ» افیل اونتا ایت فرگي کتشفه مینوم ابر.
 کمدين فرکتان «شریعة» ایت ددالم فریبهاس علماء فقه اداله دفاکي دان دنتو کن دأنس
 انداغ ۲ بعد کر نیاکن اوله توهن عزوجل باگي فرگوئان همجان سفای مریک صبح ایمان دان ممبوا
 کرج مان ۲ فرکارا بغ ممباوا بهکيا دنيا دان آخرة.

مک انداغ ۲ بعدوحيکن اوله الله سبحانه وتعالی ایت اداله دنماگن «شریعة» کران ایاث
 سوات انداغ ۲ بغ بتول ۶ لورس ۶ پات حکمتن ۶ تیدق بر فوتر ۲ فواتوران دان توفیسوغ درفد
 توجوانن بکیمان جوا جالن ۲ بغ تکق ایت نمفق پات هوچشن تیاد برفاته ۲ فولغ بالیک دان تیدق
 ییغکغ ییغکوق لاگي کران ایاث ساولهن ۲ سامله جواسفوت فنچوران ابر بغ مپیوم باگي کسوبران
 پاوا دان کسگران عقل سفرتيله ابر ایت مپیوبرکن هیدوف توبه بدان دان مپگرکن سگل اغکو تا ۲۸.

کمدين درفد لفظ شریعة دغن معنی بغتوسه جوة ایت بهاروله داتغ لفظ «شرع» بشیر معنی
 منجادی اتو ممبوا شریعة (انداغ ۲) بایت افیل دسومن سگل قاعده ۲ دان داتورکن سگل
 فواتوران ۲ سرت دپتاکن حکومث ۲ شکالي، فرمان توهن عزوجل ددالم قرائن بعملیا «شرع لکم
 مِنَ الدِّينِ مَا وَصَّىٰ بِهِ نُوحًا» ارتین «دغن انگراهین اي (توهن) تله معاتورکن باگي کامو انداغ ۲
 جادی اگام کامو ۶ اف ۲ یقتله دوصیتن کفد نبی نوح علیه السلام» لاگي فومان «أَمْ لَهُمْ

شَرَكَاهُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنْ بِهِ اللَّهُ « ارنين » اتو اداكه باگي مربكثيت بيراف اورغ كيتوا ۲۱ مغانور دان مپوسنكن باگي مربكثيت انداغ ۲ جادي اگام ۶ اف ۲ بغ نياد داذين اوله الله سبحانه وتعالى .

درفد هورابن بغيرسبوة پتاله بهوا تشريع ايت معنان ممبوة انداغ ۲ دغن مغانور كن قاعده ۲۶ ، فواتوران ۲ دان منتفكن حكوم ۲ سكال ۶ مك دغن معني اين قيدقوله بوله ددافاتي تشريع اسلام هپاله ددالم ماس حياه رسول الله صلعم دان درفدان سهاج كران الله سبحانه وتعالى نياد معكرنيا كن سئورغ فون لاین درفد نبين كواس ممبوة انداغ ۲ ، دان رسول الله صلعم ايتفول فد ماس حياتن اداله برفندو ددالمحال مغانور انداغ ۲ ايت درفد وحی — قرآن اتو حديث نبوي — مك ايتله سبين ددالم ماس حياتن لاگي تله سمفون دتفكن سكال قاعده ۲۶ كُليّه دان تنتو كن سكال حكوم ۲ دان تله دادا كن هورابن مان ۲ بغ مجمل ۶ دان دادا كن فوگنتوغن شرط باگي مان ۲ بغ مطلق (تقييد مطلق) ۶ دان دادا كن فنتتو مان ۲ بغ عام (تخصيص عام) دان دفيندا مان ۲ بشد كهندقكي الله سبحانه وتعالى (النسخ) ۶ دان دپتا كن فول سبب اتو علة مان ۲ حكوم بغ جزئي ۶ سفاي دهمكن درفدان اكن حكوم كُلي دان بوله دسامكن حكوم افسكل تيمبول فو كارا ۲۱ جزئي ۶ لاین بغ مپروفاین ۶ دغن حال يعدمكين مليفوتيله اگام اسلام اين اكن سكال فو كارا بعتله اتو لاگي اكن اد ۶ بر ككالن سلملما ماس ۶ سسواي دغن فراوباھن زمان دان نمفة ۶ ريفكسن انداغ ۲ اسلام اين تله كمس ۶ سموا قاعده ۲۱ ترديري دانس اساس ۲ بغ تكوه دان بئر ۶ سمفجق فد زمان رسول الله لاگي بگيمان فرمان توهن عزوجل « الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا » ارنين « فد هاري اين اكو سمفونا كن باگي كامو اگام كامو ۶ دان اكو سمفونا كن كفد كامو نعمتكو دان اكو ريبضا الاسلام ايت جادي اگام كامو » لاگي فرمانن « فَإِنْ تَفَارَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ » ارنين « مك جك كامو بربنته ۲ فد مسوات حال اتو فو كارا هندقله كامو معكمباليكن فربنتاهن ايت كفد الله سبحانه وتعالى دان رسولن جك كامو سبئر ۲ اورغ بغيرايمانكن الله دان هاري آخرة » . مك معكمباليكن كفد الله ايت اياله مرجوعكن كفد قرآن بعمليا دان كفد رسول ايت مرجوعكن كفد ماس حياتن دان كفد حديث ۲ نبوي كمدين درفد وفاتن صلعم . بگيمان سبدان صلعم « تَرَكْتُ فِيكُمْ أُمْرَيْنِ لَنْ تَضِلُّوْا مَا

تَمَسَّكْتُمْ بِهِمَا كِتَابَ اللَّهِ وَسُنَّةَ نَبِيِّهِ - ارئین «اگو بکملکن کفد کامو دوا فرکارا یغ منجاد بکن تیدق بوله سسه سلما کامو برفکغ دغن کدوا ۲ ایت: یأیت کتاب الله (قرآن) دان سنه نبین (حدیث)»

سغگوهن درفد کپتان یغترسبوه پتاله کفد کیت بهواسان نبی صلعم ابان تیدق بوفینده درفد دنیا یغ فناء این کفد دنیا یغ بقاء ملیکن کم دین درفد سوده لشکف سمفون لمباگ شریعه اسلام دان انداغ ۲ اگام .

ادفون قاعده ۲ اتو حکوم ۲ یغ دافاتی کم دین درفد وفاة نبی صلعم دغن اجتماع صحابه ۲ دان تابعین ایت سبنون بو کتله دکتاکن تشریع یغنی منجه انداغ ۲ فد حقیقتن ۶ بهکن یأیت هان مشهورایکن فد ممبنتهکن کلوا سن قاعده ۲ کلیه دان ممفاسهکن دی کانس حال ۲ جزئی یغهارو بولا کو سفنجغ ۲ ماس دان ماس تنبیط حکوم ۲ درفد فهان نص ۲ دان مقیاسکن حال ۲ یغتیاد نص کانس .

یغدمکین اداله فونچا نمفه امبیلان انداغ ۲ اسلام ایت هیاله قرآن دان حدیث نهوی سماج فد ییلا ۲ ماس فون ۶ دانس هوراین این مک لفظ « تاریخ تشریع » نرفتوله کهندق معنائ اف ۲ یغته دسوسن دان داتور سرت دپتاکن فد زمان حیاة نبی صلعم سماج ۶ تیدق بوله ملیفوتی مان ۲ حکوم یغ دافاتی کم دین دغن اوسها عفا فیکوان علماء مجتهدین .

سغگوهفون دمکین تنافی تکل اداله علم این تیدق تروسکه بجائش ننتو فد زمان نبی صلعم سماج بهکن ملیفوتی سموا قاعده دان حکوم ۲ یغ . تیاس برتو کو نمبه دری سوات کسوات ماس هغک ماس کیت هاری این دان ملیفوتی جوا حال احوال علماء فقه دان مجتهدین دان کادان ۲ مریک یغاد منداتعکن کن کفد فرجلان انداغ ۲ اسلام ددالم سفنجغ ۲ ماس ۶ فد کتیک ایت تادافتیاد لفظ « تشریع » ایت دلواسکن کهندق معنائ یأیت: -

بهوا تاریخ تشریع اسلام ایت ایاله سوات فن علم یغ ممبنتهکن حال کادان علم انداغ ۲

اسلام فد زمان رسول الله صلعم دان ماس ۲ یغ کم دین ددالم فد منتو کن وقت توجادی حکوم ۲ ایت دان مپتاکن فراوباھن ۲ یغبرلا کو کانس سفوت نسخ ۶ تخصیص ۶ تقیید ۶ تفریع دانلاین ۶ دان ممبنتهکن حال کادان علماء ۲ فقه دان مجتهدین دان اف ۲ اوسها تناگ اجتھاد مریک .

باكي كسلا متن مانسي تاد افتياد كغد انداغ ۲

«التَّشْرِيعُ ضَرُورِيٌّ لِلْأَمَمِ»

بھوا مشگوھن مانسي دالماس هيدوفن سمنجق فرمولان جادين اداله سمنجاس تور کجر ۲ دان
تورور ۲ دېلا کڅ سگل ماچم کھندق ماسيخ ۲ يغبرباگي ۲ دان بولايين ۲ سرت فول مانسي ايت
تولتق دباوه کواس چندروغ هاني ماسيخ ۲ ددالم فد ايت منوره اصل کجادين فول بھوا مانسي
ايت تياداله اوفياش برکسورغن ديروي فد مېمفرونا کن کھندق ۲ بعد مکين پتاله دغن اصل کجادين لاگي
کادان مانسي اداله بوتمدن يعني برکھندق کغد برنتوان ۲ دان برتولوغن ۲ انتارا سبام ۲ مريک
فد مندافتکن سبارغ حاجتن دان مخصاصيلکن فرسديان هيدوفن درفد حال ۲ يغ لمه ناعن سئورغ
ايت ممفروا لېهن دغن سند بوي ۲ دان تياد تراوسها اوله کقوانتن دان تياد ترکيرا اوله عقل فيکرائن
مک دغن دمکين ايت جاديله هيدوف مانسي ايت تولتق اتس حياه مشار که يغ مان تيف ۲ سئورغ
توتغکوغ منمفل مان ۲ لويغ يغبرواغ ددالم باغونن مشار کهن ۲ مک درفد اوسها سکلينن بهارو
تورانور هيدوف يغبربهکيا.

کمدن درفد ايت افيل دليه کغد فراغي دان صفات ۲ مانسي درفد سمولا جادين سميمغله
نفسوان ايت تله تورمري دغن طيعة مغميل فائده ديروي دان لميهمکنندي ۲ تيف ۲ سئورغ
برگولوه ۲ مروه هوان ديروي سند بوي دان لوب فد مندافه ليه باقن .

يعدمکين مانسي ايت کالو ديار کن دغن حال کادان مريک ايکوه کسو کان دان داي اوفاي
ماسيخ ۲ ددالم سگل بهاگين دان چاوغن هيدوف ۲ تيف ۲ سئورغ بردگيل ماتي دغن فيکرائن دان
منوره اف سهاج کھندق شوانن ۲ بوتيمبه لاگي حالن فول کسو کان ماسيخ ۲ ايت اد بولايين ۲ دان
کماهوانن اد برباگي ۲ سرت تياد فزانوران يغ مغلکن انتارا بابک دان جاهه ۲ يغ مېکه کماهوان
مان ۲ مريک يغ ملهفاو ۲ کلوار باتسن ۲ يغ مغانور فزوغن انتارا سبام ۲ مريک دان يغ ممندو کغد
فأبده برکجچيکن سکلين ۲ تاد افتياد سگل کسو کان دان کھندق يغبرباگي ۲ دان بولايين ۲ ايت
بولاون ۲ دان بوتمفور منجاديکن تياد برکنتوان هالا ۲ فد کتيک ايت کلمه کابوتله سگل جالن ۲
کھيدوفن ۲ گلف گليتا ره فيق کجچيکن مک مريک فون بوجالنه دجالن ۲ يغ سيمفغ سيور
ددالم گلف گليتا ايت لينتغ فوکڅ کادانن ۲ سئورغ ايت تياد امبيل فضولي کغد يغلان دان
ساتو ۲ کمفولن فول تياد بوتيمبغ راس دان بوبلس کسيمن کانس يغلان ۲ مک جاديله کھيدوفن
سئورغ بگيمان حال کادان يغبتر سموت ايت ساولن ۲ کھيدوفن بناتغ ۲ يغبتياد اد اف توجوانن فد

کېچيکېن دان کماجوان، دان حياه، مشار کښ فول، برفنچورب، نياد مغنل حق کېنران بهکېن گدادان،
برههراجلايلا بهر کېچيکېن مک ترسکوره کېچيکېن ايت کېچورغ مان ۲ جالن بغ مېمېکېن منفعة
دېري سهاج دان کېچيکېن ايتفول اف بغ سسوي دغن هوی نفسو، کېچيکېن درفد ايت تيدقله اد
کېچيکېن لاگي.

ابله گېچيکېن کادان حال بغ ريغېکس دسېوتکېن باگي کېچيکېن مانسي کالو نياد توابکېه دغن
سېارغ فواتوران دان نياد نو کاول دغن اداب کېچيکېن مک ايت تولاو پات کادان ايت مېمېکېن
اصل کېچيکېن يچمان تله دکتھويي برکېندق برتولوغ ۲ دان برفنچوران ۲ انتارا سام ۲ مويکې دان
موتغ نالي ۲ فوهوېچن کمانسيان يچمانه دتگوه دان دتفکېن اوله توهن عز وجل دري مولا کېچيکېن
درفد لالاگي دان فومفوان دان دجاديکېن فول بيراف فواق دان يچمانه سفاي برکېنالن ۲، مک اوله
کران اصل کېچيکېن ايت الله سېچانه وتعالی تله مويکېن کدالم هاتي کېچيکېن ۲ مانسي درفد ازلې
لاگي فراسان برکېندق کېچيکېن فواتوران بغ بوله، رافتکېن انتارا ساتو سام لالې يچمانه فواتوران کن حاله
کېچيکېن دان مېمېکېن سرت مېمېکېن ۲ يچمانه جالن ۲ يچمانه کېچيکېن دان کماجوان.

سکېکېن تله جادي لازم بېوتن بهوا فواتوران ۲ دان حکوم ۲ يچمانه فواتوران دسوسن اوله اومه
نکري باگي دجاليکېن فواتوران ايت اومه يچمانه سفاي جادي فندوان بغ مېمېکېن اومه کېچيکېن
نکري ايت اباله انداغ ۲ يچمانه دفيليه دان داتور سفاي جادي فندوان بغ مېمېکېن اومه کېچيکېن
فونیکېکېن دان فرسکېکېن سام ۲ مويکې دان مېمېکېن عام مېمېکېن کېچيکېن سکېکېن،
تفافي تېکل اداله ايت دلاهور کن اوله کران دسکېن حجة درفد کېچيکېن ۲ اومه يچمانه سفاي
ليغکېکېن خاص دان فول فواتوران دري مانسي، حال مانسي ايت بېچيکېن فون تېچيکېن دان لوانس
فندافنن اداله عقل فيکېکېن برسفاي جوا، تيدقله اي مېمېکېن اف يچمانه دسېاليق سفاي ايت،
لاگي تېکل ددافاتي سسورغ ايت اي نياد ماهو توندوه مېمېکېن ۲ فواتوران اتو انداغ ۲ دغن
طاعة ستي يچمانه دان تيدق ماهو مېمېکېن دېري ايت ديديقن اداب فراغي يچمانه دان تيدق
جوا بوله درونتون کېچيکېن طاعة مېمېکېن اف جوا سهاج مېمېکېن افيل توتانم ددالم هاتېن کفرچيان
يچ قوا (ايمان) برکواس مندوروغ دي کېچيکېن عمل کېچيکېن برهافکېن بالسن بابک، دان
مېمېکېن درفد کېچيکېن نا کوکېن بالسن سفاي فد کېچيکېن ايت تادافتياد مستي اد باگي مانسي
ايت انداغ ۲ ايت يچمانه اداله اي ايه سفاي درفد انداغ ۲ دان فواتوران بواتن مانسي، دان لېه
مېمېکېن اف جوا حجة يچمانه کېچيکېن فد ماس سکېکېن اتو اکنداتغ، دان بغ مېمېکېن
سېابک ۲ فندوان بغ مېمېکېن جوا فوهوېچن انتارا سام ۲ مويکې، انتارا مويکې دغن توهن يچ
مېمېکېن دان مېمېکېن سفاي کفرچيان، فراسان يچمانه ددالم هاتېن بابت اباله سوات
کېچيکېن يچ سېور ۲ مېمېکېن سسورغ فد ماس برنراغ اتو ددالم سوليتن، دان يچ مېمېکېن

برجاگ ۲ دیری .

اوله کوان ایت برلاکو حکمة الله سبحانه وتعالى کانس مخلوقن سمنجق دودوقکی بومی این
اوله مانسی لاگی تله معکر نیاکن کفد مریک بیراف شریعة دان معوتسکن بیراف رسول ۲ مپروکن
کفد جالن ۲ بهکیا دنیا دان آخرة کیران دطاعتکن دان معخبرکن بالسن ۲ چلاک افیل دانکارکن
« لَيْلًا يَكُونُ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا »
ارتین سفای قیدقله دافه مانسی ایت حجة هندق ملتقن کسلاهن کانس الله سبحانه وتعالى کمدین درفد
داوتسکن بیراف رسول ۲ دان الله سبحانه وتعالى ایت اداله ای مها فرکاس لاگی بیجق دمیکنله
حکمتن . مک انداغ ۲ الله این اباله یعدنه! کن « اگام » .

تتافی، منکل مانسی یغ جادی اومه ۲ دنیا این سماله جوا حالن سفوت کادان کانق ۲،
منیةک دري سوات کسوات فرایداران، مک کانق ۲ ایت تیدق سیکیا دیری ملینکن مکانن ۲ یغ
مپورکن دان تراوفاي معدهن معنچورکن دمکین جواله برلاکو حکمة الله سبحانه وتعالى تیدق
دکونیاکن انداغ ۲ فواتوران هیدوف ملینکن اف دان قدر یغ مناسبه تیغکاتن کهدوفن مریک دان
ستارا دغن عقل فیکران مریک، اشکوران تاهن فندافتن مریک منعکوشن . مک ابنله دیان رهسبا
بریلخ ۲ دان براولخ ۲ دداتعکن شریعة الله سبحانه وتعالى سنتیاس برلاین ۲ دان بوتجه ۲ لواس
هغک فداخیرن ملهکافی دان ملیفوتی بوله دفاکی فد بیلا ۲ ماس دان دمان ۲ تمفة جوا، فرمانن
« لِكُلِّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شُرْعَةً وَمِنْهَا جَا » ارتین « باگی تیف ۲ اومه درفد کامو، کامی
جادیکن — کونیاکن — انداغ ۲ دان جالن ۲ فواتوران » ، بکیمان فون سموا شریعة ۲ سکالیفون برلاین ۲
ماس دان باقی بیلاغن ۲، اداله برلاین ۲ تیدق سماچم ایت هپاله ترباتس اتس مسئله ۲ چواغن
(فرعیة) دان جالن ۲ کرج مانسی هاری ۲ سماج تتافی حالن بوسانو سکالینن فد تمفة فونچا
دکونیاکندی کرانن دان بوسانو اصل یغ سموا شریعة ۲ ایت مپرو کفدات، فرمان توهن عزوجل
« وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ إِنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ »
ارتین « دان تیاد کامی معوتسکن دهولو درفد اشکو (واهی محمد) درفد رسول ۲ ملینکن کامی
وحیکن کفدات بهواسن تیاد توهن ملینکن اکو مک هندقاه کامو هان برعبادة کفد اکو » لاگی
فرمانن « شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ مَا وَصَّى بِهِ نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ
إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ - الْآيَةُ » ارتین « دغن
انگراهین ای (توهن) تله معانورکن باگی کامو ، انداغ ۲ جادی اگام ، اف ۲ بقتله دوصیتن

کفد نبي نوح دان اف ۲ یفتله گامی وحیکن کفد ائیکه (واهی محمد) دان فرکارا ۲ یفتله گامی وصیتکن دغن اکن نبي الله ابراهیم ۶ موسی دان عیسی ۶ بهوا سئگوئن هندقله کامو مپرو برساتو مغاول اگام کامو دان جاعتله کیراڻ کامو بر فچه بله فداڻ — هئکڻ اخیر آیه)

سان قرآن یعملیا اد منچریتاکن دریحال اگام ۲ یغاللو بهوا سمواڻ اداله مپرو کفد اجران یقدسروکن اولهن (قرآن) جوا بایت مغاساکن الله سبحانه وتعالی دان ممبر سیهکنندی درفد سبارغ صفة ۲ ککوراغن ۶ سبکیمان جوا تله مپتاکن بهوا الله سبحانه وتعالی تله مئکرنیاکن کفد تیف ۲ اومه ایت اکن شریعة برعبادة دان فراتوران فرجلانن هیدوف .

منوره حکمتن یغ برلاکو دعالم گائنات این اداله ترجمله درفد رحمة الله سبحانه وتعالی بهوا چها ترغ ایت اداڻ کمدین درفد گلف گلیتا دان اد هوجن سلفس درفد کماراو ۶ مک اداله کابلو فکن تدیون یغ وحکمة بهوا ای مغوس اکن رسولان ۲ کفد اومتن ۲ یابتوله فد کتیک اومه ۲ ایت دکلوبغی اوله کجاهیلان ۶ دان فدوقت برنجیه حال ۲ یغ باطل دان فکناغن یغ سسة دانتارا مریک ۶ سبنون فد ماس سلوم اسلام عالم دنیا این اداله دکلوبغی اوله کابوس یغ قبل درفد کاروه ماروه کفر چیان شرک ۶ دان مانسی فد ماس ایت تله ترجمفی کدالم گاوغ کسانن دغن سبب رنده دان ترسکة عقل فغتموان مریک ۶ دغن دمکین حالن مک حال ۲ یغ کجی فون تله برتو کر مغمیل نمفة سباگی فرکارا دندغ ملیا ۶ مان ۲ فول مریک یغ ممفوپای صفة ۲ هینا دان جاهة تله دافة منکةکن کواسن کباتس اومه ۲ هئکڻ دغن سبب ایت مانسی جادی بر تمنیاران دگودا اوله کبواسن نفسو دان شهواة دان تراسله مریک بر کهندق اکن ساتو ۲ اوتوسن یغ بوله ممندو کلوار درفد گلف گلیتا کجاهیلان دان مناریق درفد لیسمبه کهینان کفد مقام کملیان دان کسوجین ۶ فد کتیک ایت اداله دبغکیة نبي محمد صلعم جادی اوتوسن الله سبحانه ۶ تعالی امة پات جادی گلیتا هدایة مپولوه جالن ۲ مریک یغ منربما کبنران دان منراغکن بکیمان عذاب سغسارا مان ۲ یغ انکارکن دان مپرو برعبادة هپاله کفد توهن یغ سبنر ۲ میلیکی ککواسان ۶ دفیلمه اوله الله سبحانه وتعالی اکن محمد صلعم جادی نبي یغ کسوداهن بایت کمدین درفد فیکران مانسی ایت تله سمفی کفد حد یغ لایق دان مناسبه دان عقل ۲ مریک تله اد فرسدیان دان ترغکوغ باگی منربما هدایة دغن سمفونان سفای دافتمله ای صلعم مپاوا اگام یغ بنر دان ظاهرله کبنران ایت کانس سگل اگام دان ممداله فد کبنران ایت دسقسیکن اکندی اوله الله سبحانه وتعالی سهاج .

انداغ ۲ الهي دان انداغ ۲ ريكان سنديري

سنگوهن دکتھوي درفد اف بعتله دپتاکن بهوا انداغ ۲ ايت سوات حال بغ سمستين باگي
فرگاوان ۶ بعتا دافتياد باگي مپلامتکن حياء مشاركة دان منتفکن کأمان دان ممبهاگيکن - کهادبلن
دان مچيدوفکن فراسان ساورات انتارا سسام مريک ۶ منکل فول حکمة الله سبحانه وتعالی سوت رحمة
کأتس همبش ۲ کدوا ۲ ايت دري ازلي لاگي برکمندفکن بهوا بغ مانسي مستي برفکغ دغن ساتو ۲
اگام جادي عبادنن بغ لغکف مليفوتي لبه لواس درفد انداغ ۲ فراتوران بعتدواوه سنديري اوله مريک
باگي فائده سسام مريک ۶ دان بغ مچندوغي برباگي فرنچوق کفد جالن ۲ کيچيکن بثمان عقل ۲
مريک نياد ترسمفي کفدان .

سان تله جادي کللازيمن بگيمان تله دپتاکن: بهوا انداغ ۲ فراتوران بعتدوسن سنديري
اوله مانسي ايت دسبونکن « انداغ ۲ نگري » دان بعتدانگراهي اوله الله سبحانه وتعالی فول
دنماکن « اگام »

بعتدمين اداله اگام ايت اباله انداغ ۲ بغ مچندوغي برباگي سورهن ۶ تکه لارغن ۶ برماچم ۲
فعاوران دان قاعده ۲ فراتوران بغ لغکف سمفون ۶ سمواث ايت داتور اوله الله سبحانه وتعالی
ياگي فائده مانسي اومه ۲ دنيا سکليتن يايت جادي سندران فد مپلسيکن سبارغ فوتيکايان دان
فرسيچکيتان دانتارا سسام مريک دان جادي فندوان بغ مپولووه ددالم سکل لافغ کهيدوفن ۶ دغن
جالن دوچيکن کفد رسول ۲ درفد اومه ۲ ايت سنديري دان توتشکوخله رسول ۲ ايت مپرو اومتش ۲
سفای منطاعتي انداغ ۲ ايت دان مپتاکن بلاسن ۲ بعتسد ياکن اوله الله سبحانه وتعالی باگي سياف ۲
بغ طاعة دان بغ انککار .

ادفون انداغ ۲ نگري ايت اباله فراتوران ۲ بعتدانور اوله فيلق بغ براوله کواس دجاديبکن
سندران باگي کريضان مونتسکن سبارغ فرسيچکيتان سسام مريک سوت دکاول دغن قوانکواس
باگي مندودفکن مريک منطاعتين .

فر بيڏان ۲ انتارا انداغ ۲ نكري دان اڱام

سڱوھن انتارا اڱام دان انداغ ۲ نكري ايت اد فر بيڏان ۲ بڻ باڻي ۶ ھاڻ دسبوتڪن دسبني
توجوانن ۲ بڻ بسر سهاج :-

(1) مقصود بھاوتام دڪھندڪي اوله انداغ ۲ اڱام اباله ھندق ممپنتوق سسئورغ ايت ڪفد
برڪلڪوان دغن باوان فواغي بڻ سھفون دان مليا، مڪ داسوھن ڪفد برسبه ھاڻي، تيڱي ھمھ،
چرگس ايڻان، دان اد فرسان برتڱوڻ جواب، دان ديد بڻ ڪفد مرافتڪن فوھو بڻ انتارا سئورغ
دغن بڻالين دان انتارا سئورغ دغن توهن بڻ منجاديڻ، دانس داسر بڻتولس اخلاص دان سوچي
مورفي، بولايڻ انداغ ۲ نكري مڪ اي تباد اميل گھڻو مليڪن اف ۲ بڻتوڱوڻ اتس سسئورغ
نسبه ڪفد حق ۲ ڪفو پان اور بڻالين، ڪالو فون اد اي مڱمبيل تاهو حال سسئورغ نسبه ڪفد ديويڻ
سندپري يايت ھپاله چوما سبراف قدر بڻ منفعتن اد مپنتوه ڪفد مشارڪه عام سفرت انداغ ۲
ڪراھن سڪوله مڪ توجوانن سفاي اومه نڪري فندي دان مڱرتي مپوسن چارا برتو ڪو ۲ فائده
فنداقتن ماسيڻ ۲ دان سفاي بر ڪورغن ڪجھتن قدر نسبه سبراف جاوه دان لواس علم ديد بڻان
ايت دافه ممبايقن فواغي اخلاق ماسيڻ ۲ .

(ب) انداغ ۲ اڱام ايت مڱندوغي سورھن دان لارغن - ايجابيّه دان سلبيه - يايت

اي مپوره بر بواۃ ڪبابيڪن دان مڱڪالو اڪندي دغن بر باڱي ۲ جان ھڱڪ مڱاداڪن جنجي بالسن
بھڪيا بڻو ڪيڪال، دان ملارغ درفد بر بواۃ فر ڪارا ۲ بڻ ڪجي دان جاءه دان داوگوۃ فول دغن
بالسن ۲ عذاب بڻد مڪين پتاله اي توجوانن بڻ اوتام سڪالي منچاري مصلحه ڪبيچيڪن سوت
منزلق فر ڪارا ۲ بڻ مروسقڪن، برسلاھن انداغ ۲ نكري مڪ توجوانن بڻ اوتام اباله منڱه دان مپڪه
درفد بولا ڪو ڪجھتن دان فر ڪارا ۲ بڻ اڪن مروسقڪن ڪاداڻ فر ڪاولن مشارڪه ۶ ڪالو ادافون
مپرو ڪفد بواۃ ڪبابيڪن مڪ يايت سهاڱي منچو ڪف شرط، بو ڪنن سميج ايت توجوان بڻ اصل،
اوله ڪران ايت اداله انداغ ۲ نكري ھاڻ سمات ۲ لارغن اتو سڪاتن ۶ اتو فون لارغن تولبه باڻي
درفد سورھن (سروان) .

(ج) سموان انداغ ۲ آلهي ايت اڱام جادي عبادت، مڱرجاڪن سهارغ اجوانن ايت دنماڪن
« طاعة » بڻدافه بالسن فھلا، دان انڪار ڪندي دنماڪن « معصية » بڻد ڪناڪن بالسن سقسا،
سموا بالسن ۲ ديسي اڱام فد اصلن داخرة ڪلق، تنافي مان ۲ بڻد تفڪن اد بالسن سقسا -
اد ڪميتوان قدرن اتو تباد - درفد سهارغ ڪسلاھن بڻدو ڪيلڪن ڪفد فيھق بڻو ڪواس منجانڪن

اداله ايت سمات ۲. منا کو تکی سیاف ۲ بشو نفسو جابه بعتیدق. ماهو ممبواغ کجهاستن ایت مایمنکن
افبیل دلیهتن بالسن عذاب دغن مات کفلاٹ سندیری، ادفون انداغ ۲ نگری مک بالسنن ددنیا این
تراساس اتس فائده متبندا بعدجالنکن اوله فیهق کواس ۲ کرج دان کعادیلان (السلطه التنفيذیه
والقضائیه) .

(د) انداغ ۲ اگام اداله مغاتور دان مضمیل تاهو اتس سکیل گوقگري مأنسي سعاد یعددالم
هاتین دان کتتافن فیکران اتو یعدلا کو کن اوله اعکوت ۲ ظاهر اتو سبارغ فرواتن فرسدیان،
درفد تیف ۲ فرکارا یغ جادی وسیله، تنافی انداغ ۲ نگری تیدقله ای ممدو هان سته ۲ فرواتن
مأنسي یغ ظاهر سهاج ایتفون مان ۲ یغ مینتوه اتو مپیشکوغ اکن اورغ لاین، سفرت منچروبه
هوتبندان اتو اعکوت توبهن، اتو فرواتن ۲ یغ مبعکیه فراسان عام بوتنتغ دغن اتوران ۲ کراجان یغ
برجالن .

(ه) اوله کران انداغ ۲ اگام ایت بواتن دوفد الله سبحانه وتعالی تروس، دان علموٹ
ملیفوتی تیف ۲ دان سبارغ گوقگري همبان سعاد بوتراغ ۲ اتو برسولیه ۲، فرکارا ۲ یغ بسر ۲ اتو
کچیلان، جادبله انداغ ۲ ایت سلملمان عادیل دان ملشکافی سکیل خاجه ۲ یعد کهندقکی اوله
بوتوکر ۲ اتو براوبه ۲ مصلحه. ربیک هعک اکیر زمان دمکینله دتقدیر کن اوله الله سبحانه وتعالی
اکن کلواستن . بولاین انداغ ۲ نگری یایت فرواتن بیراف اورغ فیهق یغبر کواس مک تیدقله
شک ددالم میوسون اداله مربکئیت توتاریک ابغانن دان فیکران کفد حال کادان یعاد
دسکلیلیشن سفرت عادت رسم دانجوا حال ۲ کادان کدودقکن تمغه سفرت ماس، تمغه دان
اودارا منکل فول کادان یعدسکلیلیشن ایت دری سوات کسوات ماس سنتیاس براوبه مک تیدقله
انداغ ۲ یعدبوه مناسبه دغن سوات حال بوله سسواي دان فاتوه دفاکی لاگی کفد حال ۲ لاین
یعدله براوبه کادان دان فیکران . مأنسي ایت بکیمان فون لواس عقل دان سمفون فیکران تیدقله
اوفیان بوله منتوکن اف یعاکن جادی دان تیدقله ای برکواس منجالنکن مأنسي ددالم ساتو اورغ
سهاج باگی فراتوران هیدوف، دغن کران ایت ددافاتی انداغ ۲ نگری ایت سنتیاس کورغ، دری
سوات کسوات ماس برحاجه دتو کو، دتمبه دان داوبه، کالو تیدق جادبله ای سوات فراتوران یغ
ظالم ترفیسوغ درفد مقصود یغ اصل توجوان ممبواتن مک ککوراغن ایت سلالو دتمفل دان
دینچشکن اوله اهل انداغ ۲ .

(ی) ماسن ۲ اد فرکارا ۲ دبر دان دلولسکن اوله انداغ ۲ نگری تنافی تنف دلارغ دان
دحرامکن اوله انداغ ۲ اگام سفرت برنیاک مینومن ارق، منجالنکن فائده ربا دان ملیسینکن
فینتو فرسوندالن، دسکشان اداله ایت سوات جالن مصلحه کفد مأنسي اتو سکورغن ۲ تیاد جادی
مضوه سلما ددالم گوالان . دمکین جواتو کاداغ ۲ انداغ ۲ نگری ملارغ دان ممان بیراف فرکارا

فد حالن هاروس اتو واجب دسیسی فنداغن اگام سفرت ملارغ ساتو ۲ کمفولن اتو فد سسوات
ماس ۶ ملارغ ممفودا گشکن بارغبندا فر کلواردن ملینکن کفداره یغدتفکن ۶ دان سفرت انکارن
اکن فونع فر گلاغن تاغن فنجوری ۶ دان ائکن مپسه فمینوم ارق ۰ دکتان اداله حکوم ۲ ایت تیاد
ممفوپای رحمة دان یرلاون دغن کماجوان ۰

این اباله سدبکیه ریشکاسن کپتان یغ مپتاکن سگی ۲ فریذآن انتارا کدوا ۲ انداغ ۲ ایت دان
سپین ۲ مک درفد اف یغتلله دپتاکن ایت ددافتیله دغن ترغن بهوا هوی نفسو دان کچندروغن
راس سرت حال کدادن یغدسکلیلیقی سنتیاس مناریقی فراوباهن فنداغن ۶ دان جاوه تبلیقن یغ
ممبوا انداغ ۲ ایت سرت سیراف قدر لواس فعالمن دان یراف تیغکی فغتهوانن اداله سموان ایت
اد برکواس یغ ممبوی بکس ددالمجال معکوبل انداغ ۲ نگوی ایت ۰

انداغ ۲ الہی معتمدو غی کلی دان جزئی

سنگو هن سنگل سسوات نهگوغن ۲ شریعة بغدادتقن اوله الله سبحانه وتعالی دأنس سنگل همبها
دالم ماس یغ بولاین ۲ سمنجق زمان فربکالا ههک کفد شریعة محمدیه سکارغ این سموا
ایت بوکنپاله سمات ۲ فقسأن کدأنس مخلوق دان سوپی درفد اد مئندوغي حکمة یغ اد فوهریغن
تفة کفد بهکیا مریک دنیا دان کمنتوسأن مریک داخرة بهکن سموا شریعة ۲ ایت اداله دداتقن
سمات ۲ کران منفعة مریک دان دنوجو کن کفد جالان ۲ یغ منداتقن فائده مریک یاأیت کران
الله سمحانه وتعالی ایت اداله ای معاساسکن سموا شریعتن ۲ دأنس اعتبار مصلحة ۲ مانسی دنیا دان
آخرة ۶ دان دسندیکن تیف ۲ بهاگین شریعة دان تیف ۲ جز ۲۳ بونقکم دغن مصلحة ۲ سعاد
یغبوله ددافاتی سوتورت انوا کنداتغ ۶ کمدين ای گورقکن اکن همبها ۲ دغن بوماچم ۲ قاعده
دان جالان ههکالتقن کفد بو عمل دان برفندو دغن کهندق ۲ شریعة ۲ ایت سفای توغ ۶ پات مریک
نمق بوقتی ۲ نعمتن ۲ دنیا این ۶ دان اکن مریک موجی ۲ فول داخرة کاق شکر کن مریما
بالسن طاعتن — حالن الله سبحانه وتعالی ایت توکمای درفد سکیلین عالم دان امة بلس کسین
کأنس همبها ۲۰

سان بولا کو حکمة الله سبحانه وتعالى مٹھند فکي بهوا انداغ ۲ شریعة ایت داتور کن اتس اعتبار کلیة فد سباگین منکل فد بهاگین لاین اتس اعتبار جزئیة فول ۶ هان فرسلیسیمن اباله دداله حال منتفسیر کن کدوا ۲ ایت (کلیة دان جزئیة) بایت توبهاگی کفد تیک اره فنداغن:—
فنداغن فوتام — اداله یغد کتاکن «کلیة» ایت بایت سگل فوتاهن ۲ دان قاعده ۲ یغته
برسام ۲ داگو می دان دسرو اوله سموا شریعة ۲ یغد باوا اوله نبی ۲ دان رسول ۲ دداله حال یغ بر گنتی ۲
سفنچ ۲ ماس هتک کفد شریعة محمدیة ۶ بایت اباله کما دان حال یغبر گناں دغن سیحفون ۲
اعتقاد دان کملیان فراغی اخلاق سفرت مٹاساگن الله سبحانه وتعالى دان منصفه کندي دغن سگل
صفة کسمفونان دان کسوجین دری سهارغ کیکوراغن ۶ دان سفرت عادل ۶ احسان ۶ نوفي جنجی ۶
ناکونکن هان کفد الله سهاج ۶ صبر دان شکور ۶ دان سفرت ملارغ درفد ملاکو کن هورو هارا
اتس موک بومی ۶ درفد فرکارا ۲ یغ کچی ۶ جاهة دان ظالم .

ادفون « جزئیة » ابت ایاله سنگل فورتاهن یغ برکنان آفة دغن فرووان ۲. مکلف درفد
فرکارا ۲ یغ بوله برلاین ۲ چارا انتارا سانو شریعة دغن یغلایش سفرت کلمکوان سمه یغ ، نصاب
زکاة ۲ ، فرمفوان ۲ حلال نکاح دان حلال حرام فد . معاملات .

سکمی بق مناسبه دنماکن فرمائهن ۲ فد یعفرتام ایت « کسبیه » یأیت اباله اوله سبب اباث تباد

توحيد كنفد ساتو زمان سهاج ۶ دان تيدق تفة دغن ساتو حال تيدق كنفد حال يثلاين ۶ دان نياد
توكا ية فول منمفاتي ساتو ماچم مكلف سهاج نياد كنفد يثلاين .

دان فد يشكدوا دغن « جزئية » ايت كران اداله اياش برگشتوغ تفة كنفد بهاگين ۲ فربواتن
مكلف دان فول بولايين ۲ دان براوبه ۲ دغن سبب بولايين ۲ زمان دان مكلف .

فنداغن اين سروفاله جوا ممهاگي اكندي كنفد أصلية دان فرعية اتو كنفد اعتقادية دان
عملية ۶ مك فائده ۲ فربهاگين يفترسبوة بوله دافة پات دغن توعن فد دليل ۲ يثج جادي تحفة اميلان
اتو يثج جادي اساس سندران ماثباتكن سماء حكوم ۲ أصلية اتو حكوم ۲ فرعية (كلمية اتو جزئية)

فونچا اميلان باگي حكوم ۲ أصلية اتو فرعية

فد حكوم ۲ أصلية - اداله حكوم ۲ أصلية ايت توبهاگي كنفد نيگك:-

فونام ددالم فركارا يثج نياد بوله دثابتكندي ملينكن دغن دليل عقلي يثج جازم سفوت وجود
الله سبحانه وتعالى دان بنر رسول ۲ فد دعوي رسالهن مك اين تيدقوله اد جالن ماثباتكندي دغن
دليل سماعي سهاج كران دليل سماعي اين تيدقوله ددافاتي ملينكن كمدين درفد تله داكوهي وجود
الله دان بنر رسول ۲ . مك ايت پتاله دليل سماعي توهنتي اتو برگشتوغ اتس كدواش ۶ كالو فول
معاكوهي اد الله دان بنر رسول ددافاتي اميلان درفد دليل سماعي دان توهنتي اتس فد كتيك
ايت نسچاي لازمله جادي دور يثج بطل .

مسكيفون بهاگين اين دتريما ثابتن دغن دليل عقلي تيدقوله اي جادي گلوار درفد كدادان
ايت حكوم شرع كران شرع تله مننچوقكن كنفد جالن ۲ مئكوناكن عقل دان برفيكر اتس سندران
درفد اف ۲ فنداغتن - « قُلْ اَنْظُرُوا مَاذَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ » - اريتن كستائيله
(واهي محمد) هندقوله كامو ممرهاتي باگي معميل فيكران اف يثجاد دلاعية دان دبومي) « وَفِي
الْأَرْضِ آيَاتٌ لِّلْمُوقِنِينَ وَفِي أَنْفُسِكُمْ أَفَلَا تُبْصِرُونَ » - اريتن دان فد بومي اين
بيراف نندا باگي اورغ ۲ يثج ممفوپاي كيتينن دان فد ديرې ۲ كامو جوا مك تيدقكه كامو مليه
دان ممرهاتي) .

دانلاگي سگل فنداغتن ۲ عقل ايت اداله داعتباركن يابت افيل دلولسكن دي اوله شرع
دسينيله پات فريذانن انتارا فنداغتن يثبنر دغن سمات ۲ سئكان اتو اغن ۲ خيال سهاج مك
حكوم ۲ بهاگين اين دكتاكن «عقلي» درفد فيق اداله يثمندافانين ايت عقل دان جوا دغن دثابتكن دان

« شرعي » درفد فيهمق داکو فول اوله شرع سرت اي مهاجو بگيمان مئگوننا کنش .
 يشکدوا: ددالم فو کارا بغ تباد سکالي ۲ بوله دثابتکن ماینکن دغن دليل نقلي بابت سفوت
 سگل حکوم دان کتروغن تفة برکنان دغن آخره کلق .

يشکتیک: ددالم فو کارا بغ بوله دثابتکن دغن کدوا ۲ دليل (عقلي دان نقلي) سکالي سفوت
 حکوم بهوا الله سبحانه وتعالی ایت مغموي اکن تيف ۲ سوات دان مغمندقکين ۶ دان سفوت بهوا
 سگل انبياء ایت هاروس بولا کو کانس سگل حال دان صفة بشرية .

تتافي فد بهاگين يغفرنام ایت تيدقله فول دثابتکن اتو تيدقله اد تگمان ددافاتي جوا بيراف
 دليل ۲ نقلي فد منتفکن حکومنش ۶ فد کتيک ایت اداله دليل ۲ نقلي ایت هاش مضمکن دان مغمواتکن
 اف بعتله ددافاتي اوله عتل دغن قطعي .

ددالم کتيک ۲ بهاگين ایت اداله بعدتر بما دان يغصح منجادي دليل بابت هپاله دليل قطعي
 لاگي يعقيني کران ظني ایت دکجي اوله الله سبحانه وتعالی دان دچلاش مربك ۲ بغ برفکغ دغن
 « إِنْ يَتَّبِعُوا إِلَّا الظَّنَّ وَإِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِي مِنَ الْحَقِّ شَيْئًا - ارتين تباد مربك مغموة
 ماینکن سغك ۲ سماج والحال سغكون سغك ۲ ایت تباد ممبري گون سدیکه فون کفد بنو يغحق)
 مک بارغسياف ماعتقاد کن اکن حکوم ۲ أصلية يغتوسبوة ایت سباگي اعتقاد يغ تباد سغفي اتو بلوم
 ججق کفد مرتبة يقين نسجاي تيدقله اي اورغ يغ سبتر ۲ برايمان .

جک دکات: بهوا برکمندق سغفي مرتبة يقين اداله ایت بوله دفوستو جو کن دان بوله ددافاتي
 کالو درفد دليل ۲ عقلي ۶ اد فون دليل ۲ نقلي مک بهواساش - سکالي فون فد سغغش ۲ دکاتکن
 تنتغ ثابت ایت اداله سغفي مرتبة يقين دغن سبب تواتر سفوت فد قرآن يعمليا - - تتافي تيدقله
 بوله دکات فد تنتغ منجوقن کفد معنی مدلولن ایت بوله سغفي مرتبة يقين کچوالي افيل اي
 برسيه درفد سبارغ احتمال بغ سفوله سفوت احتمال مجاز ۶ اشتراك ۶ معارض دانلاين ۲ مک
 بوسيه درفد يغتوسبوة ایت سوات حال يغتياد اد جالنش ۶ مک بتاف مهادا فد عقائد الايمان دغن
 دليل يغ بگيتو حالن ؟

جواب: بهوا مدلول دليل نقلي ایت تباد سغفي مرتبة يقين يغ قطعي بابت هاش وقت ممندغ
 کفد دليل نقلي دان نسبه کفداس سماج تباد برسرتن اعتبار ۲ يغلان ۰ اد فون افيل برهيمفون ۶
 برکفول ۲ بيراف دليل ۲ نقلي يغ سغغش مغموة اکن يغلان دان برسکتو سکلين منجوق هاش
 اتس سانو معنی ۶ فد وقت ایت جاديله معنی يغبرسکتو ایت سوات کبولتن يقين يغتياد بوله
 دشککن لاگي سفوت يغدروايتکن حال کجوانين سيدنا علي رضي الله عنه دان کموراهن حاتم ۶ مک
 ابن اباله يغدنماکن « متواتر معنوي » تباد سياففون برکواس مانکار کنش کچوالي کالو اي ایت

اورغ بغ اوغسکل یعتیدق بوله داعتبارکن فربحائش .

فد حکوم ۲ فرعیة — مک حکوم ۲ فرعیة ایت اداله سندران بغ جادی فونچا مثابتهکندی ایت اباله دلیل ۲ نقلی بایت قرآن دان حدیث نبوی ۶ دتمبه لاگی باگی منصفاتی برسمان قرآن دان حدیث ایت « اجماع دان قیاس » مک کدوا ۲ ایت — مسکیفون علماء ۲ فقه دان اصول فقه ماعتبارکن دوا دلیل بغ برسمندی کړان ممدغ کفد حکوم ۲ دان شرط ۲ بغ خاص توتنتو کفد کدوا ۲ — تنافی بغ سبتر ۲ اداله کدوا ۲ ایت کمبالی کفد قرآن دان حدیث جوا ۰ ادفون اجماع کړان اداله ای نادافتیاد لبه دهولو تله اد ساتو ۲ نص بغ مننجوق کأتس حکوم بغ علماء ۲ برساتو کات ممفرکتاکن کړان علماء ۲ امة تیدقله تودافه وربک برسکات سکلیش کأتس ساتو ۲ حکوم سمات ۲ هاش منوره کچندروغن هاتی دان هوی نفسو سهاج ۰ دان قیاس فول سغکوئن علماء ۲ اصول فقه تله برکات: بهوا ای ایت هپاله منرغسکن چارا بگیحمان دلیل نص بوله ملیفوتی « مقیس » ایت دان میتاکن جالان ۲ دلیل ایت مننجوق کأتس جوا ۶ این اباله معنی فرکتان وربک: « بهوا قیاس ایت اداله ای منظاهرکن سهاج تیدق منثابتکن » .

ستله ایت امفة ۲ دلیل این اباله یعتله اتفاق علماء بوله منثابتکن سبارغ حکوم ۲ فرعیة ۶ تنافی دسان اد بیراف دلیل ۲ لاگی ستعه ۲ علماء ماکین منکل یغلایش منوالی فول ۶ بایت استحسان ۶ استصحاب ۶ مصالح مرسلة ۶ دان استدلال مک مهورایکن تیف ۲ ساتو دغن ترغ دان پات بایتوله تغکوئن علماء اصول فقه .

فنداغن یغکدوا — بهوا یغد کتاکن « کلیة » ایت اباله توجوان ۲ (المقاصد) عام یغد تفتوة اوله سموا تکلیف ۲ شرع فد معاول دان مملیهاراش دانتارا مخلوق ۲ دان توجوان ۲ عام ایت فد سیحفولنن تربهاگی تیک: — فونام « ضروریات » کدوا « حاجیات » کتیک « تحسینیات » مک کفد اره تیک ۲ توجوان اینله سموا حال دتوجو دان دهادفکن اوله شریعة اسلام ددالم سکل سروانش سعاد برکتان دغن حکوم ۲ اتو عمل فربواتن .

ادفون « جزئیة » اتس فنداغن این اباله سکل تکلیف شرع سعاد ددالم بهاگین عمل فربواتن اتو کفرچیان یحمان کسموا ایت کمبالی جوا کفد ساله ساتو درفد توجوان ۲ عام بغ تیک ایت:

یغفونام درفد توجوان عام: — اباله ضروریات یحمان نادافتیاد باگی کبابیقکن مانسی بایت نواساس اتس لیم فرکارا: مملیهارا اگام، مملیهارا پاوا، مملیهارا عقل، مملیهارا کتورنن، دان مملیهارا هرت ۶ مک سموا تکلیف ۲ شرع دتوجوکن فد منجاگک تیف ۲ ساتو درفد لیم ایت اداله دنماکن « جزئیات » مسکیفون ایاش سندیری اد فول ملیفوتی بیراف تفصیل لاگی ۰ اومغمان: —

مملیهارا اگام این ساتو درفد لیم ماچم ترماسوق دباوه ضروریات ایت ۶ تنافی ترگاوان ایت
ایاله دغن برایمان ۶ دان منجالنکن کوج ۲ مپوره کیجیکن دان ملارغ کجاهتن — الاموبالمعروف
والنهی عن المنکر — مک برایمان ایت تکلیف شرعی (جزئی) دان توبور — تصودکن درفدان
ایاله منجاگ اگام ۶ دمکینله ستروسن .

مملیهارا پاوا دان عتل ایت درفد ضروریات مک مملیهارا ایت دغن منوره اف ۲ یهدهاروس
دان دواجیکن اوله شرع دري ماکن مینوم ۶ فاکی فاتوة ۶ تحفة کدیامن ۶ دان دغن منجالنکن
قصاص ۲ دان درا ۲ شرع دان حکوم ۲ یغ برابکوتن .

مملیهارا ذوریات کتورنن دان هرت ایت درفد بهاگین ضروریات جوگ ۰ ایت بوله دسمفوناکن
دغن جالن بریتوان ۲ دان برتوکران ۲ برسام ۲ اورغ لاین دأنس فراتوران یهدلولسکن اوله شرع
سفوت مینده میلک — دغن ادفرتوکران اتوتیاد — دان برسمندا یغ مغللکن بولاکی بینی
دان حکوم ۲ یغبر کأتین دغن سفوت حد زنا ۶ چوری ۶ گنتی بناس دانلاین ۰۲

اینله سدیکیه ریغس مشکمبرکن بهاگین ۲ کلیه یغ ترماسوق دباوه توجوان عام یغفرتام ایت
دان چارا ۲ تکلیف شرع یغ جزئی یهداتور کندي باگی مملیهارا تیف ۲ بهاگین کلیه ایت .
یغکدوا درفد توجوان عام: — ایاله حاجیات یأیت سموا فرکارا یغ تأدافتیاد درفدان باگی
منداتشکن کلواسن کأتس مانسی دان منولقکن کسفیتن . ربک مک حاجیات یغ برتوجوان مبري
کلواسن دان کسناغن مانسی این سنتیاس اد دان ددافاتی دمان ۲ جواسمأد فد عبادة یهدواجیکن
کأتس . ربک اتوفد بارغ فرکارا یغ سنتیاس برلاکو انتارا سام ۲ ربک سفوت عادة رسم ۶
معاملات دان جنایات .

اومفما ۶ مریغکن تغکوغن . ربک ددالم بهاگین عبادة اداله ای دغن جالن رخصه ۲ بثمان
ایت درفد بهاگین حکوم ۲ جزئیة سفوت قصر سمبیغ امفه رکعة باگی اورغ ۲ مسافر دان منجمعکن
انتارا دواسمبیغ وقت دان ربوک فواس باگی اورغ یغ عذر ۶ دان ددالم بهاگین عادة سفوت
مهاروسکن مانسی ماکن بارغ ۲ یغ باگوس دان بایک لبه درفد قدر لازم یغ مملیهارا پاوا ۶ برلواس ۲
دغن فکاین ۶ فرهیاسن دان تحفة کدیامن یغ انده ۲ دان ددالم بهاگین معاملات سفوت دهاروسکن
مریکئیت برهوتغ ۶ برجوالی سلم فد حالن فد یغفرتام ایت ادعلّة یغ جادی حکوم ربا —
یأیت برتغکوه — دان فد یغکدوا . منجوال بندا یغ مجهول ۶ دان ددالم بهاگین جنایات سفوت
مریغکن سبراف یغ بوله درفد . ربک یغ ملاکوکن کلاهن یأیت مشکوگرکن درا (الحد) دغن
سبب ادسکورغ شبهة ۶ دان دبة بونه ایت دکناکن کأتس کلوارگ فمبونه ددالم فرکارا
بونه نرساله یعنی نیدق سهاج .

بشکتيک درفد توجوان عام . - اياله تحينيات يابت سموا حال ۲ بښ مليا دان توفوجي مک ايت بوله ددافاتي دان منجادي دغن جانن ميليه دان معميل مان ۲ بښ ايلوق دان بایک درفد عادة ۲ سورت منجاوه دان ممبواشکن فول مان ۲ بښ کجي بعدتولق اوله عقل ، اين بولا کو جوا ددالم بهاگين عبادۀ سفرت برسوجي درفد نجيس ، منوتف عورة ، مماکي فرهياسن بښ ايلوق ، برموره دغن خيرات کبجیکن دانلاين ۲ ، دان ددالم بهاگين عادة سفرت آداب ماکن مينوم . اشکن درفد مکمانن ۲ بښ نجيس دان مينومن ۲ بښ کجي ، تياد بروروس دان کدکوة دانلاين ۲ ، دان ددالم بهاگين معاملات سفرت دلارغ برجوابلي بارغ بندا بښ نجيس ، ليه ۲ ايو دان سباگين درفد بارغ بندا بعداعتبار دان دکندفکي اوله مانسي سلاين درفد ضروربات دان حاجيات .

سان درفد هوراین ۲ بښ سديکۀ دانس اين تيدقله شک بهوا تيک ۲ توجوان عام ايت سبنو ۲ اياش کلیۀ بښ مليفوتي سموا حال دان فوکارا بعدحاجتي اوله مانسي .

ادفون تکليف ۲ شرع بعداتورکن باگي معاوول دان مملهارا توجوان ۲ عام ايت اداله اي يراف حکوم ۲ بښ جزئۀ هپاله نص ۲ ايت ادکالا جزئي سفرت نص اتس سوچي سيسا ۲ مکمانن کوچيغ دان اتس حرام ممدوکن دغن مق سوداراش ، دان ادکالاث کلي سفرت فرمان توهن عزوجل « مَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ » - ارتين (تياد دجاديکن کانس کامو ددالم اگام کامو کسمفيتن) دان سفرت سبدا نبي صلعم « لَا ضَرَرَ وَلَا ضِرَارَ » - (ارتين تياد بوله چدرا دان تيدق بوله منچدراکن) تنافي بکيمان فون فد ريعکس سموا نص ۲ ايت فد نسبه کفد توجوان ۲ عام بښ کلیۀ ايت جادي جزئۀ جوا بعدمکين تربهاگيله نص ۲ ايت کفد جزئۀ حقيقۀ انو اضافيه .

مک فائده درفد فراتوران ممهاگي اتس فنداغن بشکدوا اين بوله ددافاتي دغن پات بهوا سموا توجوان ۲ عام بښ کلیۀ ايت سوات حال بعتله فونس يقين تياد بوله دفيندا ، داوبه دان دمنسوخن ، ادفون تکليف ۲ شرع بښ جزئيات ايت ترکادغ اداله اي هاظنية سماج منکل فول اد ددافاتي جوا دمنسوخن .

فنداغن بشکتيک — بهوا بعدکتان « کلیۀ » ايت اياله قاعده ۲ عامۀ بښ بوله ترواسوق دباوهن يراف جزئيات بښ باقی تيدق برفوتس ۲ ادان هتک اخير دنيا ، ادفون « جزئيات » بایتوله سکل حکوم ۲ بښ برکشان دغن حال ۲ بښ ترجادي بښ سنتياس بولا کو کفد مانسي ددالم کييدوفن مريک هاري ۲ هاڅ دکندفکن مريک معکمهاپلیکن انو مرجوعکن افکل هندق معتموي حکوم ۲ حال ايت کفد قاعده کلیۀ بعترسبوة .

مک مثل باگي کلیۀ اتس فنداغن اين فرمان توهن عزوجل « يَسْأَلُونَكَ مَاذَا أَحَلَّ لَهُمْ

قُلْ أَهْلَ لَكُمْ الطَّيِّبَاتِ -- ارنيث موبكثيت مناث اعمكو: « افاله بندان يقدحلالكن باگي موبك ؟ كتايبله واهي محمد كغد موبك: دحلالكن كغد كامو سكل بارغ بندا يغ بابك ۲ دان باگوس) مك آبه ابن مليفوتي تيف ۲ بندا يغ بابك سعاد مكائن ، مينومن ، فكسين دانلاين ۲ . دان فرمانن لاگي « قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّي الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ ، وَالْأَلْثَمَ وَالْبَغْيَ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَأَنْ تُشْرِكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يَنْزِلْ بِهِ سُلْطَانًا وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ » ارنيث كتايبله واهي محمد: سغكوهن توهنكو اداله اي ملارغ دان محرام اكن سكل ۲ يغ كجي ، ظاهر دان باطن ، دان انباي دان چروبه دغن نيدق سبنو ، دان جوگ كامو مپشوتوي دغن الله بارغيج تباد دتورنكن كغدان اف ۲ فون دليل كپتان ، دان جوگ كامو موبك ۲ كانس الله اف ۲ يغ كامو تباد كتهوي) مك ترماسوق دباوه آبه اين حرام تيف ۲ يغ كجي ، ظاهر اتو باطن ، دان حرام كظاليمن دان كچروپهن سعاد كانس پاوا ، هرت اتو كحرمائن ، دان حرام مپشوتوي توهن اتو يغ مپاوا كغد دمكين سعاد دغن فوكستان ، فربوانن اتو عزم . دان حرام بروهغ ۲ كانس الله دغن اف جوا يغ تباد ددافاتي دليان درفد الله اتو رسول .

دان سفوت نبي صلعم « كُلُّ مُسْكِرٍ حَرَامٌ » - ارنيث « تيف ۲ مينومن يغ مپاوفكن ايت حرام » « كُلُّ عَمَلٍ لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ » - ارنيث « سبارغ فكرجان يغ تباد منوره اتس داسر ۲ فوجلانن كسي بابت دتولق دان تباد دتريما » « كُلُّ شَرْطٍ لَيْسَ فِي كِتَابِ اللَّهِ فَهُوَ بَاطِلٌ » - ارنيث « سبارغ شرط فوجنچين يقد بوا تباد ترسهوه كلولسنن ددالم كتاب الله مك بابت باطل نيدق سكمالي ۲ صح » دانلاين ۲ لاگي .

مثل باگي « جزئية » فول سفوت مشحكوم نبي صلعم دغن سوچي سيسا كوچيغ ، سوچي اير اعمكور ، حرام مپادوكن فرمفوان دغن مق سوداران ، مك حكوم ۲ اين دان ساومفماث سموان ايت دنماكن جزئيات دغن اعتبار فوجادين ايت دغن سبب ددافاتي حال ۲ يغ تورتتو يغ منداتغي مانسي فد زمان رسول الله صلعم ، مسكيفون كادان نص ۲ ايت ترهادف كغد سكلين مكلنن ، ددالم فد ايت اداله كبايقكن نص ۲ ايت اد بوسام ۲ كپتان سبب ۲ اتو علمه باگي حكومث ، سفاي مانسي موده ملواسكن اتو ممنجشكن حكومث ۲ كغد فوكارا ۲ لاين يغ سبنديغ دغن سفوت سبدا نبي صلعم بركنان دغن كوچيغ ايت (إِنِّهَا مِنَ الطَّوَّافِينَ عَلَيْكُمْ وَالطَّوَافَاتِ » ارنيث « كران بهوا كوچيغ ۲ ايت درفد مخلوق جينق يغ سنتياس بركاييلغ دان ميسيه ۲ كامو » دان فد اير اعمكور (ثَمَرَةٌ طَيِّبَةٌ وَمَاءٌ طَهُورٌ) ارنيث (بواهن ۲ يغ بابك راسن دان اير يغ

سوچي « دان فد ممدو ايت » اَنِّكُم اِن فَعَلْتُمْ ذَلِكَ قَطَعْتُمْ اَرْحَامَكُمْ » - ارنيش
 « کالو کامو فرواوة جوا اکن یعدمکین ایت نسچای کامو موتس اتو مموثغ اکن صله الرحیم کامو » .
 اوله یعدمکین ایت جاديله شریعة اسلام سوات انداغ یغ لواس قاعده ۲ بوله دفاکي دان
 دفاستکن کفد براف جوا فرکارا ۲ یغ تیمبول دان بهارو اد منداتغي مانسي هان مانسي ایت افیل
 هندق معتموي حکوم ۲ فرکارا بهارو هندقله مرجوعکن کفد قاعده ۳ کلیة ایت دان مقیاسکن
 کفد فرکارا ۲ یغتهله معلوم حکوم یأیت افیل تله پات انتارا کدوا ایت اد صفة ۳ یغ سروف دان
 سام دان صفة ۲ ایت فول اباله فونچا داساسکن حکوم فرکارا یعددافاتی نص .
 هتک دسیني نمفق ترغ کفد کیت بهوا انداغ ۲ آلمې پات مئندوغي کلي دان جزئي مک
 دغن ایت اي بوله منغکوغ سموا مصلحة ۲ مانسي دغن سمفونان سماد دفسیرکن « کلیة » ایت
 دغن معنی سیمفول عقائد یعدسروکن برسام ۲ اوله سموا شریعة ۲ انبیاء ۶ دان « جزئية » دغن
 معنی فونتاھن ۲ یغ برگنتوغ تفة کأتس فوبواتن ۲ مکلف یغ بوله برلاین ۲ چاراش انتارا سانو
 شریعة دغن یغلاين .

اتو « کلیة » ایت معنانش توجوان ۲ عام یعدتتوة برسام ۲ اوله تکلیف ۲ سموا شریعة ۲ مایهاراش
 دانتارا مخلوق ۶ دان « جزئية » فول معنانش سکل تکلیف ۲ شرع یعدمقصودکن باگی منجاگ دان
 منجالنکن توجوان ۲ عام ایت .

اتو فون معنی « کلیة » ایت اباله قاعده ۲ عامه یغ بوله دماسوقکن دباوهن بیراف باقی جزئیات
 دان « جزئية » اباله سکل حکوم ۲ باگی تیف ۲ ساتو ۲ فرکارا یغ ترماسوق دباوه قاعده عامه ایت .
 یعدمکین ایتله کمندق فرمان توهن عزوجل (مَا فَرَطْنَا فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ)
 ارنيش (نیاد کامي توتیغکل فد مپتاکن تیف ۲ سوات ددالم کتتاب ایت) یعنی سمواش اد
 توسوة دان تو کئندوغ ددالم قرآن یعملیا ایت .

انداغ ۲ اسلام ممباوا ۱ بهکيا دنيا اخره

شريعة اسلام بهکيمان تله دکتهوي اباله انداغ ۲ آلهي به داتور دان دسوسنکن باگي فرگونان مانسي اوله توهن به مليفوتي فتهوانن اکن سنگل گر فکري دان کماهوان ۲ دان جوا کدادان ۲ مريک، ظاهر دان باطن، به سديا اد دان لاگي اکن اد، لاگي فول توهن بهامه بيجهسان دان ملتق اکن تيف ۲ سوات ايت بتول فد تمفتن « لَا يَضِلُّ رَبِّي وَلَا يَنسَى »

سان درفد کسمفران نعمة ۲ الله سبحانه وتعالی دان پات حکمتن ۲ فد سنگل کجادين ۲ بايت کمدين درفد ملئکه دان ملالوي عقل فيکوان مانسي زمان کبودقن، دان بوسدي منيئکه براف لافيس نهک کهدوفن بهوسوفن بهوا اسلام ايت اداله اگام بهتله دکر نيا اوله الله سبحانه وتعالی سفای جادي عبادۃ باگي سیاف ۲ به منوره فحاجران، دان دياله انداغ ۲ دشن دسوده دان دسمفران اکن اوله الله سبحانه وتعالی اکن سنگل انداغ ۲ انبياء ۲ به دهولو ممباوا ۲ مک تيدقله حبران اسلام ايت اگام به تنف لونس دان تکف فردیوبان، سمفرن فراتوران، ايلوق فمباوان دان تيهکي کهندق توجوان به سسوي فد بيلاماس دان نعمة دشن بر ککالان، منجوق سنگل جالان ۲ کبجيمکن دان ممباوا بهکيا دنيا اخره .

ممادا کيت هندق متهوي رهسيا ۲ اگام اين دان کلبينن ۲ درفد بهلاین منکل سهاج کيت اماتي ۲ دان تاتف تنتخ فحاجران نوسرلهله کفد کيت به اياش تله ممباوا بيراف حکم تباد ددافاتي درفد اگام ۲ به دهولون دان معاجر بيراف فراتوران دان فدومن به کهدوفن دنيا مستي بر کهندق کفد ان . لبه ۲ لاگي کداتغن اسلام اين مملایا دان مگوناکن اکن عقل، مپرو دان مپوره کفد برفيکر دان معميل اعتبار درفد دريحال کجادين ۲ بهاد دعالم دنيا اين سعاد کچيل افتلهلایي بسرش، مپرو دان مپوره منجاوهکن درفد سمات ۲ مغيکوه دشن بوت تولي، دان دگيل بهتيدق بر کنتوان سفای بوسيه عقل ۲ ايت درفد کاروه ۲ دان لافغ باگين تبليقن به لواس دان سجه ترا درفد ترگلينچير دان سمفي کفد کسوداهن به کفوجينش .

دان اسلام ايت اداله بوسهکوه ۲ فد ممتول دان منتفکن اتوران فرگاوان مپرو کفد سطرف دانتارا مانسي، تيدق عرب تولبه مليا دان تيهکي درفد عجم توافي کملیان دان کتيهکين ايت اداله اي فد سیاف بهلبه تا کوکن الله سبحانه وتعالی، بهدمکين اي مملهارا باگي تيف ۲ سورغ ايت اکن هيران کيبياسنن سرت مگالاق کفد هيدوف به بوسوفن، برفکخ کفد ديري سندبوي سراي منجاگ کحرمانن اورغ لاین دان اي منجوق اکن مانسي کفد جالان ۲ تمدن به بوسيه

درد گشکوان کارو۲ بغ مغیروکن کباپکن کیت .

چوب لیمه ! کیت دافتي اداله اگام اسلام ایت سنتیاس اد برسام ۲ تیف ۲ سئورغ ددالم سگمل
فرایدران دان گیلیران ۲ عمرن ممبری فندوان دان معاتور اف جوا انیک فکر جانن سفای درد تیف ۲
سئورغ بغ تردیدیق انس اسوهنن توجادی کمفولن ۲ یغترلاتیه سبتر ۲ روفاکن کمانسیان بغ
سمفون ۲ کمیدن سنله معاسوهن تیف ۲ سئورغ ددافتي فول ای میوسن دان معس نمباتن فر گاولن
مانسی انتارا سئورغ دغن لاین فد فرهوین کلاوارگ ۲ فرنیکان ۲ کبغسان دانلاین ۲ لاگی بغ
تیدق توهشک باقن ۲ مک تیدقله ای ملایکن سماد کچیل افتهلاگی بسرن ملینکن دکاولن دغن
فراوران ۲ بغ کس .

بتاف تیدق ؟ کوان اسلام این فرتمان معاجر اکن مانسی بگیمان هندق برهوبغ دغن توهن
بغ منجادیکنن دغن جالن برعمل دان ممبوة عبادة منورة فراوران ۲ یغتمله داتورکن ۲ دان معاجر اکن
مانسی بگیمان معکوناکن عقل ۲ دغنیاله دافه مشتهوی اد دسان توهن بغ اف جوا مخلوق ایت درد
کجدینن ۲ بغ تیاد ترسمبوی درفدان سسوات فون سکالیفون سبسر هام ۲ فد کتیک ایت مانسی
ایت تراس یغای ددالم جاگ دان کاولن بغ منجادیکنن مک تیدقله ای برانی هندق پلاهی اف ۲
حکوم مسکیفون فد ماس سولیه افتهلاگی سبالیقن ۲ مک برجاگ ۲ له ای فد دیرین ۲ تیدقله ای
ممبوة اتو برچیتا ۲ هندق ملاکو اشکارا کاتس یغلاین ۲ دان معاجر اکن مانسی بتاف برفراسان
توتغوغ منونی اکن کواجیفن ۲ دان برسغکوه ۲ مغاول حق کفوبان دان معرجاکن فرکارا ۲ بغ
منداتمکن منفعة سماد دنیا اتر داخرة کاتی .

کدوان معاجر اکن مانسی بگیمان کبیدوفن بروم توشک ۲ برانق فینق دان برسر کو سا کة مک داتورن
قاعدہ ۲ بغ سسئورغ هاروس معمیل کوغسی هیدوف دغن فرتمباتن یغدنبر اگام دان دپاکن
سگمل کواجیفن : تیف ۲ سئورغ سوامی استری اف بغ واجب باگین دان بغ واجب انس ۲ دان
دپاکن فرهوین انتارا کدوا درد واجب اخلاص ۲ کاسیه سایغ ۲ بلس کسین ۲ برتیمغ راس دان
برسکدودقن یغدرضا اگام ۲ برتولوغ ۲ منجاگ ۲ مندیدیق دان معاسوه انق ۲ درد کدوا ۲
دان دکاول کدودقن کلاین دغن فراوران بغ ملیمهرا درد ترچدرا ۲ دلتقن سمفادن بغ بوله
برفندغ ۲ انتارا لالاکی فومفوان ۲ متنا کبیران دهولو درد ماسوق روم توشک ۲ دنکه برچهفور
بغ تیاد برانس انتارا لالاکی دان فومفوان بغ هله سفای کککل دغن تکوه دان سلامة فرهوین لالاکی
استری سوت برسیه درد سگمل بغ ممورمکن دان ترجاوه درد فرکارا ۲ بغ ممباوا کفورقزندا ۲
دمکین جوا دسدباکن فراوران ۲ کیران ترفقسا برچرای فد کتیک ملاره ۲ فرسیغکییتان ۲ تیاد دافه
دفریتولکن ۲ دان جادیله کبیدوفن انتارا کدوا معهادف هارو هارا ۲ فورقزندا دان ممباوا کفد
المفوی لارغن اگام .

که مدین سته اد فرتمبان لاکی استری دپتا کنځ اف ۲ یغبر کنان دغن فرتمبان ایت فد ماس
 هیدوف انو که مدین درفد ماتی یأیت حق کفوپان تیف ۲ سئورغ فد هرتبندا انو تگکوغن یغ سئورغ
 لاگی درفد نفقه ۲ دان فساك ممفسکای بگیحمان جوا داتورث فرهو یغن انتارا دوا ایو باف دان انق ۲ ،
 انتارا انق ۲ سام ۲ . ربك دانلاین ۲ لاگی درفد سـکـل فرکارا یغ توماسوق دباوه انداغ ۲
 احوال الشخصیة .

کتیکان منکل مانسی جادی ییاق دسیچن فرتمبان کوغسی هیدوف انتارا للاکی فرمفوان ،
 دان . ربك تیاد اوفای هندق مپمفونا کن سکل کهندقن دغن سمدبری ، نادافه تیاد دري فرتولغن
 اورغلاین دغن جالن برتوکر ۲ فنداقتن درفد برباگی ۲ اوسها ، برحوالبی ، سیوا مپیوا ، گادی
 مشکادی ، اوفه مغوفه دانلاین ۲ لاگی مک دکاوالن فراوسهان ایت دغن معادا کن بیراف فرتاوران
 دان انداغ ۲ جادی فندوان یغ مننجوق دان منجاگ باگی کسلامتن دان جالن ۲ فراولپهنش ، دان
 دکو کهکن فوجگان ایت دغن ددبریکن قواکواس یغ مپلسیکن فریتاهن ۲ یغبر لا کو انتارا سسام
 . ربك دیدان برباگی ۲ فراوسهان ایت یأیت دغن مشکونا کن سقسې ۲ ، فغا کوان ۲ دانلاین ۲ لاگی
 درفد فرکارا ۲ یشدجالنکن فد کتیک معادا کن فوبچاران سفای تولفس دان مسلامه فراوسهان ۲
 . ربك درفد تیغو دای دان دغکی خیانه دان ترکاول دغن کاوالن کعادیلن دان تیمیغ راس دان
 تولفس درفد گشکوان . ربك ۲ یغ برصفه کبشیسن دان هلوب طمع .

کدامفتن سته ایت معاجر فول اکن مانسی بگیحمان چارا ۲ فرهو یغن عام ددالم حیاه مشارکه
 سوت دکمسن دغن برباگی ۲ اساس ۲ داسر کسلامتن دان کماجوان یأیت ستمش بارغسیاف منیفو
 دای اورغ ۲ اسلام بوکنله دی درفد مربکیت — اگام ایت اباله نصیحه یعنی هندقله . ربك ۲
 یغبر اگام اسلام ایوة برایة انتارا ساتو سام لابن — بارغسیاف ترفندغ فرکارا ۲ یغ اشکارا دان
 کني هندقله دبتول سبراف کواسن سفای تیدق توجادی سفوت بني اسرایل : . ربكیت تیدق
 نکه منکه دالم فرکارا ۲ یغ کچی دان منکو . — بارغسیاف بوجنچی هندقله دتونیکن ، اف جوا
 جنجی ملینکن جنجی معجلالکن فرکارا یغ حرام انو معجرامکن فرکارا یغ حلال — حرام ملا کو کنځ
 فربوانن منوموبق روسوق (ممبري واغ سواف) سفای دافه مسوات دغن تیدق سبتر — دان داجرث بتاف برواة
 بآبك انتارا جیران ۲ ، برباس کسیم دانلارا سائق سودارا ، انتارا اورغ ۲ یغبر تگکوغن دغن . ربك ۲
 یشدباوه جگانن ، دان انتارا کیتوا ۲ دغن انق بواهن سفای اداله سکالین برسد دارا فد فراسان دان
 ابشان دغن دمکین توجاوه درفد برمارهن ۲ دان ترسلامه درفد تیدق فواسهاتی یشدان ایتوله فونجا
 فورقفرندا منجادیکن لحه کهفولن ۲ اسلام ، فد کتیک ایت برفلواغله ستر و ۲ اسلام مغرموده ۲
 دان مشیناکن .

کلیماش تیکل حیاہ مشار کہ ایت تیدق سوپی درفد بر کایہ ۲ جوا دغن اورغ ۲ بغ بوکن اسلام تیدقلہ دلا لیکن اتو دچوایکن فد ممبر کن فرھوغن ۲ بغ تباد منجانوھکن مروہ اسلام بہکن دانور دان دسوسن فراتوران ۲ بگیماں فرھوغن ۲ یغیرلہ دان ہاروس دلا کوکن انتارا فیہق اسلام دغن یغلاین سعاد بر کٹان دغن اومتش ۲ فد نکاح کھوین ۶ بر جبران ۶ فرنیگان ۶ فراوسمان دان سبا گین ۶ اتو دغن کراجان ۲ فد معاد اکن ایکمان فرجنجن ۲ سفرت بر جبران ۶ بر صحابہ اتو سبا گین ۶ ددالم فد ایت داجو کیت مستی بر جاگ ۲ اکن کقوان سترو ۶ دان کیت مستی سیف برسدیا منولق اکن سراغن ۲ مرک دان جوا دتغکوغن کاتس کیت منجاننکن سرعپالس تیکل دچا بول اولہ ۲ مرک ۲ ولو بگیماں فون داجو کیت مستی منجانوھکن دان تیدق منداتنکن فرکارا ۲ بغ مپلاھی ستیا فرجنجن سفای سلامہ کلیماں اسلام دان کہ گمانن ۲

کاتمن منکل اللہ سبحانہ و تعالیٰ معتموی بہوا داننارا ہمبانش ۲ ایت اد مرک بغ طاعة معیکوہ سبارغ اجران دان منجانوھکن اف ۲ لارغن ۶ دان اد مرک بغ اوغیکل لاگی دگیل تیدق برھنتی درفد کچواسنن ملینکن ستلہ ای سندیری وراسای عذاب سقسا اتو دلیمہ تر باغ ۲ دمتان مک دانور کنش بر باگی ۲ حکوم دان برماچم ۲ بالسن ددنیا این ۶ باگی منجاننکن حکوم ۲ دان بالسن ۲ ایت دادا کنش اتوران چارا بر فرناھن ۶ دان دواجبکنش اومہ ۲ اسلام مستی ملتتقی سئورغ یغلایق لاگی بر فغاروہ فد منجادی ولی الامور (فخرتہ) بغ برتغکوغ جواب منتدیر کن اف جوا بغیر کنش دغن مرک انس مصلیہ ۲ بغ مملہارا مروہ دان موتو اسلام دان ملولسکن سموا انداغ ۲ دان سگل حکومن ۲ سفای اورغ ۲ جاہہ سبلو ہندق ملا کوکن کچواسنن دان تورنکہ درفد ممبواہ اغیکارا ۶ دغن دمکین ہافوس سگل انپای دان کچروہن اتو سکورغن ۲ بر کورغن مک ستتوسالہ مانسی فد ہر تیندا دان پاواں دان امان تفترام تیف ۲ سئورغ فد مپمفونا کن سگل کواجیفن ۲ بغ توہادف کفدان ۲ سغکم نون بکیتو تیدقلہ دامسکن اورغ ۲ بغیر کتغکوغن ایت ممبواہ سکھندق ہاتی بہکن دباتس فرغکن ۲ ککواسن مرک دان دسدیا کن حکوم ۲ دان بالسن ۲ بغ فدبہ کپرا ملحفوہی سفادن ۲ ایت ددالم حال منجاننکن تدیر ۲ دان قوانکواس بغدوا کیلکن کفدان ۲

کتوجمن ددالم سجوا حال بغتوسبواہ ۶ مانسی ۲ ایت تیدقلہ دیبر کن منورہ فیلین ہاتی مرک سہاج ۶ منطاعتی اتو تیدقن حکوم ۲ اسلام ایت بہکن دانور دان دسدیا کن دسبالیق حکوم ۲ ایت بر باگی ۲ بلاسن بغ کسمواں برتوجوان منولق اکن مرک کفد معیکوہ دان مغرق اکن فراسان » دسان اد جنجی ۲ بأبک دان جاہہ « دان مپادر اکن ابغانن: بہواسان اللہ سبحانہ و تعالیٰ توهن بغ منجادیکنش ایت کتہوی سگل گر فکریں ۶ تیدق تولیندوغ سسوات جوا فون ۲ دان دپتاکنش بہوا مانسی ۲ سعاد اورغ ۲ بغیر کتغکوغن اتو اورغ ۲ بغ دباوہ جگمانن ۶ سکلمین ددالم گتگمانن کواس ۶ کھندق ۶ دان فتموان اللہ سبحانہ و تعالیٰ ۶ حالن اللہ سبحانہ و تعالیٰ ایت ترکای درفد مرک ۶

يهدمكين بارغسياف بمبواة بآيك باگين بلاسنن بآيك، دان بارغسياف بمبواة دانسن بلاسنن جاهه،
 سغكوهن الله سبحانه وتعالى تيدق معانباي اكن همباث .

دمكمله سوسنن انداغ ۲ اسلام دالم نيف ۲ بهاگين درفد سگل بهاگين هيديوف سسئورغ اتو
 فرگاؤلن ۶ باگي مريك ۲ يغ برفكغ تواجو كليكيرون .

سغكوهن لاگي پات كفد كيت بهوا يغ منمبه ۲ كآبلوقكن فرجلانن اسلام دانس كسمفرنآن
 دان كمس اتوران ۲ دان سوسنن انداغ ۲ اداله اي تباد ميرو دان مناريقي مأنسي كفد بمبواغ اف
 جوا كآنداهن ۲ دان فرهياسن يغ جادي نعمة دنيا ۶ دان تيدق سگمالي ۲ ميوره بوناف اتو برسولوه
 بهكن اي منگه اكن مأنسي درفد يهدمكين ايت، تنافي سباليقن فول اي معكمالقي اكن مأنسي كفد
 براوسها ۶ برفنچارين هغك كفد منجاجة دمان ۲ نعمة دانس موك بومي اين كوان منتوة رزقي ۶
 دان ميوره مأنسي معميل كسدافن دان كسناغن درفد سگل نعمة يفتهله دكرنباي الله سبحانه وتعالى، دان
 دينا كشن بهوا الله سبحانه وتعالى بوجنجهي اكن منمبه نعمتن ۲ منكل سهاج مأنسي ايت شكور ۶ مك
 ايت اباله سگل تومفوان چيتا ۲ بعداغ ۲ اوله مأنسي ددالم كهيدوفن ددنبا اين . مك اداكه دسان
 يفتهله بآيك دان باگوس درفد فواتوران ۲ يفتهله داتور دان دسوسن اوله الله توهن بعامه معتهوي
 سگل كمندق ۲ مأنسي دان تولبه بلس كسيهن كفد مريك درفد ايبو ۲ مريك سندنبري ؟

تيدقله بركمندق كفد كيتآن لاگي بهوا اسلام اين اداله اي سبنو ۲ تباد ممير اكن سسئورغ
 ددالم كسنانن ملينكن دتنجوقن دان تباد مليه اكن سبارغ ككوراغن ددالم فواتوران فرگاؤلن
 ملينكن دتولكنن، درايت تباد شك لاگي بارغسياف برفكغ دغن تواجو فعاجران اسلام اداله اي
 تله معميل دغن سگل سبب كسناغن دان كههگان، دان بارغسياف برجلان دانس داسر ۲ فعاجران
 اسلام نسچاي اي سجهترا درفد ترگلينچير دان ترفيسوغ ۶ دان بارغسياف برفندو دغن فدومن ۲
 اسلام نسچاي اي تباد اكن مسه سلملمان .

فرايدران انداغ ۲ اسلام

اداله چارا فنديتا ۲ اسلام ممهاگي اكن فرايدران ايت دغن دوا كادان:—

فوتام د بها گيكن منورة كادان مانسي ، يايت سبيگيمان تيف ۲ سئورغ ايت فوتان مرفوه
ماس كجودقئن ، كمدين ماس كمودان ، كمدين ماس كتوانن بكيتوله جوا انداغ ۲ اسلام ددالم
سكيل فرايدرانن .

كدوا د بها گيكن منورة فراوباهن دان فريذآن بڃ اد منداتشكن كسن ددالم انداغ ۲ اسلام ،
بعدمكين ددافتي فرايدران ۲ ايت دغن سبب فراوباهن ۲ ماس ، ددالم انم فرئگن سهاج بعتربه پتان:—

فوتام فريحال انداغ ۲ فد ماس النبي صلعم .

كدوا فريحال انداغ ۲ فد ماس الخلفاء الراشدين .

كتيگك فريحال انداغ ۲ فد ماس كمدين درفد الخلفاء هئكك فرمولان قرون بشكدوا هجرة

كأمفة فريحال انداغ ۲ درفد فرمولان قرون بشكدوا هئكك فرتاهن قرون بشكأمفة .

كليسم فريحال انداغ ۲ درفد فرتاهن بشكأمفة هئكك كجاتوهن بغداد .

كأنم فريحال انداغ ۲ درفد جاتوه بغداد هئكك سكارغ .

مك منكل كادان بشكدوا اين لبه تراور دان سنغ معوتي مك دنتقن معاتور فرايدران

انداغ اسلام اين مشيكوة فرجلانن .

ماس یغفر نام

بتاف فر ییحال انداغ ۲ اسلام فد ماس النبي ﷺ

— ۰ —

اداله عرب فد ماس دهولو درفد النبي صلى الله عليه وسلم جادي فسورهن الله سبحانه وتعالى، ساتو بغسا یغد کلو بغی اوله کجواسن، دان کبیالن، تباد ممفوپای فراتوران، مربك تباد ترايكة دغن ساتو اگام، تباد فول منوره اتو توندوق دباوه مان ۲ انداغ ۲ مك اداله یغدمکین ایت منجادیکن براسیغ ۲ دان برچوایبرای ددالم کفرچیان بغ کاروه ماروه، اد مربك فرچیاکن پاوا کتوهانن ایت برتخفه دالم لمباگ فاتوغ ۲ یغدفرواة اوله تاغنن سندیری، دان اد مربك فرچیاکن پاوا کتوهانن ایت برتخفه دالم یینتغ ۲ بولن دان متھاری بغ تیسبول تغکلم ترايغ ۲ دهدافن فنداغن مربك، منکل فول اداله تیف ۲ فواق ایت برفکغ قواة دان برماقی ۲ دغن اف ۲ بغ مربك تله تراسوه دان تریما درفد داتوه نینیق، دان یغاد دسکلیلیغ مربك، دان فول اداله کمگماهن دان کبسران ایت اباله اف ۲ یغتلہ برجیبه دان ترکذل دانتارا فواق ۲ مربك، مربك تباد ممفوپای قاعده ۲ اتو فراتوران ۲ بغ بوله دبواة مپلسی اتو مونسکن فوبنتاهن ۲ ملینکن سدیکية ساعة یايت ستغه عادة بغ ابلوق ۲ دان قاعده بغ بابك ایت اباله ساکی باقی درفد فرجلانن نینیقن نبي الله اسمعيل عليه السلام، دان ستغه کأبلوقئن یغلاین ایت منجسکية درفد اگام یهودی دان نصرانی بغ دودق دان دیم برچمفور گاول دغن مربك اتو یغبرهمفیران نگرې اتو یغدانغ کنگری مربك کران مپمفرن اکن فکرچانن دسان، منکل ستغه کأبلوقئن یغلاین فول مربك دافه فعاچران درفد فرچوبان منوره کبیاسان دان عادة رسم . سفرت فواومفمان مربك: — « بالس بونه اداله مغمافوسکن فربونن » (اَلْقَتْلُ اَنْفَى لِلْقَتْلِ) دان « عاقله ایت بغ منغکوغ دية فد بونه ترساله » (اَلدِّیَّةُ عَلٰی اَلْعَاقِلَةِ فِي الْحَطَا) دان ترکذل جوا دانتارا مربك فراتوران قسامه (برسومغه وارث ۲ بغ ترحق منتوه بیلا باگی نومغه داره) چوای برای، ظاهر دان برنوغ.

سغکمفون قاعده ۲ اتو فراتوران ۲ بغ سدیکية ایت اد دسیسی مربك تتافی تیدقله یغدمکین ایت سباگی اتوران یغتلہ دفراندهمکن ۲ انتوق منجادی مندران مربك فد مپلسی دان مونسکن فوبنتاهن دان مغاول سکل حق کفوپان یغبرجالن قواکواسن داتس تیف ۲ اورغ اتو کبابقکنن، مالهن قاعده ۲ اتو فراتوران بغ سدیکية ایت فون تباد فول دهیراو، لبه لاگی تباد منچو کف نتغ منجاگ کوالن دان مپکه درفد گودان ۲ اورغ ۲ جاهه، دمکینله برککالن کادان بغساعرب ایت ددالم کماچو بیلو دان برنچروب هغک برلاکو حکمة الله سبحانه وتعالى هندق منجادیکن

سمننجوځ تانه عرب بهر فادځ فاسير ايت نامن به مېوېر اكن جمبعان اگام اسلام، سځمسان به منچر درفدان چمبيا علم، دان فرتنجوق هداية كسمستا عالم اين، دان هندق منجادېكن بهسا عرب به بغيس طبعه، كاسر فراغي دان مران فرگاؤلن هيدوف ايت فېرو اگام ايت دان فعاول به مځكالغ گنتيځ، الله سبحانه وتعالی سهاج به مځمتهوي دمان تحفة هندق داداكن سورهنځ .

سپنځ كندانځن اسلام ابن اباله جادي اگام باكي سكالين مانسي دان حق فوپان، تنافي بولاكو حكمة الله سبحانه وتعالی دفيليمځ دانتارا بهسا ۲ بهاد دموك بومي اين ساتو بهسا به لبه فورفردن، ساعة انباي اغكارا دان اوغكل، لاكي تباد ممفوپاي فواتوران، تباد بوساتو كفورچيان فد اگام دان چارا هيدوف فرگاؤلن، دجادين فېرو، فمهبه دان فعاولځ « يايت بهسا عرب » سفاي اسلام يايت افكل سهاج برجاي دانتارا بهسا بهر فنچروب ايت دان دافه فول مپانوكن ددالم سرب فركارا نسچاي دتوروتي دان دتريما اوله لايځ ۲ بهسا دغن موده دان سنغ، تباد بردگيل .

تله دكتهوي كدادن حال عرب ايت اداله توديري اتس دوا چارا به امة كچيوا — فرچاي كبرهلاه، دان فوندا فرگاؤلن هيدوف — مك باكي منجادي اكن مريك فنولغ اگام الله تا دافه تباد ليه دهرلو ملفسكن مريك درفد حال ۲ بهتوسبوة، يايت دغن ممبوسيهكن كفورچيان مريك درفد گودان كبرهلاه، دغن بهوا دسميكن دهاتي ۲ مريك بنيه ۲ كفورچيان مئاساكن توهن، دان دهادفكن كنفد برتولس اخلاص مفرجاكن عبادة كران توهن به اسم دان دغن منچابوتكن سكل فراغي به بواس ۲ درفد نفسو ۲ مريك دان دهافوسكن سكل عادة به كچي ۲ دغن دهيدوفكن سكل فراغي به بابك دان داداكي فواتوران به ابوق به ملاكافي سكل كهندق كهيدوفن سفاي جادي فندوان ددالم سرب فركارا .

دسيني دافته دكتهوي تځكوغن اسلام به تا دافه تباد داتورځ يايت دوا فركارا: فرنام ممبتولكن كفورچيان اعتهاد . كدوامعاداكن فواتوران باكي ممندو ددالم سكل ۲ چواوځن دان لافغن هيدوف .

مهمبتول کفر چیان

شکوہ ادا له فرمولان اجران یعدباوا اوله اسلام ایت اباله منتفکن سیخفولن کفر چیان سفای جادی لونس یغاکن دسیبر دأنس فعاجران ۲ یغلاین ۶ هکک افیل سفون دان فولیه کفر چیان مگا کو دسان اد توهن یغها کواس لاگی اسا ۶ بهاروله داتور فول ساتو ۲ اتوران یغ جادی فیدوان ددالم فلماگی انیک چاوغن هیدوف .

مک دغن سبب ایت ادا له فعاجران ۲ قرآن فد ییلا ۲ ماسن تورن سبلوم لاگی هجوه - فینده کمدينة - فد ماس دمکه المکرمة لبه ۲ یغدهیماتین اباله منوعکن ادا له کبرهالان اتو مپشوتو توهن (الشوک) ایت کفر چیان یغ سسه دان توفیسوغ ۶ نادافتیاد تیف ۲ مریک یغبر عقل مستی بولفس درفدان ۶ دان مپرو مریک کفد مغانس اکن توهن دان ممبنتشکن دهدافن فتهوان مریک واجب دبنرکن سکلین انبیاء دان اف ۲ یعدباوا دان داجو ۶ دغن منداتشکن برماچم ۲ چریتا باگی اومه ۲ یغ دهولوش کالاسباگی جادی تولادن یغ منتجوفکن دأنس کبنارن فعاجران ۲ ایت ۶ دان قرآن فد ماس ایت یغ ساعه ۲ دسرون اباله بهوا تیف ۲ سئورغ هندقله مگوناکن عقل فیکوانن سندبری ۶ یایت دغن مناتف دان مقاماتی ۲ کادان بومی لایه ۶ بولن بینتغ ۶ کایو کاین ۶ گونغ گانغ ۶ دان سگل ۲ کجدین یغاد ددالم لیغشوغن عالم یغتراتور تیف ۲ ساتوش تولتی دأنس چارا یغ مناریق فرهاتین تیف ۲ مریک مندغن کفد بهوا نادافتیاد اد دسان توهن یغ ساعه کواس منجادیکش ۶ دان قرآن ملازغ دان منگه سمات ۲ مشیکوه دغن بوت تولی کفد اف ۲ سهاج یغ دفرچیاي اوله دانوه نینیق .

سباگیلاگی ادا له قرآن فد ماس ایت سفنیاس منداتشکن اجرانن مپوره ممبواشکن سگل فراغی بواس یغدهسبکن اوله کتیادان فتهوان یغ ادا له مریک تورو تی دان فسکای درفد دانوه نینیق مریک سفرت بر بونه ۲ ۶ برزنا ۶ مشکمبوس انق ۲ فرمفوان هیدوف ۲ دانلاین ۲ لاگی . سمنتارا ایت سباگی گنتی فراغی یغ کجی ایت دگالککن مریک برهاس دغن سگل فرهاسن اداب کسوفان اسلام یغملیا سفرت سقسام ۶ متفاتی جنجی ۶ برلس کسین ۶ برتولوغ ۲ فد کبجیکن دانلاین ۲ ۶ دانلاگی فد کباپشکن ابات ۲ قرآن ایت دپات دان دتوغشکن سیکیا تیف ۲ سئورغ مگوناکن عقلن یغشله دکرینا توهن جادی فرییدان درفد سگل کجادین لاین سفای دغن سندیرین مریک براوله فرتنجوق کفد اف یغ سبنو ۶ دان قرآن ایت تیدق جوا الفا دان لالی فد منداتغ دان مروفاکن برماچم ۲ اوگونن یغ دغنن تیدقله مریک اوغشکل دان برسلاهن ۲ نتغ ممفرچیاکن سکلین انبیاء

سفای مریک ترلفس دان تیدق تو کنا بلاء سبکیحان یغتلہ معنای داتس مریک ۲ بعد هولویغ ادا له مریکئیت مندوستا کن سکاین انبیاء دان مندرهاک اف ۲ اجران .

دمکینله قرآن ایت فد مولان ۲۸ ممبنتشکن بیواف کپتان دان کتراعن بوات معورقکن سیحفولن کفرچیآن مریک یغ کپارو۲ دان میحفین مریک کجالن یغینر سفای مریک ترلفس درفد بر گلوغ دغن نفسو یغ کجی دان سفای تنف سماع۲ مریک منوجو کفد کپجیکن .

مک دري کران ایت سدیکی۲ ساع۲ ددافتی ابات ۲ قرآن فد ماس ایت معاتور دان منرعشکن اجران ۲ اسلام ددالم سبارغ فرکارا باگی توجوانن یغکدوا — فراتوران سگل ۲ چواغن دیدوف — هعک ادا له کپاپتکن اتوران برعباد۲ ایت داتور کن کمدين درفد هجر۲ دان دهولون نیاد داتور ملینکن اف ۲ یغ مپنتوه دان برهو یغ دغن سیحفولن کفرچیآن سهاج ساومقام معهرامکن یغکی ۲ داره دان سبارغ سبلیهن یغ تیدق کران الله .

یغدمکین ایتوله سودو۲ بعدتوجو اوله قرآن ددالم کپاپتکن ابانن ۲ دان منلام۲ یغدهادنکن کفدان اوله کپاپتکن کندوغن رنچانن ۲ مسکیفون سحفی ییلاغن ۲ ابات قرآن ایت کفد اعک انم ریو آیات ۲ تنافی هپاله لبه کورغ دوا راتوس آیات سهاج یغاد بر کمان تغه دغن سگل حکم لاین درفد سیحفولن کفرچیآن ۲ مک سلیهن ایت سمات ۲ مبتول فکاشن کفرچیآن سکالیفون بولاین ۲ دان برماچم ۲ گای دان چارا بنتوه سوسنن رنچان چا کفنن .

مک دغن توجوان یغترسبو۲ داتورنکن قرآن سلما ماس تیک بلس تاهن هعک فکاشن کفرچیآن ایت سحفون دان تنف ددالم هاتی ۲ کپاپتکن مریک دان برانسور ۲ کورغ فکاشن کبرهالان دان تراویشکی سگل تیفو دای مریک ۲ یغ معکالغ دان مپک۲ تیف ۲ مریک یغ سوک منریما اجران بهارو ایت دغن بر باگی ۲ کپتانن دان برماچم ۲ اشکارا ۲ مک کتیک ایت دکر نیا توهن اذان کفد سکلین اورغ ۲ یغتلہ فوجای ۲ کمدينش کفد نبی محمد صلعم برینده کمدين۲ نگری یغ فونچا ککمهباغن اسلام دان تمغه یغ دفراوله فوتولوغن یغ مپانو کن سگل کقوانن انتوق منجادیکن اجران ۲ ایت دان منیباکن کفد کسودهن یغدتوجو۲ یث .

مخاد اکن فراتوران هيدوف

برمول کمدین درفد یرفینده، برابدرله هالا هلوان اسلام ایت منوجو کفد تشکوغنن یثکدوا، ملک دناجن مخاد اکن فراتوران اتو انداغ ۲ یغ جادی فندوان دان فدومن موبک ددالم سبارغ فکر جان دان کهاوانن، دان یغ ملیفوتی سیکل ۲ چواغن هیدوف سماد کهیدوفن سسئورغ اتو فرگاوانن، فد عبادت ترما سوق کبر سیم، معاملات - بوجوالیلی، سیوا میوا، اوفه مغوفه، فاجق مماجق، گادی مخکادی، فینجم مینجم، برکو غسی دانلاین - جنایه دان سیکل چاواغنن ۲، منکاحات، فساک، وصیه، مندیوبکن کأمانن دان کهادیلن دان سیکل یثیو کأبتن دشن، جهاد دانلاین ۲ درفد تیف ۲ فرکارا یثتروما سوق ددالم کمدوغن علم فقه .

چارا فراتوران ایت توجادی - سغکوغنن تیدقله فراتوران اتو انداغ ۲ ایت توجادی دان تولجیکان دشن سکالی گوس، دان تیدق جوا دشن جالن لیه دهولو دریکیا سبب ۲ یغ دشن دافه داساسکن انداغ ۲، دان دادا کن فرکارا یغ تیاد سفای جادی سندران باگی مئراغ اتو مخکوبل اف ۲ حکم سبکیمان فریوانن موبکا ۲ ددالم ماس ۲ یغ کمدین این، تنافی اداله فراتوران اتو انداغ ۲ ایت داتور اتو دفراونداغ ۲ کن دشن جالن برانسور ۲ دری سوات کسوات ماس منوره فرکارا ۲ یثیولا کو، اتو سبب ۲ یثد کهندقکی دپتا کن حکمن یثد، مکن اداله تیف ۲ اورغ یثیوایمان فد زمان ایت افیبل دداتقی اوله سوات فرکارا یثد کهندقکن کفد دپتا کن حکمن مخمادفله موبکشیث کفد نبی صلعم ممهن فتوی، کتیمک ایت نبی صلعم فون ممبری فتوی نو کاداغ دشن جالن آیات قرآن یثد باوا اوله جبریل کفدانش دان نو کاداغ دشن سپدانش سندیری اتو دشن گر فکری فکر جانن اتو ای منتفکن اف ۲ فریوانن یغ موبک تله بوا کیرانش فریوانن ایت بتول ملک دشن اف چارا دبری جواب اوله نبی صلعم فریوانن موبکشیث اداله تومفوان دان فونچا جوافن ایت اباله الوحي - سماد الوحي ایت الکتاب اتو السنة - کران اف جوا فتوتوان نبی صلعم اداله تمفه تویتن ایت الوحي سبکیمان فرمان الله سبحانه وتعالى: « وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ اِنْ هُوَ اِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ » یثیوارتی نبی صلعم تیاد برتوتو دشن اف ۲ فرکشان سمات ۲، مئیکوه هوا نفسون، ملهن تیاد اد توتوانن ایت ملینکن وحي توهن یثدتورنکن کفدانش .

ملک درفد کتواغن ۲ یثترو سبوه دکتوویکن تیگ فرکارا: -

فرنام: اداله ککواسان مخکوبل انداغ ۲ اسلام فد زمان ایت توتنتو باگی نبی صلعم سندیری سماج، تیاد دگشکو دان دچمفوری اوله سسئورغفون دان تمفوان اتو سندران نبی صلعم مخاد اکن انداغ ۲ ایت سمات ۲ الوحي سماد الکتاب اتو السنة ملک دشن سبب یثد، مکن تیاد دداتقی برسابیه

اتو برسلاهن ۲ ددالم اف جوا حکم .

کدوا: اداله آیات ۲ قرآن ایت دتورنکندي سمات ۲ کران منجواب فورتیان اتو اد سبب ۲
بغ مناسبه ۶ مک سدبکیه ساعه ددافاتی آیات ۲ قرآن ایت دتورنکندي دغن تیاد برسبب اتو تیاد
ددهولوي فورتیان یغبر کهندي کفد دجواب — مک سلاگي اکن دپتاکن سیهاگین درفد سبب ۲
ایت دان فائده ۲ معتموین ۶ یأبت فد کتیک ، نرغیکن کادان الکتاب الکریم .

کتیک: اداله انداغ ۲ اسلام (علم الفقه) ایت تیدقله توجادي اتو تولمباگن دغن سکالی
گوس بهکن یغدمکین برانسور ۲ دري سوات کسوات ماس ۶ اد کالاش دغن کپتان آیات
الکتاب دان اد کالاش دغن کپتان بیراف حدیث السنة النبویه .

سباگیلاگي تله بولاکو ددالم فوریهاس فقها (فندی ۲ انداغ ۲ اسلام) اداله آیات ۲ بغ مپتاکن
اتو یغبر کنان دغن حکم ۲ دنماکن آیات الأحکام ۶ دمکین جوا حدیث ۲ بغ مپتاکن اتو یغبر کنان
دغن حکم ۲ دنماکن أحادیث الأحکام .

(سوالن) — کیران دکتاکن بتاف بهوا اداله فونچا دان سندران باگي معاداکن انداغ ۲ فد
زمان ایت اباله الکتاب دان السنة سماج؟ فد حال تله ثابت بهوا نبی صلعم اد براجتهاد فد سته ۲
حکم ۶ دان جوا ایاث تله منتف دان ملولسکن اجتهاد سته ۲ صحابتن فد بیراف حکم یغلاین ۶
ادفون سته درفد اجتهاد ۲ نبی ایت یأبت فد هاری هندق کلوار فرغ تبوک ۶ داتغ بیراف
اورغ منافق معهادفن مموهن کبیران تیاد ماهو کلوار بر فرغ مک فرموهنن مریک دبنرکن دغن
اجتهاد — دان سته درفد اجتهاد ۲ صحابه یغدلولسکنن ایت یأبت ای بوستوجو دغن اجتهاد
سیدنا ای بکر رضي الله عنه بهوا اورغ ۲ تاوان فرغ بدر ایت دیبیسکن دغن تبوسن ۶ مک ممدغ
فد یغدمکین ایت اداله اجتهاد فد زمان ایت ساتو درفد فونچا ۲ اتو سندران ۲ باگي معاداکن انداغ ۲
اسلام لاین درفد الکتاب دان السنة .

(جوافن) — سبنون! فد ماس تولیوۃ تورن الوحي ۶ نبی صلعم تله معکوناکن اجتهاد فن دفر کدارا ۲
یغبر کهندي دسگراکن حکم مک کمدين درفد اجتهاد فن تورن فول الوحي انتوق منتفکن اجتهاد ایت
اتو مپتاکن دان تنتغ کلاهتن ۶ مک دغن یغدمکین پتاله بهوا الوحي ایتوله تمفة تفوان باگي کسوداهن
اجتهاد ۶ دمکین جوا سته ۲ صحابه تله معکوناکن اجتهاد فد ماس جاوهن درفد النبی صلعم اتو
فد ماس دناکو تکن لوفه فلواغ ددالم فر کدارا ۲ یغبر کهندي دسگراکن حکم ۶ سته ایت مریک معهادف
نبی صلعم مپتاکن حال ۲ یغبر لاکو مک نبی فون نرغیکن اف ۲ حکم ددالم فر کدارا یغ مریک تله معکوناکن
اجتهاد سعاد بتول اتو ساله مک یغدمکین اداله کسودهن اجتهاد مریک اباله السنة ۶ مک دغن جوافن این
پتاله بهوا اسان اجتهاد فد زمان ایت تیدقله جادي ساتو فونچا اتو سندران باگي معاداکن انداغ ۲ اسلام .

الکتاب

سان اداله الکتاب ایت اباله قرآن یغ مان اباله جادی تیاغ اگام، داسر اسلام، فربندهارآن یغ تیاد تونیلی هرگان، معندوغي کپتان تیف ۲ سوات، دان جادی فدومن باگی مغل دان ممبذاکن انتشارا بتر دان ساله، بونتت یغ مپینوکن فلجاگی حکمة، گلیکا فناور باگی منچرهکن مات هائی، یغته دسیحفن اوله الله سبحانه وتعالی ددالمن برباگی انیک فعاجران دان فرتنجوقئن . بارغ سیاف معتموئی اف ۲ ایسی کندوغئن دغن سبنو ۲ فتمووان مشکوهن ای تله معتموئی اکن سکیل فرجلانن اسلام سبکیهان فرمان نوهن عزوجل (وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تِبْيَانًا لِّكُلِّ شَيْءٍ - اربین تله کماپی تورن ۲ کن کفداغشکو اکن قرآن اد مپتاکن تیف ۲ سوات) فرمانن لاگی: (مَا فَرَطْنَا فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ - اربین تیاد کماپی تریغشکل فد مپتاکن تیف ۲ سوات ددالمن قرآن ایت) . دروایتکن درفد ابن مسعود (اِذَا ارَدْتُمْ الْعِلْمَ فَاتَّبِعُوا الْقُرْآنَ فَإِنَّ فِيهِ عِلْمَ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ - اربین افبیل کامو برکهندق اکن علم مک هندقله کامو ملییهکن قرآن کران ددالمن اد ترکندوغ علم ۲ اورغ ۲ دهوالو کمالا دان اورغ ۲ یغ کمه دین .

سشکوهون بگیتو اداله کسادان قرآن ایت مپات اکن اف ۲ حکم ایت اباله یغ کبابقهکنش دغن جالن کلی (ساتورعشکافن کات یغ تیدق تفة فد ساتو ۲ فرکارا سهاج سفرت فرمان نوهن: اُحِلَّ لَكُمْ الطَّيِّبَات - اربین دحلالتکن باگی کامو سکیل یغ بابک ۲، مک یغ بابک ۲ ایت تیدق تفة دان تورتنتو کفد ساتو ۲ فرکارا بهکن توماسوق دباوهن اف جوا فرکارا یغبرصفة دغن بابک سعاد فد مکانه، مینومن، فکاین دان سباگیث)، تیدق دغن جالن جزئی (ساتو رعشکافن کات یغ تفة دان تورتنتو فد ساتو فرکارا یغترنتو) دان دغن جالن اجمالی (ریشکس) تیدق دغن جالن تفصیلی (هوراین) مک دغن سبب ایت تا دافة تیاد هندق معتموئی سبنو ۲ نوجوان آیات ۲ قرآن ایت برکهندق کفد السنة یغ منراغ دان معهورایکن مان ۲ آیات یغ معنان تیدق پات . مک دغن اداله کادان قرآن یغدمکین جادبله اومه اسلام ایت توله ملیا درفد اومه ۲ یغلاین کران عقل یغته دکرناکن اوله نوهن ایت تیدق جادی سسیا بهکن دافة دگوناکن باگی منیمبع دان ممانکن دانتارا الکتاب دان السنة، برسلاهن کیران آیات ۲ قرآن ایت مپتاکن حکم ۲ دغن جالن جزئی اتو تفصیلی سبکیهان کتاب ۲ یغدتورنکن کفد اومه ۲

بشد هولو ۶ دان دغن ايت جاديله انداغ ۲ اسلام اين ساتو انداغ ۲ بڃ عام دان برفنجاغن لاگي تنف سگل
 قاعده ۲ يقبوله دلواس دان دتوريتکن درفدان بيراف حکم بشير کهندق کفدان اوله فرايدران ماس دان
 فراوباغن هيدوف مانسي فد بيلا ۲ دان دمان ۲ اد اي دانس موک بومي اين دغن تباد فايه دفيند ۲ دان دبطلکن .
 سفر کارا لاگي ۶ اداله علماء اصول الفقه تله برسگوه ۲ دان برهيمه بمبوة ساتو فغنالن
 (التعريف) بشد دغن دکتھويکن افدي بشد نماکن الکتاب سفاي پات مان آيات ۲ بڃ هاروس دغن بوله
 دبواة سمبېڃ ۶ دن بشمان تباد هاروس ۶ دان مان آيات ۲ بڃ جادي دليل اتو سندران باگي سسوات
 حکم دان بشمان تباد بوله جادي دليل ۶ دان مان آيات ۲ بڃ جادي کفر سياف ۲ مانکار کندی
 دان بشمان تباد منجاد بکن کفر ۶ مک کات مربکيت : **الْكِتَابُ هُوَ الْقُرْآنُ الْمُنْزَلُ عَلَى**
سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَّيْهِم بِاللَّفْظِ الْعَرَبِيِّ الْمَنْقُولُ بِالتَّوَاتُرِ الْمَبْدُوءِ بِسُورَةِ الْفَاتِحَةِ
الْمُخْتَوَمِ بِسُورَةِ النَّاسِ ارئين بومولا کتاب ايت اباله قرآن بشد تورنکن کفد فغولو کيت
 نبي محمد صاهم دغن توران عرب بشد سمبوت دان دساليکنندي دغن جانن متواتر ۶ دمو لاکن دغن
 سورة الفاتحه دان دسوداھين دغن سورة الناس . مک دغن فغنالن اين اداله بچان بڃ گنجيل
 (**الْقُرْآنُ الشَّاذُّ**) ايت تيدق دنماکن قرآن بأيت سفرت بچان ابن مسعود : (**فَإِنْ فَاؤًا فِيهِنَّ**)
 (**فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ**) دان بچان لاگي (**وَعَلَى الْوَارِثِ ذِي الرَّحِمِ الْمَحْرَمِ**) **مِثْلُ ذَلِكَ**)
 دانلاين ۲ لاگي .

بتاف قرآن ايت تورن ۶ — سبرمول اداله قرآن ايت دتورنکن اياتن ۲ دري سوات کسوات
 ماس منورة اف ۲ يقبولاکو دان مناسبه سفرت فومان الله سبحانه وتعالى (**وَقُرْآنًا فَرَقْنَاهُ لِتَقْرَأَهُ**
عَلَى النَّاسِ عَلَى مَكْثٍ وَنَزَّلْنَاهُ تَنْزِيلًا) ارئين دان قرآن ايت تله کامي هينچير کن تورن
 سفاي اشکو — واهي محمد — باچکندي کفد مانسي ۶ ددالم ماس بڃ برکتيلک دان برفنجاغن ۶
 دان تله کامي تورنکندي سدبکيه ۲) دان فومان لاگي : (**وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ**
عَلَيْهِ الْقُرْآنُ جُمْلَةً وَاحِدَةً ، **كَذَلِكَ لِنُثَبِّتَ فُؤَادَكَ وَرَتَّلْنَاهُ تَرْتِيلًا**) ارئين
 دان تله بوکات اورغ ۲ کافر ايت : هندقله قرآن ايت دتورنکن کفدان (محمد) ايت سموان دغن
 سکالي گوس ۶ دان تله کامي سوسونکنندي سبأيلک ۲ سوسنن) . مک دغن کتوانن بشدانس
 اين پتاله بھوا قرآن ايت تيدقله دتورنکنندي کفد نبي صاهم کسموان دري فرمولان هغک
 کسودهن ايت سکالي تورن سهاج سبگيمان دتورنکن کتاب نورا کفد نبي الله موسى عليه السلام ۶

تتافي اداله قرآن ايت دتورنکندي سد بکيه ۲ کران منوره اف ۲ بغير لاکو دان مپتاکن اف ۲ حکم
 اتو کران منجواب فرتيان، مک سته درفد چنتوه باگي يغفر تام ايت اباله فرمان الله سبحانه وتعالى
 (وَلَا تُنْكِحُوا الْمُشْرِكَاتِ حَتَّى يُؤْمِنَ . اَرْتِيَن دَان جاعنله کامو سکلين واهي اورغ ۲
 اسلام، برکومين دغن فرمفوان ۲ کافر شوك هغک مريک برايمان دان براگام اسلام) مک آيات
 اين --- بگيمان کات علماء تفسير - دتورنکندي فد مپتاکن قصه سئورغ صحابة بورام مرثد
 الغنوي اداله مرثد اين تله دهنتر دان داوتوسکندي اوله رسول الله فرگي کمکه الکومة سفاي
 اي مقميل اورغ ۲ اسلام يغ ضعيف . دباواش کمدينه مک تتکل اي سمفي کمکه برجمفاله اي دغن
 سئورغ فرمفوان کافر يغ روفاون دان کاي مک داجق اکندي اوله فرمفوان روفاون ايت برمالم درومهن
 دان تيدور بوسام ۲ مک اعمکن . مرثد کران تا کو تکن توهن عزوجل ، کمدين دفوجق اوله فرمفوان
 ايت سفاي اي شگوف برکومين دغن، مک کهنديق اين دتويما اوله مرثد دغن شرط دافه کينران
 درفد نبی صلعم ، کمدين درفد سمفون فکرجانن دمکه کماليله اي کمدينه لالو مشهادف نبی
 صلعم دان برموهن سفاي دبر کندي برکومين دغن فرمفوان ايت ، مک تتکل ايت تورنله آيات
 نادي مپتاکن حکوم .

فرمانن لاگي: (اِنَّا نَزَّلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِتَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ بِمَا أَرَاكَ اللَّهُ،
 وَلَا تَكُنْ لِلْخَائِفِينَ حَصِيْمًا - اَرْتِيَن بهواسا تله کاي تورنکن کفد اعمکو « واهي محمد »
 ساتو کتاب (قرآن) دغن سپر ، سفاي اعمکو محکوم دانتارا مانسي دغن اف ۲ حکوم بعتله
 دفر تنجوق اوله الله اکند بکو دغن ، دان جاعنله اعمکو بروسه دغن اورغ ۲ کافر بغير کران
 هندق منولغ اورغ ۲ اسلام يغ بوساله) مک آيات اين دتورنکندي کران مپتاکن قصه سئورغ
 للاکي درفد بني ظفر ، برنام طعمة بن أيرق ، اداله طعمة اين تله منچوري باجو رنتي درفد
 سئورغ جيرانن برنام قتاده بن النعمان دان دماسوقن کدالم فوني تفوغ يغ تمبوس ، لالو دباواش
 فولغ کمدين دتومفغن کرومه سئورغ يهودي برنام زيد بن السمين ، فد سفنجغ ۲ جان ايت تفوغ ايت
 سنتباس برچيچير ۲ ، کمدين دچاري اوله توان باجو ايت منوره کمان فرگي تفوغ ايت هغک سمفي
 کرومه طعمة سراي دتيان باجو رنتي يغ هيلغ ايت مک طعمة فون برسومفه ممتاکن يغدي تيدق
 مقميل دان تيدق مقتهوين ، کمدين دلفسکندي اوله مريک لالو مشبکوه بکس تفوغ ايت هغک
 کرومه زيد بن السمين مک ددافتين اد باجو دسيته مک زيد فون . خبرکن اداله باجو اين تله دنومغ
 اوله طعمة کفدانش سرت دسقي اوله بيراف اورغ يهودي بعلابن اکن حال ايت ، فد کتيلک ايت

برکتاله فواق بني ظفر کفد اورغ ۲ یهودي بشاد دسیسو ماربله کامو برسام ۲ کامي معهادف رسول الله دان بر بچارا دهدافنن مک تیکل سحفي مربک کفد رسول الله برکتاله فواق بني ظفر ایت: واهي رسول الله ۶ جک توانمب تیدق تولغ طعمه نسچاي مالو دان دافه کسلاهن اي دان نفس اورغ یهودي ایت درند کسلاهن دغن کمگاهن دان نام بأیک مک فد وقت ایت تورنله آیات نادې میتاکن حال .

دان ستغه درفد چنتوه باگي یغکدوا فرمان توهن عزوجل . . . (یسَاءَ لَوْ نَكَ عَنْ الْاَنْفَالِ — اریث مربکیت برتاش کفد اعمکو حکم غنیمه ۲) (وَیَسْتَفْتُوْكَ فِی الْمَسَاءِ - اریث مربکیت متناً فتوی کفد اعمکو فد حکم ۲ فرمفوان) دانلاین ۲ لاگي .

شهران آیات ۲ قرآن ایت تورن دغن تیدق ددهولوي اوله فرکارا ۲ یغبرلا کو اتو فرتپان اداله ساعه سدبکیه ۶ تنافي ددافانی جوگ برسام آیات یغ میتاکن حکم قصه فرکارا یغبرلا کو اتو حکم یغدتپاکن ایت حکم ۲ لاین یغ اد بر سغکوه فآوه دغن حکم ۲ یغفرنام ایت ۶ چنتوهن فرمان توهن عزوجل (وَیَسْتَفْتُوْكَ فِی الْمَسَاءِ قُلِ اللّٰهُ یُفْتِنُکُمْ فِیْهِنَّ وَمَا یُتْلٰی عَلَیْکُمْ فِی الْکِتَابِ فِی یَتَامٰی الْمَسَاءِ الَّتِی لَا تُؤْتُوْنَھُنَّ مَا کُتِبَ لھُنَّ وَتَرْغَبُوْنَ اَنْ تَنْکِحُوْھُنَّ وَالْمُسْتَضَعْفِیْنَ مِنْ اَوْلَادِھُنَّ وَاَنْ تَقُوْا اِلَیْھُمْ بِالْقِسْطِ وَمَا تَفْعَلُوْا مِنْ خَیْرٍ فَاِنَّ اللّٰهَ کَانَ بِہِ عَلِیْمًا — اریث مربکیت متناً فتوی کفد اعمکو فد حکم ۲ فرمفوان ۶ مک هندقله

کتاکن کفد مربکیت: ممفتوی کن کامو اوله الله فد حکم ۲ مربکیت (فرمفوان) دان حکم ۲ یغ دباچکن کفد کامو سبکیمان ترسبوه ددالم کتاب ایتله کپتان الله دان فتوان فد حکم ۲ یغبر کنان دغن انق ۲ فرمفوان یتیم یغ اداله کامو تیدق سمفوناکن سکیل حق ۲ یغدفروضوکن باگیث والحال کامو سوک برکوین دغن ۶ دان حکم ۲ یغبر کنان دغن کاتق ۲ یغ ضعیف ۶ دان الله سبجانه وتعالی مپوره کامو منجاگ دان مپمفوناکن سکیل حق ۲ انق ۲ یتیم دغن عادیل ۶ مک اف ۲ کبجیکن یغ کامو فرواة تفتخ حق ۲ مربکیت سغکوهن الله سبجانه وتعالی کتموبکن یغدمکین ایت) مک اصل فرتپان فد آیات این تفتخ حکم برکوین دغن فرمفوان یتیم ۶ اکنتتافي جوافن فورنام میتاکن حکم یغترسبوه سرت دنمبه حکم ممبواه کبابیکن کاتق ۲ دان عادیل فد انق ۲ یتیم .

تورن آیات ۲ ایت برکتیک دان حکمه یغدمکین: — ساث بگیمان تله لالو کپتان اداله قرآن ایت سفتیاس تورن کفد رسول الله صلعم برماس ۲ ۶ توکادغ ۲ تورن ساتو سورة دغن سمفوناث سفرت سورة الفاتحه ۶ المذر دان سفرت سورة الانفال بایت دتورنکنندي دمکه دغن سکالی گوس ملینکن تیک آیات س-ماج ۶ داتس ساتو قول دتورنکنندي دمذبه (قُلْ تَعَالَوْا)

أَقْلُ مَا حَرَّمَ رَبُّكُمْ عَلَيْكُمْ - لَعَلَّكُمْ) تَتَّقُونَ دان نور کادغ ۲ سفوله آیات سہاج سفوت
 آیات قصہ الافک (اِنَّ الَّذِیْنَ جَاوَا بِالْاِفْكِ عُصْبَةٌ مِّنْكُمْ - وَانَّ اللّٰهَ رَوِّفٌ رَّحِیْمٌ)
 دان فد فرمولان سورة المؤمنین دان نور کادغ لیم آیات سہاج مک بعد ممکن ایت باقی ۶ دان ادجوا
 تورن کفد رسول اللہ ستعہ ۲ آیات سفوت (غَیْرُ اُولٰٓئِ الضَّرَرِ) یأیت دتورن کن کمدین درفد تورن
 (لَا یَسْتَوِی الْقَاعِدُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِیْنَ) دان سفوت (وَانْ خِفْتُمْ عِیْلَةً فَاَسَوفَ
 یُغْنِیْکُمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهِ اِنْ شَاءَ اللّٰهُ عَلَیْمْ حَکِیْمٌ) یأیت تورن کمدین درفد
 (یَا اَیُّهَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوا اِنَّمَا الْمُشْرِکُوْنَ نَجَسٌ فَلَا یَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ عَامِهِمْ هٰذَا) .
 مک بر ککملله تورن آیات ۲ ایت هتک سفون شریعہ دغن سبب سفون قرآن تورن سکملین آیات ۲ .
 حکمہ: - سفکوهن علماء نله مبتا کن ہراف حکمہ بر کنان دغن کادان تورن آیات قرآن
 ایت براونچیہ ۲ :-

(ا) یأیت سفای مضمواۃ دان منتفکن ہاتی رسول اللہ صلعم مک کتیک ایت مودہ ای مضموتن
 محافظن کران ایاں ادالہ سفورغ اُمّی تیاد تاهو مپورت دان ممباچ ۶ بر لاین دغن رسول ۲ سفدھولوا
 یأیت وریک فنیدی مپورت دان ممباچ مک بولہ دتولیسف اف ۲ کتاب سفدھولورن کن کفدان دغن
 سکمالی گوس ایت ۶ کمدین دحافظن ۶ مک ایتلہ سفدھولورن کن اولہ اللہ بگیمان فرمانن
 (کَذٰلِکَ لِنُثَبِّتَ بِہِ فُوَاۡءَ دَکَ)

(ب) منکل سفند قکی اولہ حکمہ اللہ سبحانہ وتعالی ہوا اد دالم قرآن ایت آیات بغ ناسخ
 دان اد آیات بغ منسوخ مک سفد ممکن ایت تیاد بولہ دان تیاد تروفا ملینکن جک قرآن ایت تورن
 آیاتن دھولو کمدین بعنی براونچیہ ۲ .

(ج) دمکن جوا منکل سفند قکی اولہ حکمہ اللہ سبحانہ وتعالی ہوا اد درفد قرآن ایت
 آیات بغ جادی جواب فرتیان ۶ دان اد آیات بغ مبتا کن حکم قصہ بغ بولا کو سفای کادان بغ
 دمکن تولہ مناریقی ہاتی کفد منریما دان منورہ اف ۲ اجرائن دان سفای فرتیان ۲ دان قصہ ۲ ایت
 جادی قربنہ ۲ بغ مودہ دان منولع اکن دافہ دفہمکن معنی ۲ قرآن ایت دغن سبنر ۲ فہم دان دافہ
 دکشمویکن سکل رھیہ ۲ دان توجوانن ۲ .

(د) ہوا کادان براونچیہ ۲ ایت ادالہ جادی رحمہ کفد سکملین اورغ ۲ اسلام (صحابہ ۲)

کران اداله مریکئیت سهلوم اسلام ددالم کبیاسن یغ تیاد برسحفادن فد سوب فرکارا مک کیران تورن قرآن کفد مریکئیت دغن سکالی گوس نسچای اف ۲ اجرانن جادی کیرانن دانس مریکئیت مک دري سبب ابت مریکئیت اعمکن منربما دان منوره اف ۲ سورهن دان لارغنن بکیمان توسبوه ددالم البخاری (اِنَّمَا نُزِّلَ اَوَّلَ مَا نُزِّلَ مِنْهُ سُوْرَةٌ مِنَ الْمَفْصَلِ فِيهَا ذِكْرُ الْجَنَّةِ وَالنَّارِ حَتَّىٰ اِذَا تَابَ النَّاسُ اِلَى الْاِسْلَامِ نُزِّلَ الْحَلَالُ وَالْحَرَامُ وَلَوْ نُزِّلَ اَوَّلَ شَيْءٍ لَا تَشْرَبُوا الْحَمْرَ ، لَقَالُوا لَا نَدْعُ الْحَمْرَ اَبَدًا ، وَلَوْ نُزِّلَ لَا تَزْنُوا لَقَالُوا لَا نَدْعُ الزَّنى —

ارتین سغکوئن اداله سورة ۲ قرآن یغفرنام تورن ابت ایاله سورده یغ فندیق ۲ یغترسبوه ددالم کپتان شرگ دان نواک هعک باقی مانسی ماسوق الاسلام تورنله قرآن مبتاکن حلال دان حرام ، کیران فرنام ۲ تورن قرآن ملارغ مینوم ارق نسچای مریک برکات: کامی نیدیق سکالی ۲ ممبواغ ارق ، اتوفون فرنام ۲ تورن ملارغ زنا نسچای مریک برکات: کامی نیدیق سکالی ۲ منیغکملکن زنا . ادفون فرمان توهن عزوجل یغ فد ظاهرن مننجوقکن کادان قرآن ابت تورنن سکالی گوس یابت فد آیات (اِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ — ارتین سغکوئن تله کامی تورنکنندی قرآن) فدالم لیلة القدر (تنافی معنای اداله فرمولان تورنن فدالم ابت درفد لوح محفوظ کفد بَیْتِ الْعِزَّةِ دلائیة یغفرنام ، مک آیات این تیدقله معکالغ دکتاکن برونیچیه ۲ سمفی آیات ۲ کفد نبی صلعم .

فائده سبب ۲ تورن آیات: — تله لالو دسبوئکن اداله قرآن ابت دنورنکنندی دري سوات کسوات ماس منوره اف ۲ یغیرلا کو اتو مناسبه دان ترکا دغ ۲ منجواب فرتپان ، مک فرکارا یغ مپیکن تورنن ابت دنماکن سبب ۲ تورن (اَسْبَابُ الْغُرُوفِ) دان معتموي سبب تورن این ساعة بر فائده دان فنتیغ ددالم ماس منتفسیرکن قرآن دان ممضمکن معنای دانس کهندیق یغ بتول ، یغدمکین کلبیهن معتموي سبب تورن ابت دافه دیذاکن فد دوا مثل این: —

فرنام: درواپکن درفد مروان بن الحکم بهوا ای مشکیل معنی فرمان توهن عزوجل (وَلَا تَحْسِبَنَّ الَّذِينَ يَفْرَحُونَ بِمَا آتَوْا وَيُحِبُّونَ أَنْ يُحْمَدُوا بِمَا لَمْ يَفْعَلُوا فَلَا تَحْسِبَنَّهُمْ بِمَفَازَةٍ مِنَ الْعَذَابِ — ارتین جاعنله کامو مپعک اکن مریک یغ برسو کربا دغن اف ۲ یغتهل دفریوانن ، دان مریک سوک اکن دفوجی دغن فریوانن یغبلوم دفریوانن ، مک جاعنله کامو مپعکاکن مریکئیت ترفس درفد عذاب) ، یابت کیران تیف ۲ اورغ یغ سوک اکن اف ۲ یغتهل دفریوانن دان سوک دفوجی ددالم فرکارا یغبلوم دفریوانن مک اورغ این دغذاککن نسچای سموا کیت کنا عذاب کران کملکون یغدمکین ساتو درفد طبیعه مانسی ، اکنتتافی مروان بن الحکم ابت منکل

دېتاکن کفدات اوله ابن عباس رضي الله عنهما سبب ۲ آیات ابن تورن بآیت تورن ددالمحال
بغير کتات دغن اهل الکتاب کتیک رسول الله منان موبک اکن سوات فرکارا بغداد ترسبوة دالم
کتاب موبک ۶ مک موبک سمبوپیکن فرکارا ایت دغن دخیبر کن لاین درفد اف بغداد ددالم کتابن
دان موبک سولک دافه بر بواة بکیتو سوت برهاف مندافه فوجي ۶ مک هیلمله مشکیلان ایت ۶ دغن
سبب تورغ کهندق آیات ابن ترنتو کفد موبک یغ معاداد ۲ کن بارغیغ تیاد دان مپمبوپیکن اف ۲ بغداد
کدوا: دبریتاکن بهوا قدامة بن مظهون کتیک دبچارا کندي دهدافن سیدنا عمرو بن الخطاب

دغن ساتو تودهن مینوم ارق ۶ مک کمدين درفد ثابت تودهن ایت دغن اد دوا سقسي ۶ برکات
سیدنا عمرو کفدات: هي قدامة اکو حکومکن کاتس اشکو دغن سسه ۶ جوابن دمي الله کبران
سکاليفون بتول ساي مینوم بکیمان تودهن ایت ۶ تیدقله بوله توان منجاتوهکن حکم سسه ایت ۶
تات سیدنا عمرو: کران اف ؟ جوابن کران الله تعالى تله بر فرمان : (لَيْسَ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جُنَاحٌ فِيمَا طَعَمُوا اِذَا مَا اتَّقَوْا وَآمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ثُمَّ اتَّقَوْا
وَأَمَنُوا ثُمَّ اتَّقَوْا وَأَحْسَنُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ) ایتن تیدق اد داتس موبک ۲ یغ برايمان

دان ممبواة فکر جان ۲ یغ بایک ۲ ایت ۲ دوسا دان کسلاهن فد اف ۲ جوا بارغ یهدما کن دان دمینوم
افیل موبک طاعتکن الله دان ککمل داتس ایمان دان فکر جانن یغ بایک ۲ ایت ۶ کمدين طاعتکن
الله دان برايمان، کمدين طاعتکن الله دان ممبواة سکل کبجیکن ۶ دان سات الله سبحانه وتعالی ساعه
کاسیه اکن اورغ ۲ بغير بواة کبجیکن) مک ساي سئورغ درفد موبکئیت تمباهن فول ساي تله
حاضر برسام ۲ رسول الله ددالم بیراف ففراغن سفرت بدر ۶ أحد ۶ الخندق دانلاین ۲ لاگی ۶
ستله ایت بر فالیغ سیدنا عمرو کفد صحابة ۲ بغداد دسیتو ۶ اف کامو فیکر فرکتان قدامة ابن ؟
جواب ابن عباس رضي الله عنهما ۶ اداله آیات ۲ یهدباچ اوله قدامة ایت سبب دتورنکندي اباله
هندق مپتاکن کعدوران موبک یغته مینوم ارق ماتي سلوم دحرامکن ۶ اد فون موبک یغ ماسیه
هیدوف ستله دحرامکن ارق ایت تیدقله ترماسوق دباوه کهندق آیات ایت بکیمان فون قواة ایمان
دان صالحن کران الله سبحانه وتعالی تله بر فرمان (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ . . . .
آلایة) کمدين برکات سیدنا عمرو: بتول اف یهدکتاکن اوله ابن عباس ابن .

فرمولاهن دان کسودهن قرآن تورن: — سئگوهن دتورنکن قرآن یغملیا ایت دالماس دوا فوله
تیک تاهن ۶ دان اداله فرمولاهن تورن ایت هاري اثین توجه بلس رمضان تاهن افه فوله ساتو درفد
فتوآن نبی محمد صلعم ۶ بآیت فد ماس نبی محمد صلعم ددالم سوات گوا دیوکیه حرا ۶ تیبیا ۲ دانغ
کفدات جبرئیل علیه السلام ممباوا وحی دان دباچکن کفدات بیراف آیات فرمان الله سبحانه وتعالی

(اِقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ، خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَاقٍ ، اِقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ، عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ) مك آيات ۲ این اباله بغفرتام تورن درفد قرآن بگیمان کتتافن سیتی عائشه رضی الله عنها دان جمهور علماء ۰ دان درواپتکن درفد سیدنا جابر بن عبدالله اداله بغفرتام تورن درفد قرآن ایت اباله فرمان الله (يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ) توافی کتتافن سیتی عائشه دان جمهور ایتله یغ تولبه راجحن ، یأیت کران جوافن نبی دالم قصه گوا حواء دغن سبدان: (مَا أَنَا بِقَارِيٍّ - اکو بوکن اورغ یغ تاهو ممهاج) ایت اداله چوکف نورغ لاگی تفة مننجو فکن بهوا نبی صلعم دهولو درفد ایت بلومله لاگی ممهاج مسسوات اف فون دان بلوم فرنه لاگی تورن وحی کفدانش ، دانلاگی یغ وارد ددالم حدیث سیدنا جابر نبی صلعم اد بر سبدا دمکین (فَرَفَعْتُ رَأْسِي فَإِذَا لِلْمَلِكِ الَّذِي جَاءَنِي بِحِرَاءٍ فَرَجَعْتُ إِلَى أَهْلِي فَقُلْتُ زَمُّوْنِي دَثْرُونِي فَأَنْزَلَ اللَّهُ « يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ » ارتین مک اکو اشکة کفلاکو (مندوعق) نیباکو اکو توفندغ برهدافن دغن ملائكة بعتله دانغ کفداکو دگوا حواء ، کمدين اکو فون کمالی کفد اهلی اکو سراي منتأ دکلو بغي اکنداکو ، ستله ایت دنورنکن اوله الله سبحانه وتعالی اکن « يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ » مک ابن جلس مننجو فکن بهوا تورن « يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ » اداله کمدين درفد « اقرأ » اوله کران ایت دتاویل اوله علماء ۲ اکن حدیث سیدنا جابر ایت کفد بیراف تاویل ، کسموان مناسبه دان مپلسیکن روف فورتناغن انتاراش دغن کتتافن جمهور ، یأیت (۱) اداله یغد کهندفکن دغن « يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ » ایت فرمولان تورن یأیت اباله کمدين درفد توهنتی الوحي ستله تورن « اقرأ » ۰ (ب) « يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ » ایت اباله یغ مولانا ۲ سکالی نسه سورة ۲ قرآن یغ سمفون لشکف درفد اول هعکک اخیر دنورنکن ۰ (ج) بهوا یغد کهندفکن دغن فرمولان تورن آیات یأیت برکنان دغن منتوکن رساله نبی صلعم (منجادی رسول) کران ددالم اد مغندوعی « قُمْ فَأَنْذِرْ » ادفون « اقرأ » اداله ای فرمولان درفد سموا قرآن ، لاگی هپاله برکنان دغن مننتوکن نبوه (جادی نبی) سهاج ۰

سباگیلاگی برکنان دغن آیات یغ اخیر سهاج دنورنکن اد بیراف قول ، دسبونکن دسینی

مان ۲ یغ مشهورن سهاج یأیت: -

(۱) اخیر آیات یغد تورنکن اباله فرمان توهن عزوجل « الْيَوْمَ اكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ

الآية » کات العلامة السدی: سغکوهن کمدين درفد آیات ایت نیاداله دنورنکن حلال دان حرام لاگی ۰

(۲) دروایتکن درفد البراء بن عازب بهوا اخير آیات یعدتورنکن ایت اباله آیه الکَلَالَة .

(۳) منکل مسلم قول مروایتکن درفد ابن عباس رضي الله عنهما: اداله اخير سورة یعتورن ایت اباله سورة النصر (اِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ) .

(۴) درفد سموا قول ۶ یغ اولى داعبتارکن یأیت قول یغ معتناکن: اداله ایات یغ اخير سکالی تورن اباله فرمان توهن عزوجل « وَاتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ تُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ » - ارتین هندقله کامو تا کوة فد هاری یغ کامو سکالین فد هاری ایت کمبالی سموا کفد الله سبحانه وتعالى ۶ کمدين دسمفوناکن تیف ۲ سئورغ ایت اف ۲ یعداوسماکنش والجمال مریک تیاد دظالمکن « کران تله دروایتکن اوله بوکن سئورغ درفد ابن عباس رضي الله عنهما ۶ مک دأنس قول این اف ۲ یعدروایتکن اوله البخاری درفد ابن عباس جوا معتناکن: « اخير آیات یعتورن کفد رسول الله صلعم ایت اباله آیات الربا » سیکماله دتاویلکن (دایلقکن) کفد معنی اداله کهندقن ایت آیات یغ مپمفوناکن ایات الربا یغ ددالم سورة البقرة ۶ سفای تیاد برنتتغ اتو بولاون دغن روایتی یغ بوکن سئورغ مروایتکن یأیت « وَاتَّقُوا يَوْمًا » سئگوهن آیات « واتقوا یوما » ابن تله دتورن کفد نبی صلعم کمدين درفد سلسی حجة الوداع ۶ دان ددالمش مشندوغ اشاره اکن وفاتش صلعم ۶ سبنرش دروایتکن بهواسان نبی صلعم کمدين درفد تورن آیات ایت تیدقله لدجوة اسبان هپاله قدر سمیلان مالم اتو توجه هاری سهاج ۶ فد ساتو رواية لاین دوا فوله ساتو هاری ۶ دان دهولو درفد آیات ایت دتورنکن سورة النصر یأیت هاری تشریق ۶ بکیتو جوا دفهمکن مشندوغي اشاره وفاتش . ادفون فرمان (اَلْيَوْمَ اكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ) اتفاق علماء معتناکن تورن دعرفة فد حجة الوداع ایت دهولو درفد سورة النصر دان ایات « واتقوا یوما » تادی ۶ یعدمکین تیدقله بتول معتناکن ایات آیات یغ اخير سکالی تورن کچوالی کالو دکهندقکن اخير ایات یغ مپتاکن کسمفونان اگام لثکف دغن سکل حکم ۲ تیاد دتورنکن کمدين درفد اشلال دان حرام لاگی سفوت یعدکتاکن اوله العلامة السدی مک ایت تیاد معکالغ اد تورن کمدين درفد اشلال آیات الوعظ والارشاد ۶ سفوت فد سورة النصر دان « واتقوا یوما » ایت ادفون آیات الکَلَالَة یغ وارد جوا معتناکن اخير آیات تورن اداله تورن دهولو درفد آیات المائدة مک هندقله دتغکوئکن یأیت اخير آیات تورن برکنان دغن حکم ۶ مک دغن ایت تیدقله بولاون دان برنتتغن سبکچمان یغ ظاهرش .

سه‌تله ایت سایش قرآن ایت اداله تورنن دأتس توجه حروف بگیمان سبدا نبی صلعم
 (اُنْزِلَ الْقُرْآنُ عَلَى سَبْعَةِ أَحْرَفٍ - ارتین دتورنکن قرآن ایت دأتس توجه حروف) مک فدمنتو کن
 کهندق معنی توجه حروف ایت ددافتی بر سلاهن ۲ علما ۲ ساتو قول معتاکن اداله کهندق ایت اباله معنی ۲
 یغ توجه یعتیاد تولفس ساتو ایات فون درفد ساله ساتو معنی ۲ ایت ۶ ترکشل دسیسی موبک دغن نام
 « اَلْسَبْعُ الْمُثَانِي » یا ایت (1) سوره ۶ (2) لارغ ۶ (3) جنجی بابک ۶ (4) جنجی جاهه ۶ (5) اباحه ۶
 (5) ارشاد ۶ (6) اعتبار ۶ منکل ساتو قول لاگی معتاکن فول اباله حکوم ۲ ممباچ قرآن یغ توجه
 یا ایت: - (1) ادغام دان اظهار ۶ (2) تفخیم دان توفیق ۶ (3) امالة ۶ (4) اشباع ۶ (5) فنجغ
 دان فندیق (6) تشدید دان تخفیف ۶ (7) تلیین دان تحقیق ۶ تنافی بغلبه منصفاتی کهندق
 اباله قول یغ معتاکن یا ایت توجه بهاس دان تیلور چاکفن فواق ۲ عرب ۶ یغمان ایتله بهاس ۲ دان
 تیلور چاکف یغ مشهور دانتارا اومه بغسا عرب: - بهاس دان تیلور (1) قویش (2) هذیل ۶
 (3) تمیم ۶ (4) الازد ۶ (5) ربیعة ۶ (6) هوازن ۶ (7) سعد بن بکر ۶ مک قول ابن تله
 دصحن اوله البیهقی ۶ دان دفیله اکندی اوله ابن عطیة ۶ دان دفرستوجویی اوله علماء ۲ لغة یا ایت
 ثعلب ۶ ابو عبید دان الازهری ۶ اکنتتافی بوکن معنات تیف ۲ کلمة قرآن ایت بوله دباچکن دغن
 سموا توجه ۲ بهاس اتو تیلور ایت بهکن معنات اداله تورن آیات ۲ ایت تیاد ترکلوار درفد ساله ساتو
 درفد توجه بغتوسبوة ۶ کلمة ۲ یغ ساتو ایت نوکادغ تورنن دغن بهاس قویش - ایتله یغ
 کباپتکنن - دان نوکادغ ۲ دغن بهاس قبیلة لاین کران فد کلمة ایت تولبه فصیح درفد بهاس
 قویش ۶ دان نوکادغ ۲ ددافتی جوا ساتو ۲ کلمة ۲ ایت دتورنکن لبه درفد ساتو بهاس قبیلة ۰

(سوال) بتاف بوله دکتاکن قول یغ اخیر ایت منصفاتی کهندق ؟ حالن اد ترسبوة دالم
 حدیث صحیح البخاری: بهوا سیدنا عثمان رضی الله عنه فد ماس ممثکیل زید بن ثابت سوت بیراف
 صحابتن سفای مپالین قرآن ایت کفد بیراف مصحف ۶ ای تله برفسن کفد موبک دمکین: «افیل
 کامو برتلیشکه اتو برسلیمیه ایعتان فد مان ۲ ساتو ایات قرآن هندقله کامو تولیسکن اکندی
 دغن بهاس قویش ۶ کران اداله قرآن ایت دتورنکن دغن بهاس موبک ۰»

(جواب) فرنام ۶ اداله کهندق فرکتان سیدنا عثمان ایت بهوا قرآن ایت کباپتکن ایانن ۲
 دتورنکن دغن بهاس موبک یعنی بوکنن سموا سگالی ۰

کدوا ۶ دهدیوکن بتول تورنن دغن بهاس قویش تنافی یا ایت بچان سیدنا جبرئیل یغ مولا فرنام
 کفد نبی صلعم سه‌تله ددغورن مک نبی صلعم معنأ داوولعی لاگی دغن بچان لاین ۶ کمدمین نتکل

نبی صلعم میخیزد گفت اومتی اداله ای منوره کدوان مریک ۲ بعد سحیفیکش اب در فواف اف فواف
اتو اف بهاس ۶ یغ لبه دهنن بگیمان تله اد ثابت ددالم کتاب حدیث صحیح البخاری در فواف ابن
عباس نبی صلعم تله برسبدا (أَقْرَأْنِي جِبْرِئِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَلَى حَرْفٍ فَرَأَجَعْتُهُ فَلَمْ
أَزَلْ أَمْتَزِيدُهُ وَيَزِيدُنِي حَتَّى أَنْتَهِيَ إِلَى سَبْعَةِ أَحْرَفٍ) ارنین تله دباچکنداکو اوله
جبرئیل علیه السلام داتس ساتو حروف مک اکو منتا داولقی اکندی ۶ سفتیاسله اکو منتا نمبه
اولقی ایت دان ایفون منمیکن داکو هتکک سمفی توجه حروف)

دانلاگی ستقه ۲ کلمه آیات ۲ ایت اد ددافتی جوا بچانن دباچکن لبه در فواف توجه وجه ۶ ابفون
تیدقله جادی منچاچتکن قول یغ اخیر ایت کران بهواسن لبه ایت اداله کبایقکشن برفونچا در فواف
برسلیسمه اتو برسلاهن چارا ملفظکن بچانن ایت سهاج سفرت فد مد ۶ إمالة دان سباگی .

«سوال» کات العلامة السیوطی بهوا سیدنا عمر بن الخطاب دان سیدنا هشام بن حکیم کدوان ۲
برسلیسمه فد سوات بچانن ۶ فد حال کدوان ۲ ایت در فواف فوفش ۶ مک ابن منجوقکن اداله
توجه حروف ایت بو کمنله معنائن توجه بهاس اتو تیلاور .

« جواب » بو کمنله معنائن قرآن ایت تورن دغن توجه بهاس ایت بهوا نبی صلعم هان اداله
ای میخیزد اتو معاجر اکن قرآن کفد تیف ۲ فواف ایت دغن بهاس فوافن سهاج تنافی بهکن
نوکادغ فد ساتو ۲ مجلس نبی صلعم ددافتی سوات جماعه یغ در فواف برباگی ۲ فواف (قبیله) مک
نبی صلعم مباحکن کفد مریک آیات ۲ بعد تورنکن دغن ساتو بهاس در فواف بهاس ۲ یغ توجه ایت
دان دحفظکن اوله مریک سکلینن دغن بهاس ایت ۶ لاگی اهل ۲ باگی ساتو ۲ فواف ایت تیدق
لازم مریک سکات سکلینن محفظ قرآن دغن ساتو بهاس فوافن سهاج ۶ کم دین منوره کپتان
بعد بتشکن ایت بوله جادی سیدنا عمر اد مندغر دغن ساتو بهاس بتیاد ددغر اوله هشام بهکن ای اد
مندغر دغن لاین بهاس ددالم مجلس یغلاین فول ۶ دغن دمکن برساتو اتو برسام فواف انتارا دوا
اورغ ایت تیدقله جادی گالغن کدوان ۲ بوله برلاین ۲ فد سوات بچانن .

قرآن یغملیا ایت دتولیس دان دحفظکن: — سان اداله نبی صلعم سئورغ یغ امی (بون حروف)
تیاد تاهو ممباچ دان منولیس ۶ بگیمان فرمان (وَمَا كُنْتَ تَتْلُو مِنْ قَبْلِهِ مِنْ كِتَابٍ وَلَا
تَخْطُهُ بِإِمِينِكَ) ارنین دان تیدقله اشکو دهولوژ تاهو ممباچ کتاب دان تیدق جوا تاهو
منولیس دغن تاغن اشکو) مک اوله بعد مکیان اداله نبی صلعم ایت ساعه برهاتی ۲ دان برهیمه فد
محفظ تیف ۲ وحی بعد تورنکن سفرت بعد اشارنکن اوله فرمان (لَا تَحْرُكْ بِهِ لِسَانَكَ لِتَعْجَلَ بِهِ
إِنْ عَلَيْنَا جَمْعُهُ وَقُرْآنَهُ فَإِذَا قَرَأْنَاهُ فَاتَّبِعْ قُرْآنَهُ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا بَيَانَهُ) ارنین

جاءنله اءىكو مشكرفكن ۲ لیده اءىكو بر كهندقكن برسكوا دشن ۶ هان نوفولعلمه كند گامى
مشمفولكندى دان ممباچكنن ۶ بعد مكين افيل كدامى باچكندى مك ايكوتيله بچانن ۶ كمدین
دانس كاميله مپناكن انو مشمورا بكنش) .

سان نبى صلعم اد باگین بیراف اورغ فنولیس یغ منولیسكن آیات ۲ قرآن كند اف ۲ یغتموده دان
سنغ ددافتكن سفوت فد تولغ ۶ ۲ فلفه ۲ كروما دان باتو ۲ تینیس دان سكل یغ تولىس ایت دسیمفن
درومه نبى صلعم تنافی فنولیس ۲ ایتفول مپیمنن جوا سالینن ۶ مك یغ منجوقكن انو مشاتوركن
نمفة ۲ لتق آیات ۲ ایت اباله نبى صلعم سندیری .

مك تنتغ سوسنن آیات ۲ باگی تیف ۲ سورة ایت تیدقله اد خلاف علماء بهكن سكلینن
سكات مپناكن توفیقى (فونته نبى درفد وحى) بركات سیدنا عثمان بن العاص رضی الله عنه :
فد سوات ماس اكو دودق دسیسی رسول الله تیبا ۲ ای تربلیاق متان دشن ونوغ نفة ۶ كمدین ای
برسبدا: تله دانغ اكنداكو اوله جبرئیل مپوره اكو ملتقكن آیات ایت دنمفة ابن باگی سورة ابن ۶
(اَنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَىٰ) .

ادفون فد سوسنن سورة ۲ قرآن ایت ساتو قول مپناكن دشن اجتهاد صحابة رضی الله عنهم ۶
تنافی یغ راجحن ایفون توفیقی جوا كوان ستغه ۲ صحابة یغ حفظ قرآن سفوت ابن مسعود رضی الله عنه ،
ربك حاضر ماس ۲ مندرس قرآن ایتارا جبرئیل دشن نبى صلعم دان دلیمه انو ددغر بوا سوسنن
سورة ۲ ایت اداله سبگیمان سوسنن یغ معلوم این فد سورة ۲ دان آیات ۲ جوا .

مك فنولیس نبى صلعم یغ معروف دان مشهور ایت اباله صحابة ۲ یغ نمفة ۶ أبی بن كعب ۶ زید بن ثابت ۶
معاوية بن ابی سفيان ۶ زید بن أبی سفيان ۶ المغيرة بن شعبه ۶ الزبير بن العوام ۶ خالد بن الوليد .
فد زمان نبى صلعم اداله قارى ۲ قرآن اباله صحابة ۲ یغ حفظ سموا قرآن درفد اول هكك
اخبرن ۶ ستغه درفد ربك عبدالله بن مسعود ۶ سالم بن معقل ۶ مولى أبی حذیفه ۶ معاذ بن جبل ۶
أبى بن كعب ۶ دان زید بن ثابت .

آیات ۲ مکة دان مدینه دان بینا انتارا کدواش

آیات ۲ مکة دان مدینه: — قرآن یعملیا ایت اداله تورنث — بکیمان یغ معلوم — ددالم ماس دوا فوله تیک تاهن لبه کورخ ۶ دان ماس ایت تربهاگی دوا (1) ماس نبی صلعم دمکة المکرمة سبلوم هجرة یأبت سلما تیک بلس تاهن ۶ (2) ماس نبی صلعم بومستوطن مدینه المنورة کمدين درفد هجرة سلما سفوله تاهن ۶ مک دغن سبب ابنله آیات ۲ قرآن ایت تونسبه کفد مکة دان مدینه ۶ ترککل دغن آية مکیة — آية مدنیة .

سغگوهن ممیذاکن انتارا مکیة درفد مدینه ایت ادا فائده یغ ساعه برهروگ فد مهمکن قرآن یعملیا ایت دان معتوهی یعمان ناسخ دان منسوخ .

مک فد منتوکن یعمان مکیة دان مدینه ایت باگی علماء اد تیک جالن یأبت: —
فوتام اداله « مکیة » ایت ایاله آیات ۲ یعدتورنکن دمکة المکرمة سکالیفون کمدين درفد تله هجرة ۶ دان « مدینه » ایت ایاله یعدتورنکن دنکری مدینه المنورة .

انس قول این جادبله مان ۲ آیات یعدتورنکن ددالم ماس فوجلانن فلایران تیدقله دکتاکن « مکیة اتو مدینه » بهکن یأبت جادبله ای بهاگین یغ کتیک فول .

کدوا: اداله یعد کتاکن « مکیة » ایت تیف ۲ آیات یعدخطابکن (یعدهادفکن) کفد اهل ۲ مکة ۶ منکل « مدینه » ایت مان ۲ آیات یعدخطابکن کفد اهل مدینه المنورة .

کتیک: ابنله فول مشهورث — بهوا « مکیة » ایت ایاله آیات ۲ یعدتورنکن سبلوم هجرة ۶ دان « مدینه » مان ۲ آیات یعدتورنکن ستله هجرة سکالیفون ددالم ماس ۲ فوجلانن فلایران اتو فون دمکة

المکرمة سفوت سورة النصر دان فرمان (الْيَوْمَ اكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ . . .) دانالین ۲ ۶

ددالم فد ایت کات یحیی بن سلام: بهوا آیات ۲ یعدتورنکن دمکة دان دالماس فوجلانن فینده کمدينة المنورة سبلوم سحیف اداله دکتاکن « مکیة » دان آیات یعدتورنکن ددالم ماس فلایران لاین درفد فوجلانن هجرة دنماکن « مدینه »

سباگیلاگی علماء ۲ اد خلاف فد منتوکن سورة ۲ مکیة دان مدینه دالم قرآن ایت ۶ کات ستغه مریک اداله ددالم قرآن ایت اد سحیلان بلس سورة سهاج دکاتکن سورة مدینه دغن اتفاق یأبت: — البقرة ۶ آل عمران ۶ النساء ۶ المائدة ۶ الانفال ۶ التوبة ۶ النور ۶ الاحزاب ۶ القتال ۶ الفتح ۶ الحجرات ۶ المجادلة ۶ الحشر ۶ الممتحنة ۶ الجمعة ! المنافقون ۶ الطلاق ۶ التحريم دان النصر .

مك يڭ باقي درفد ايت اداله يڭ اتفاق علماء معتناكن « مكية » هپاله توجه فوله ساتو سورة سماج ، ادفون يڭلاينڭ خلاف علماء منتتو كمنڭ يأت سباق دوا فوله امفة سورة: الفاتحة ، يونس ، الرعد ، الجمعة ، الفرقان ، يس ، الحديد ، الصف ، التغابن ، الانسان ، للمطففين ، الفجر ، البلد ، الليل ، القدر ، البينة ، الزلزلة ، العاديات ، التكاثر ، الاخلاص ، دان دوا سورة المعوذتين .

اداله سبب يڭ قوا لاگي پات منجاديبكن علماء خلاف فد منتتو كن سورة ۲ يڭ دوا فوله امفة ايت کران ددالم سورة ۲ ايت ستغه ۲ اياتن مکية منکل ستغه يڭلاين ايت مدنية .

تندا ۲۱ مثلکن انتارا مکية دان مدنية: — سڭگوھن علماء ۲ تله براوسها فد منچاري دان مڭحفولکن تندا ۲۱ يڭوله مڭغل يڭمان ايات ۲ مکية دان يڭمان فول مدنية يأت منکل تباد وارد فد منتتو كن بعدمكن ايت يأت: —

(1) بهوا ايات ۲ يڭ ممباوا انداغ ۲ مپتاكن فراتوران ۲ دان حکوم ۲ اداله کبابقکمنڭ ايت مدنية ، ادفون مکية بهوا يڭ کبابقکمنڭ اداله دتوجو كن کفد جالان ۲ توحيد ، دان منديريکن دليل انس کادان اداڭ توهن يڭ اسا ايت سرت منرغمن کسلاهن کفرچيان شريك دان مپرو بوسيه هاتي دڭن جالان منجاوه اتو ممباواڭ اکن سڭل فراغي ۲ کچي دان رنده سبالیکن منتتوت دهباسکن دڭن فراغي ۲ مليا دان ترفوجي .

ابن ايباله دکهندکي اوله حکمة الله منسسوايکن دڭن کادان حال مانسي فد ماس ايت کران رسول الله ايت داوتوسکن فد ماس کفرچيان شريك سباتي لکه دهاتي ، دان مانسي منجروموس توندوق دباوه کيسران سفيکوڭ ۲ دان برعبادة کفد برهالا ۲ ، دان مريك تيدق معرتي معني هيدوف دأخرة سرت بالسن ۲ يڭاکن دسدپاکن کلق . مک توله مناسبهله دڭن حال مريك ، تيدق داتورکن سبارغ انداغ ۲ اتو فراتوران هيدوف سفوت انداغ ۲ فساك ، انداغ ۲ برجوالهلي دانلاين ۲ ، اوله کران ايت اداله قرآن فد مولان منوجو کفد ممبوغمن کفرچيان شريك درفد هاتي ۲ مريك دان ممبوسيهکن فراغي ۲ جاهه دان کچي يڭترجادي درفد کفرچيان ايت ، بهکن قرآن ايت سنتياس ممفرايعة اکن مريك کفد ممفاليڭ ايڭان هان کفد الله توهن يڭ اسا دان هاري ۲ يڭکيتن کلق ، دان ممباوا فنداڭن بکيمان هاري مڭشر دان هورو هاراڭ دان مپات اکن شرگ نواک ، سرت دداتڭن بيراف چنتوه تولادان اومة ۲ يڭدهولو دان منچتوا اکن حال ۲ يڭتله بولاکو اوله اوسها اتو فربواتن مريك سندبوي ، ددالم فد ايت قرآن ايت مپرو دان مپوره مريك برفيکو ترواوتام کفد ديوي سندبوي ، دان کچدين ۲ يڭد سڭليليڭ سفاي براوله فرتنجوق کيران مريك برعقل .

(2) بهوان لفظ يڭد گوناکن باگي . شهادفکن فرمولان چاکف ايت جک فد ايات ۲ مکية ترکاداغ دڭن فرکتان « يَا أَيُّهَا النَّاسُ » ترکاداغ فرکتان « يَا بَنِي آدَمَ » ادفون ايات ۲ مدنية ايت

اداله كباپه كنن دغن فركستان « يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا » دان تباد ددافاني دغن فركستان
 « يَا أَيُّهَا النَّاسُ » مليكن فد توجه آيات سهاج: يأت دوا دالم سورة البقرة يَا أَيُّهَا النَّاسُ
 اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الْآيَةِ - 21 يَا أَيُّهَا النَّاسُ كُلُوا مِمَّا فِي الْأَرْضِ الْآيَةِ 167) ۱۰۰۰ دالم سورة
 النساء (يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الْآيَةِ ۱ - اِنْ يَشَاءُ يُذْهِبْكُمْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ
 الْآيَةِ 133 - يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ رَبِّكُمُ الْآيَةِ 170 - يَا أَيُّهَا النَّاسُ
 قَدْ جَاءَكُمْ بُرْهَانٌ مِنْ رَبِّكُمْ الْآيَةِ 174) دان ساتو دالم سورة الحجرت (يَا أَيُّهَا النَّاسُ
 إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَى الْآيَةِ 13)

(3) بهوا آيات ۲ مكية كباپه كنن فنديق ۲ يأت كران مودهكن نبي صلعم دان اورغ ۲ اسلام
 محفظن بولاين آيات ۲ مدينة مك ايت بوله ددافتي فريذانن انتارا سورة الانفال دغن سورة الشعراء .
 كدوان ۲۱ بوسمان ستعه ۲ جزء ۶ منكل بغفرتام ايت مدنية دان بيلانن آياتن ۲ توجه فوله ليم
 آية دان سورة الشعراء ايت مكية دان آياتن ۲ دوا راتوس دوا فوله توجه آية ۶ بگيتو جوا انتارا جزء
 « قد سمع » دغن جزء « عم » بغفرتام ايت سموا سورهن ۲ مدنية دغن اتفاق هپاله فد سورة الصف
 دان التغابن اد خلاف مك آياتن ۲ سباق سراتوس نيگك فوله توجه آية ۶ منكل جزء « عم » فول
 سورهن ۲ مكية ۶ قدر كن فد بيراف سورة سهاج اد خلاف جوا مك آياتن ۲ ليم راتوس توجه فوله
 آية ۶ توليه بايق بيلانن درفد جزء « قد سمع » بثمان منجوقكن آياتن ۲ ايت اداله فنديق ۲
 (4) بهوا تيف ۲ سورة بغاد دسبونكن ددالمن اورغ ۲ منافق مك يأت سورة مدنية مليكن سورة
 العنكبوت سهاج كران دمكة المكرمة تباد اد منافق .

(5) تيف ۲ سورة بغاد ترسبوة ددالمن سجدة مك يأت سورة مكية مليكن سورة الحج ۶
 بهوا بچ راجحن مدنية .

(6) سورة ۲ بغاد مئندوشي كلمة « كَلَّا » اداله اي مكية ۶ رهسيان لاگق چاكفن بچ
 گارغ ايت اداله مناسبه دغن اورغ ۲ بچ اوغكل سفوت فندودق ۲ مكة المكرمة . اد فون يودي
 دان فندودق مدينة المنورة يأت سوات قوم بچ ضعيف دان هينا سيگيان فد مئالاكن چاكفن كفدان
 درايكن بيراف حال بعتيدق دبريكن كراعين ايت كفد لاين .

اساس ۲ فراوانداغن اسلام دالم قرأت

برمول فراوانداغن ۲ اسلام اداله توديري دأنس تيگك اساس. تيدق مپوسهكن ۶ منسد يكيتهكن
تغكوغن ۲ ۶ دان برانسور ۲ .

تيدق مپوسهكن: — سان ددالم سكل تكليف شرع تيدق له ددافاتي اد سسوات يغ مپوسهكن
دان مپوتكن ۶ دان تيدق جوا ددافاتي درفد حكومنه ايت اد سسوات يغ ممبتهكن مانسي دان
مفيمچيتمكن مريك .

اكننتافي بوكهله معنات تباد يغ مپوسهكن ايت سام سكالتي تباد كفاهين ددالم شرع اسلام ۶ كران
كفاهين ايت اد دوا ماچم (ساتو) كفاهين يغ سميمغ اد ددالم سبارغ اف جوا فركارا دان فكرجان
دان تيدق فول دااعتباركن فد عادن سوات كسوسهكن يغ مپاكتي ۶ مك كفاهين يغ سفوت ايت
تيدق له شرع اسلام بر مقصود هتدق ممبواغ اتو مبادر كنه ۶ كران ستهاجله اف جوا فركارا اتو
فكرجان يغ مپلهكارا كن كهيدون تنو تباد ترافس درفد ان ۶ هتگك ددالم فركارا ۲ يغ ضروربات
كهيدون هاري ۲ سفوت ماكن ۶ مينوم دان فاكي ۶ بدمكين كفاهين يغ سفوت اين تباداله جادي
بشكاهن ادا ددالم تكليف ۲ شرع بهكن سباليكهن فول تيدق دنما كن « تكليف » كمالو سكيوا
تباد كفاهين ايت كران معني تكليف ايت منتوت بارغ فركارا يهاد كيران . (دوا) كفاهين
لاين ۶ تمباهن دأنس يغترسبوة ۶ يغ مپوسه دان مپاكتي ۶ لاكي بو كهتدق براف باق تناگك ددالم
حال منونيكهن ۶ دان براف باق ماس منجاديكهن تربشكالي كوج ۲ لابن يهاد منفعة اتو مپنتوه ديري
سسورغ يغ منونيكهن ايت دان هون ۶ مك اينله دياش دكتاكن تباد اد دالم شرع اسلام ۶ دكرنيا
اوله الله سبحانه وتعالی كأنس اومة ۲ اسلام مبادر كنه سفاتي لافغ دهدان مريك موده دان سنغ
دفرجلانين . فرمان الله سبحانه وتعالی (يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمْ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمْ الْعُسْرَ --
ارئين الله سبحانه وتعالی متهندكي كمودهن باكي كامو ۶ دان اي تيدق متهندكي اكن كسوسهكن كأنس
كامو) فرمان (يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُخَفِّفَ عَنْكُمْ -- ارئين الله سبحانه وتعالی متهندكي مريشكن
كامو) فرمان لاكي (وَمَجْعَلْ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ -- ارئين تباد دجاديكهن فد اگام
كامو اكن كسوسهكن كأنس كامو) دان لاين ۲ لاكي فرمان . دان كادان نبي صلعم فول افيل
ديري فيليه انتارا دوا فركارا مك ديليهن مان يغ ترله موده دان سنغ سلماش بوكن درفد
فركارا يغ منكر .

شکوته افبیل کیت سلیق سکل حکوم ۲ شرع کیت دافتمله جالن ۲ کمودهن دان چارا ۲
معیلقن کسوسهن اداله پات دان سیف دسدیاکن دان کیت دافتی فول سموا تکلیف ۲ شرع فد
فرمولان ۶ فرتهان دان کسودهنن اداله دینا مراعیکن کوبخن دان کمودهن گانس همب
الله سکلین .

الله سبحانه وتعالی مواجبکن گانس سکلین مکلف سهاری سمالتیم سمبیهغ دان ددالمحال
منونیکن دواجبکنش بردیوی مک این سوات تشکوغن یغ ریغن تیاد میوسهکن بوله دتونیکن دالم ماس
دوا فوله لیم مینیه درفد دوا فوله امفه جم یغ برجمله سربو امفه راتوس امفه مینیه ۶ ددالم قد ایت
فول افبیل عذور تیاد بوله بردیوی دمودهکن بوله دفرواة سمبیل دودق اتو سچارا اف یغتر دایان .
دمکین جوا فواس دواجبکنش سبولن ددالم ستاهن ۶ تیدق فول سفنجه ۲ ماس هپاله انتارا
تویه دان تشکلم متھاری ۶ مک کفایهنش ایت بلومله نیما کفد کنادان یغ میوسه دان مپاکیتی ۶
سشکمفون بکیتو دھاروسکن فول بربوک ددالم بیراف حال یغ منجادیکن سوسه سفوت دالم
فلایران ۶ ساکیه ۶ معندوغ دان میوسوکن انق .

بکیتو جوا ددالم فوکارا ۲ یغ حرام ۶ الله سبحانه وتعالی تله محرامکن دغن فرمانش ددالم قرآن
تفای دھاروسکنش ماکن فد ماس کلایران ۶ قدر مملیهارا پاوا .

سباگیلاگی جالن ۲ شرع مودهکن ایت دھاروسکن برتیمم فد ماس کتیادان ایر ۶ دھاروس
مقصوکن سمبیهغ دالم ماس فلایران ۶ دان داداکن حکوم معلوارکن کفارات باگی ممبوسیه بکس ۲
دوسا ۶ کسلاهن دانلاین ۲ لاگی درفد حال ۲ اتو جالن ۲ یغرتوجوان منچاری جالن کمودهن دان
معیلقن کسوسهن دالم شرع اسلام سفای تیاد لمه تناگک مانسی فد هندق منونیکن اف ۲ یغ
واجب دتشکوغن گانس .

علماء فقه (اهل انداغ ۲) تله مپلیدیکی چارا ۲ مودهکن دالم شرع اسلام ددافتن اد نوجه
جالن بابت :-

(1) مشکوگرکن فرض عبادة فد ماس اد کعدوران سفوت فرض حج فد کتیک کتیادان
امان اومفمان .

(2) مشکورعکن درفد قدر یغدرضوکن سفوت سمبیهغ قصر ددالم فلایران .

(3) منوکرکن کفد یغلبه موده اتو ریغن سفوت تیمم .

(4 - 5) مندهولوکن اتو مشکمدینکن مان یغلبه موده اتو سنخ سفوت جمع تقدیم دان تأخیر .

(6) مشوبهکن فراتوران ۲ درفد یغتمله دفرضوکن سفوت سمبیهغ خوف .

(7) معندورکن تگماهن سفوت ماکن یغکی ماس کبولر .

منسد بکیتکن تشکوغن ۲ :- سان سانو درفد کلبیهن شرع اسلام دانس شریعة ۲ یغدهولو ایت اباله

منسد بکیتکن تښکون ۲ بعد نغوتو کانس فښکون ۲ دي تيدق مېا پکېن فیکولان ۲ کانس باهو فښکون
دغن برباگي ۲ سورهن دان لارغن بهکن دي تله مېنتس جالان يغ سدرهان، يغ تياد ممتکن دان ملمهکن
دغن ممېن برباگي ۲ چيپيه مېپيه تښکون ۲ چوب فراهاتي ! ددالم قرآن يعمليا ۰ اداله کواچين
بعد فرضوکن ايت ساعه سديکيه ۲ بوله دفلاجري ددالم ماس يغ سيښکيه ۲ نياد برجیلا ۲ دغن
برباگي ۲ جروبوه ۲ دان تيدق جوا برکايه ۲ سيلوه ۲ يلوو ۲ اجوان ۲ يايت سمات ۲ سفاي
موده دفلاجري دان دعملکندي ۲ مېسېکن بعد مېکن ايت فرمان توهن عزوجل (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
آمَنُوا لَا تَسْأَلُوا عَنْ أَشْيَاءٍ إِنْ تُبْدَلَ كُمْ تَسْأَلُونَ ، وَإِنْ نَسَأَلُوا عَنْهَا حِينَ يُنَزَّلُ الْقُرْآنُ
تُبْدَلَ كُمْ ، عَفَا اللَّهُ عَنْهَا وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ، قَدْ سَأَلَهَا قَوْمٌ مِنْ قَبْلِكُمْ ثُمَّ أَصْبَحُوا
بِهَا كَافِرِينَ -) ارنين واهي اورغ ۲ يغ بربايمان جاعمله کامو برتاش ۲ دري حکوم ۲ برباگي ۲
فرکارا يغ سکيرا ۲۱ دپتاکن کفد کامو نسچاي ۲ روسقکن دان مېرتکن کامو ۲ دان جک کامو
برتپاکن درفدانش فد ماس ماسيه لاگي دتورن قرآن (وحی) نأدافتیاد دپتاکن کفد کامو ۲ الله
سبحانه وتعالی تله مېافکن درفدانش - تيدق دپتاکن ايت سوات کمورهن الله سبحانه وتعالی -
دان الله سبحانه وتعالی ساعه مېامفون دان بربلس کسپهن ۰ سښکون تله مېاپکندې اوله قوم بعد هولو
درفد کامو ۲ کهدین نيما ۲۰ ربک اشککن دان انکارا کندي) دسيني دافه دفراهاتيکن بهوا الله سبحانه وتعالی
تله ۲ لارغ کيت مښکورېق ۲ دان مېلوغمر برباگي ۲ فرکارا يغ تياد برفائده دان کبجېکن سفاي تيدق
۲ نجادېکن سبب دفرضوکن حکوم ۲ بهارو کهدین دغن سبب تولالو بايق فرضو ۲ کيت تياد
تروافاي منونېکن ۲ فد وقت ايت کچلا کانس منيخفا کيت سېگېمان اوږه ۲ بعد هولو مک آيات اين مېرو
بهوا الله سبحانه وتعالی سښهاج مېکيه جالان ۲ باگي مېفرضوکن حکوم سفاي سديکيه نکليف ۲ شرع
دان کيت فون موده دان سنف منونېکن دان کيت تيدق توبين دغن تښکون ۲ يغ بوه دان بايق ۰
دانلاگي دليلش درفد سنده نبويه سېدا نبي صلعم کفد الاقرع بن حابس فد وقت اي برتپاکن
فرض حج : اداکه حج ايت فرضوکن نيف ۲ تاهن يا رسول الله ؟ - « لَوْ قُلْتُ نَعَمْ لَوَجَبَتْ
ذُرُونِي مَا تَرَكْتُكُمْ فَأَنَّمَا هَلَكَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ بِكَثْرَةِ مَسَائِلِهِمْ وَأَخْتِلَافِهِمْ
عَلَى أَسْبَابِهِمْ - » ارنين کالو اکو جواب « يا » نسچاي ترواجبلاه نيف ۲ تاهن ۲ هندقله کامو
بیارکندا کو سلما اکو تيدق کورغکن مسوات کفد کامو ۲ سښکون بناس ربک ۲ بعد هولو
ايت اباله دغن سبب بايق فورتپان ربک دان ربک برسلاهن دغن نبي ۲ ربک « سېدان لاگي
(أَكْثَرُ الْمُسْلِمِينَ فِي الْمُسْلِمِينَ جِرْمًا مِنْ مَسْأَلٍ عَنْ شَيْءٍ لَمْ يَحْرَمْ عَلَى الْمُسْلِمِينَ)

فَحَرَّمَ عَلَيْهِمْ مِنْ أَجْلِ مَسْأَلَتِهِ - اړتښ سبسر ۲ کسلاهن بعد فرلا کو کن اوله اورغ اسلام
 کفد اورغ اسلام ایاله مریک یغ بوتیا کن سوات فرکارا یغ تیدق حرام کفد اورغ ۲ اسلام ،
 تیرا ۲ دحرام کن کفد مریکئیت دغن سبب فوتیانن (لاگي سبدان صلعم) (إِنَّ اللَّهَ فَرَضَ فَرَاغًا
 فَلَا تَضِيعُوهَا وَحَدَّ حَدُودًا فَلَا تَعْتَدُوهَا وَحَرَّمَ أَشْيَاءَ فَلَا تَنْتَهِكُوهَا وَسَكَتَ عَنْ أَشْيَاءَ
 رَحْمَةً بِكُمْ غَيْرَ نَسْيَانٍ فَلَا تَبْخَشُوا عَنْهَا) - اړتښ بهوا الله سبحانه وتعالی تله مخفرضو کن
 بیراف فرض مک جائغله کامو چوایکن ، دان تله مغاتور کن بیراف در ۲۱ بالسن مک جائغله کامو
 تیدق گونا گندي ، دان تله محرام کن بیراف فرکارا مک جائغله کامو لشکر اکندي ، دان تله
 دیم تیدق مپوتکن اف ۲ حکوم درفد بیراف فرکارا سمات ۲ کران رحمة کفد کامو ، بو کن
 کران لوف مک جائغله کامو فول برتا ۲ دان مپلو عکر حکوم ۲) دان باقی لاگي حدیث ۲ نبوي
 دان آیات ۲ قرآن یغ کسموان مننچو فکن کفد بهواسن شرع اسلام ایت اصلان منوجو کفد منسدیکیتکن
 تکلیف یعنی تشکو غ ۲ .

برانسور ۲: - سغگو هن مولا اگام اسلام لاهور اداله فد ، اس اومه عرب ددالمحال یغ بیس
 منوره اف جوا کما هو ان نفسو ، مریک تیدق سوك دسکه کیبیا سن ایت دان ماره دباتسکن شهوة
 نفسو ، دان مریک تله سبانی دغن بریاگي ۲ عادة دان طبیعه یغ تیدق موده هندق دپوسیه کن دغن
 سکا الي گوس ، اوله یغدمکین بولا کو حکمة توهن بهوا فرانوران ۲ دان حکوم ۲ اسلام ایت تیدقله
 ددانغکن دغن برومفون ۲ یغ منجادیکن دراسای برة تشکو غن دان مریک اشکن منربما ، ایتله
 سببن آیات ۲ قرآن ایت دتورنکن دغن برانچیت ۲ دان برکتیک ۲ دان ددانغکن حکوم ۲ ایت سفصل
 لفس سفصل سفای یغ فرمولانن جادی فرسدیان ممیاسکن منربما بیراف لاگي حکوم ۲ ، دان
 حکوم ۲ ایت کپاقتکنن اداله دوحیکن - بگیمان تله معلوم - کمدين درفد اد سبب ۲ یغ
 مشند فکین یأیت منجادیکن تولکه دهاتی دان توتاریق کفد منربما ۲۰ مثال ۲ بگیمان بریاکوة: -
 (۱) ستغه درفد یغدمکین ایت برکنان ارق ، یأیت منکل اداله ای جادی سوات مینوم
 اورغ ۲ عوب دان تله جادی عادت کیبیا سنن دان تله سبانی جادی طبیعه کفد مریک ، مک بولا کو
 حکمة الهی بهوا برکنند فکن ایت مپات اکن حکوم دغن برانسور ۲ ، تیدقله دحرام کن درفد
 مولا ۲ لاگي بهکن قرآن تنکل منجواب فوتیان ارق دان جودی اداله ماشارنکن دمکین: -
 (قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنْ فَعِلَ لِلنَّاسِ إِثْمَهُمَا أَكْبَرُ مِنْ نَفْعِهِمَا) - اړتښ کتا کفله
 واهی محمد: فد کدوا ۲ ایت اد مغندو غي مضرة یغ بسر دان بیراف منفعة دان فائده کفد مانسي
 تنافي مضرة دري کدوا ایت اداله تولبه بسر درفد منفعتن) ددالم آیات ابن تیدق دافه فهم اکن

تنتون « لارغن » کچو الي اوله اورغ بغ مغرتي رهسيا ممفراونداغ اکن انداغ ۲ « تشوبع » بابت حال بغ باقی مضرتن سیکياله دجاوهکن، سبب اف جوا فربواتن ایت تیدقله ددافتی جاهه سمات ۲ دان جوا تیدقله سمات ۲ بایک مک بعد اعتبار کن تنتغ حلال اتو حرام ایاله دغن ممدغ کفد سکی مصلحه اتو مفسده مان بغ لبه باقی .

ستله داشاره اوله آیات ایت « سیکیان دجاوهکن کران مضرتن ادلبه باقی » دداتکن فول لارغن بهوا مانسی تونکه برسجهیغ فد کتیک مابوق (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْرَبُوا الصَّلَاةَ وَأَنْتُمْ سُكَارَىٰ - ارتین واهی مربک ۲ بغ برایمان جاعنله کامو همفیر کفد سجهیغ والجالن کامو مابوق) . کمدین بهارو دجلسکنن دغن تفت ملارغ مینوم ارق ایت سباگی لارغن عام بعد تنفکن فد آیات (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَامُ رِجْسٌ مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ، إِنَّمَا يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُوقِعَ بَيْنَكُمْ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ فِي الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ وَيَصُدَّكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَعَنِ الصَّلَاةِ فَهَلْ أَنْتُمْ مُنْتَهُونَ - ارتین هی مربک ۲ بغ برایمان سگوهن ارق، جودی، برهالا ۲ دان بریهاگی دغن اوندی ایت اداله نجیس بغ کچی بابت درفد فربواتن شیطان مک هندقله کامو جاوهی اکندی، مدهمداهن کامو براوله کمنانغ، سگوهن شیطان ایت اداله هندق مناوور کن انتارا کامو بنیه ۲ فستروان دان فرسگیکتان دغن جالن ارق دان جودی، دان مپکت کامو درفد مچیشتکن توهن دان درفد عباده سجهیغ مک تیدفکه کامو بوهنتی ؟)

(۲) فد فرمولان کمنغ اگام اسلام اداله حکوم اورغ یبوزنا ایت نیاد ملیهی ستاکده کوروغ ددالم رومه دان دکچی دغن فوکتان ۲ سهاج بکیمان فرمان (وَاللَّاتِي يَا تَيْنَ الْفَاحِشَةِ مِنْ نِسَائِكُمْ فَاسْتَشْهِدُوا عَلَيْهِنَّ أَرْبَعَةً مِنْكُمْ فَإِنْ شَهِدُوا فَأَمْسِكُوهُنَّ فِي الْبُيُوتِ - ارتین سبباف درفد فرموان ۲ کامو مک ملاکر کن فکر جان زنا مک هندقله کامو معاداکن امفه سقسی درفد کامو (اللاکی جوا) مک جک مربکیت مپسیکن هندقله کامو تاهن مربک یعنی فرموان ۲ کامو، ددالم رومه (کوروغ اکندی) ستله ایت کمدین الله سبحانه وتعالی فیندا دغن حکوم رجم کانس بغ مجمن دان سسه کانس بغ دارا . دان ثابت رجم ایت ایاله دغن سته نبویه منکمل سسه دغن فرمان (الزَّانِيَةُ وَالزَّانِي فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا مِائَةَ جَلْدَةٍ - ارتین فرموان دان اللاکی بغ برزنا ایت هندقله کامو سسه تیف ۲ سئورغ درفد کدوان سراتوس کالی سسه) . (۳) فد فرمولان بهوا سجهیغ ایت اداله دفور کندی دوار کعه فاگی دان دوار کعه فغ

سمات ۲ کران بربلس کسین کشف مأنسی دان مریغن کران مریک بهارو سهاج ماس کداتن
اگام اسلام دان مریک بلوم لاگی فهم بتول اکن فائده کبا گوسن سمبیغ ایت دان بلوم مراس
بکیمان لذاتن بر مناجاة کحضرة الله سبحانه وتعالى ددالم سمبیغ ایت مک افکل سوده سبانی
فراسان هاتی مریک دغن سمبیغ ایت دتمبه اوله الله سبحانه وتعالى سباق قدر یغ معلوم یغ
دکند قکی اوله حکمتن یغ تیغکی درجتن .

(۴) تکل اورغ ۲ اسلام فدومولائن ادا له سدیکیه بیلاغن دان ضعیف ککواسان ،
تیدق بر او فای هندق مناگی اورغ ۲ مشرکین دان ملاون مریک بر فرغ مک باگی مصلحة مریک
الله سبحانه وتعالى مپوره بصفة سوك ممعاف دان بولبه کورغ سوت صبر اتس سکل بلاء بنچان
سترو یغ مشرکین ایت دان بوجاوه ۲ درفد مریک سوت جاغن مریک بر فرغ . فرمان الله سبحانه وتعالى
(أَتَّبِعْ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ) - ارنین

تور نیله اف ۲ بقله دوحیکن کشف اغمکو درفد توهن اغمکو یغ تیدق اد سبتر ۲ توهن ملینکن دی
دان بر فالیهله منجاوهی دری اورغ ۲ مشرکین (فرمانن) (خذِ الْعَفْوَ وَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَأَعْرِضْ
عَنِ الْجَاهِلِينَ) - ارنین امیله صفة بر معاف ۲ دان سور هله دغن حال ۲ یغ کبجیکن دان
بر فالیهله منجاوهی دری اورغ ۲ مشرکین یغ دغو دان بیل (فرمانن) (وَإِنَّ السَّاعَةَ لَآتِيَةٌ
فَاصْطَفِ الْبَصِيرَ) - ارنین بهواسان قیامة ایت اکن داتغ . مک هندقله ممعاف سبباگی

معافن یغ بایک) . مک افکل فردیرین اورغ ۲ اسلام سوده قوای دان باقی مأنسی منوره اگام الله
یغبره دابذینکنن مریک ملاون هعک کالو توجادی ففراغن سکالیغون بایت منولق اتو ممفرتا هنکن
دیری دان سفای مریک مراس نعمة کمتاغن . فرمانن (أٰذِنَ لِلَّذِينَ يُقَاتِلُونَ بِأَنَّهُمْ ظَلَمُوا
وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ) - ارنین دابذینکنن باگی مریک ۲ یغ کنا سورغ دان لئکر ایت دغن

سبب مریک دانپای دان دظالمکن ، دان سغکو هن الله سبحانه وتعالى ایت امة بر کواس اتس منولغ
مریک) . کمدین منکل مریک سوده مغرتی فائده ففراغن دان مراس نعمتن لالو دفرتنه دان
دفروضکن کاتس مریک سبباگی سوات کواجیفن فرمانن (وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يُقَاتِلُ
نَكْمٌ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ) - ارنین هعک کالو توجادی ففراغن اتو ممفرتا هنکن
دیری دان سفای مریک مراس نعمة کمتاغن . فرمانن (أٰذِنَ لِلَّذِينَ يُقَاتِلُونَ بِأَنَّهُمْ ظَلَمُوا
وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ) - ارنین دابذینکنن باگی مریک ۲ یغ کنا سورغ دان لئکر ایت دغن
سبب مریک دانپای دان دظالمکن ، دان سغکو هن الله سبحانه وتعالى ایت امة بر کواس اتس منولغ
مریک) . کمدین منکل مریک سوده مغرتی فائده ففراغن دان مراس نعمتن لالو دفرتنه دان
دفروضکن کاتس مریک سبباگی سوات کواجیفن فرمانن (وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يُقَاتِلُ
نَكْمٌ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ) - ارنین هعک کالو توجادی ففراغن اتو ممفرتا هنکن
دیری دان سفای مریک مراس نعمة کمتاغن . فرمانن (أٰذِنَ لِلَّذِينَ يُقَاتِلُونَ بِأَنَّهُمْ ظَلَمُوا
وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ) - ارنین دابذینکنن باگی مریک ۲ یغ کنا سورغ دان لئکر ایت دغن

الله سبحانه وتعالى تيدق سوک مریک ۲ بغ منچروبه ۶ بونهله مریک دمان ۲ کامو دافه دان هالوله مریک کلوار نگوي درفد سکیرا ۲ مریک تله مقلوارکن کامو - درفد مکه - دان بهوا شربک ابت تریله بسر دان برة درفد فوبونهن (فرمانن لاگي) وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ - ارئین هندقله کامو فرغ اکن مریک هعکک تیدق اد شربک لاگي -

هافوس درفد مکه - دان جادي برعباده ایت سمات ۲ کفد الله سبحانه وتعالى سهاج) .
 (۵) تیکل نبی صلعم بهارو بوفینده کمذینه المنوره ۶ کتیهکین حکمة درفد الله سبحانه وتعالى تیدقله دگمفرکن اهل ۲ کتایی دغن سوات حال بهارو بغ برنتنغ دان بولاون دغن اف یغمله مریک تریما درفد نبی ۲ بنی اسرائیل دان جادي کیماسان بغ سجاتی دان عادت رسم مریک سفوت برقبلة معهادف بیت المقدس مک الله سبحانه وتعالى فوضوکن گائس نبی صلعم معهادف بیت المقدس جوا یأبت سفای دافه مناریق مریک دان جادي کتواغن: بهوان نبی صلعم ایت بوکنله سئورغ رسول بغ گنجیل درفد رسول ۲ دان منتنغ مریکئیت بهکن نبی صلعم سئورغ بغ مبنو اف یغمله مریکئیت اجرکن دان بهرو سروان مریکئیت جوا لاگي منتنغ جالان بغ بنر بغ مریکئیت تله منجالیث هعکک افکل تنف ایمان ددالم هاتی ۲ مریک دان مریک برسدا مریما اف جوا یغداجر دان دنجوق اوله نبی صلعم ۶ فد وقت ایت مریک تیدقله ترهارو افیل دفالیعکن قبلة درفد بیت المقدس کبیت الله الحرام فرمان الله سبحانه وتعالى (وَمَا جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِي كُنْتَ عَلَيْهَا إِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ يَتَّبِعُ الرَّسُولَ فَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلَى عَقْبَيْهِ وَإِنْ كَانَتْ لَكَبِيرَةً إِلَّا عَلَى الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِلَّعَ إِيمَانَكُمْ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرَوِّفٌ رَحِيمٌ - ارئین سکدارغ کامی تیدق منجادیکن باگي اعکو قبلة بغ اعکو معهادف دهولو - - کعبه فد ماس بلوم بوفینده - ماینکن سفای کامی کتموي دغن ظاهر کلمکوانن سیاف مریک بغ سبنر معیکوت رسول درفد مریک بغ برفالبع تاده کران شک ۶ فد سئکائین نبی صلعم تیدق برکنتوان دالم اجران اگام، بهوا سئگوون برفالبع کفد بیت المقدس ایت ساعه برة راس فراسان ماینکن مریک ۲ یغدافه فرتنغوق هدایة الله سبحانه وتعالى ۶ دان الله سبحانه وتعالى تیدقله منسسیاکن صحبیه کامو معهادف بیت المقدس کران بهواسن الله سبحانه وتعالى ساعه بربلس کسین گائس اورغ ۲ مو من مک تیدقله منسسیاکن فملا عملن) .

ددالم حکوم ۲ اداله بند یغن ۲ ساومقام یغترسبوة ایت امة باقی کران شریعة اسلام سهاج دیناکن دانس اساس مصالحه ۲ مانسی ۶ مک دانس اساس ابنله ددانی باقی حکوم ۲ فد مولان دغن اجمال

کمدین بهاروله داتغ تفصیل ۶ این بوله دافه دغن پات منگل دبنديشکن انتارا تشریع مکي دغن
تشریع مدني ۶ مک آیات ۲ یغ دتورنکن دمکه المکرمه سدیکه ساعه مبتاکن تفصیل حکوم ۲
برسلاهن آیات مدنية اداله کباپشکن منرعشکن حکوم ۲ دغن تفصیل ۶ تراونام حکوم ۲ یغ برکأبتن
سسام مانسي ۶ دغن سبب ایت مان ۲ آیات یغ مبتاکن حکوم ۲ فروع کباپشکن دتورنکن کمدین
درفد هجرة (مدنية) دان تیدق ددافتی درفد آیات ۲ مکيه کچوالي کالو توجوانن مملهارا کسمفرنان
عقائد سفرت محرامکن سمبلین یغ بوکن کران الله بهکن کران برهالا ۲۰

سیلو ۲ رنچان قرآن فد « تنمتو تن دان فیلیهن »

سان ددالم مبتاکن حکوم ۲ یغ لیم اداله قرآن یغملیا تیدقله سوسنن رنچانن مشیکوتی ساتو جالن سهاج ۶ سفرت یغدفربوآه ددالم کتاب ۲ فقه ۶ تیدقله دی مفعبارتنکن تیف ۲ حکوم واجب ایت دغن کلمه « واجب » تیف ۲ حکوم حرام ایت دغن کلمه « حرام » بگیتو جوا سنة ۶ مکروه دان هاروس ۶ یأیت سوات چارا عبارة یغ لکس جمو ۶ تیدق مناریق فوهاتین ۶ دان ماجل کسنن کفد یغ مندغر دان ملیهتن ۶ بهکن ددالمحال این سیلو ۲۰ رنچان قرآن اد برباگی ۲ دان بولا یین ۲ انس سکیرا ۲۱ دکهندقکی بلاغن سفای دی منچافی درجه معجزه یغ ملههکن دان تیدق فول فواس مندغر دان تیدق جلق ملیهتن ۶ دغن حال یغدمکین ترناریق فواسان کفد منریما دان مشیکوه دغن ریزا دان ستیا ۶ مک کیت دافتی بهوا قرآن یغملیا ایت ممباوا حکوم ۲ سنتیاس برسولم ۲ دغن برباگی ۲ چارا ۶ ترکادغ دغن مسوات یغ مپوکاکن (تبشیر) ۶ ترکادغ دغن اوگونن (الانذار) منکل فد کتیک ۲۸ دغن نصیحه اتو فوایغانن ۶ دان فوعگنکات یغ دفاکین ایت فول ترکادغ دغن کلمه یغ بروعی مننجوق انس کربضآن الله سبحانه وتعالی فد مغربوآه ۶ ترکادغ مننجوق انس کد کدائن کدانس یغ مغربواتن اد کالان دسرتاکن دغن جنجی ۲ سعاد بهکیا اتو چلاک ۶ اتو تیدق دسرتاکن دغن دمکین ایت ۰ سغکو هفون دمکین ۶ مک علماء انداغ ۲ اسلام برفندافتن: سکالیفون برباگی ۲ دان بولا یین ۲ چاران ۶ تیدقله ترکاوار درفد حکوم ۲ یغ لیم ایت یأیت اوله کوان اد کالان تنتوه فربوآه اتو تگه مغربوآه ۶ اتو مینرکن سهاج مک بنر سهاج ایت ایداله هاروس ۶ دان تنتوه فربوآه جک بوسوت لفظن دغن مسوات یغ مشواتنک تنمتو تن ایت دان ممستیکن اتو فون فوعگنکات یغ سفرت ایت سهاج دفاکی منوره فویهاس عرب مننجوق انس ترمستی ۶ مک یأیت واجب کمالو تیدق هان سنة سهاج ۰ دمکین جوا فوعگنکات یغ مننجوق تگه فربوآه ۶ اد کالان بوسوت دغن مسوات جنجی سقسا انس سکیرا ۲۱ مشواتنک نغن ایت اتو تیدق بوسوت دغن مسوات اف تنافی انس سکیرا ۲۱ منوره فویهاس سهاج تنمتو دفاکی مننجوق انس نغن ۶ یأیت حرام ۶ کالو تیدق مک مکروه سهاج ۰

ربغکسن علماء ۲ انداغ ۲ اسلام ددالمحال ماستنباط حکوم ۲ یغ لیم درفد آیات ۲ قرآن یغ برباگی ۲ دان بولا یین ۲ چارا سوسننن ایت اداله برفندو دغن مسوات حال یغ اد ترسولم دچله ۲ آیات ۲ ایت سعاد دغن جنجی بهکیا اتو چلاک دان دغن مشیکوه عروف اتو قاعده اورغ ۲ عرب مشکوناکن فوعگنکات یغ سفرت ایت منوره فویهاس ۰ سغکو هون لاگی اکندپتاکن بهوا ممبیزاکن انتارا حکوم ۲ یغ لیم ایت دان منتوکن ساتو ۲۸ دغن نام ۲ یغ معلوم سکارغ این اداله سمات ۲ اصطلاح علماء ۲ انداغ ۲ سهاج ۶ ترحادین ایت دالم قرون هجرة یغمدوا فداس تیحبول مذهب ۲ دان ددفتر کندی ددالم کتاب ۰۲

تنتوۃ بواۋا

بھوا نتوتن ایت اد کمالان دغن:-

(i) لفظ ۲ یغ شہاج معنناں مپورہ سفوت فرمانن اللہ سبحانہ وتعالی (اِنَ اللّٰہَ یَا مُرْکُمُ اَنْ تُوءِدُوْا الْاَمَانَاتِ اِلٰی اَہْلِہَا - ارنین بھواساں اللہ سبحانہ وتعالی مپورہ کامو ۶ بھوا کامو ممولئکن سیکل امانۃ ۲ کفد توانن ۲ .

(ii) لفظ ۲ مپورہ ۶ سماء دغن سبب باغونن لفظ ایت فرواتن مپورہ اتو فون دغن سبب دفا کیکن دغن تمہاھن الہ فپورہ یعنی (لَامَ الْاَمْرِ ، سفوت) اَقِمْوْا الصَّلَاةَ وَآتُوْا الزَّکَاةَ - ارنین کامو دیو یکنلہ سمبہیغ دان کامو کلوار کئلہ زکاة) ۶ دان (ثُمَّ لِيَقْضُوْا تَفْسَهُمْ وَلِيُوَفُّوْا نُدُوْرَهُمْ - ارنین کمدین ہندقلہ مربک مقہیلئکن کوتر ۲ بدان مربک دان ہندقلہ مربک مپمفرنا کن نذر ۲ مربک) .

(iii) ممبریتا کن بھوا فرواتن ایت ادالہ دتفکن ۶ سماء دغن لفظ فرض ۶ کتاب اتو لاین سفوت فرمان اللہ سبحانہ وتعالی (قَدْ عَلِمْنَا مَا فَرَضْنَا عَلَیْہِمُ فِیْ اَزْوَاجِہِمُ - ارنین شہگوھن گنامی کتہوی اف ۲ بعتلہ کامی فوضر کن کانس مربکئیت - اورغ ۲ موہن - سیکل حکوم ۲ بعبر کئلان دغن استری ۲ ن) دان فرمان (کُتِبَ عَلَیْکُمُ الصَّیَامُ - ارنین دنتو کن کانس کامو فواس) ۰ لاگی فرمانن (اِنِ الصَّلَاةَ کَانَتْ عَلٰی الْمُوْمِنِیْنَ کِتَابًا مَّوْقُوْتًا - ارنین شہگوھن بھوا سمبہیغ ایت ادالہ فرض یغ تنتو ماسن تو شہگوغ کانس اورغ ۲ موہن) .

(iv) ممبریتا کن سسوات فرواتن ایت بأبک ۶ کبجیکن ۶ انوفون مپمفیکن کفدائ سفوت فرمان اللہ سبحانہ وتعالی (یَسْأَلُوْکَ عَنِ الْیَتَامٰی قُلْ اِصْلَاحٌ لَّہُمْ خَیْرٌ - ارنین مربک برتائ کفد اشکو در بحال اتق ۲ یتیم ۶ اشکو پتا کئلہ بھوا ممبراگرسکن گادان مربکئیت ادالہ بأبک) دان فرمان (وَلٰکِنَّ الْبِرَّ مَنْ اَتَّقٰی - ارنین تفاقو کبجیکن ایت مربک یغ تقوی) لاگی فرمان (اَنْ تَمْلُوْا الْبِرَّ حَتّٰی تُنْفِقُوْا مِمَّا تُحِبُّوْنَ - ارنین کامو تیدق اکن مندافۃ کبجیکن شہک کامو بر صدقہ ایت دغن ہرت ۲ یغ کامو گور) .

(v) فرواتن ایت جادی جواب باگی شرط سفوت فرمان الله سبحانه وتعالی (فَإِنْ أَحْصَرْتُمْ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ) -- ارئین مک جک کامو دگالغ درفد مپمفروا کن حج دان عمره مک افد ۲ یغ ترموده دافه دجادیکن هدیه فرمانن لاگی (وَإِنْ كَانَ ذُو عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ إِلَىٰ مَيْسَرَةٍ) -- ارئین دان جک یغبرهو تغ سوسه دان سمفیه کادان مک دتغکو هکن هتکک سنغ دان موده) .

تنتوة تنگه بواة

مک یایت اد کالان دغن: --

(i) لفظ ۲ یغ بومعنی تغه تنگه اتو حرام سفوت فرمان الله (إِنَّمَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ -- ارئین هان الله سبحانه وتعالی تنگه کامو درفد اورغ ۲ کافر یغ مراعی کامو) دان فرمانن (حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَاتُكُمْ -- ارئین دحرامکن کاتس کامو سموا ایو ۲ کامو) .

(ii) باغونن لفظ تنگهان اتو سورمه منبغکلیکن سفوت فرمان الله سبحانه وتعالی (وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ) -- ارئین جاغن کامو بونه پاوا یغ الله سبحانه وتعالی حرامکن بونه ملینکن دغن حق کبیران) دان فرمانن (وَذَرُوا ظَاهِرَ الْإِثْمِ وَبَاطِنَهُ) -- ارئین کامو تیغکلیکنله برنورغ ۲ ممبواة ساله دان برسیمبوی

(iii) ممبویتا کن بهوا فرواتن ایت جاهه اتو یدق اد کبجیکن سفوت فرمان الله سبحانه وتعالی (لَا تَحْسِبَنَّ الَّذِينَ يَمْخَلُونَ بِمَا أَتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ هُوَ خَيْرٌ لَّهُمْ بَلْ هُوَ شَرٌّ لَّهُمْ -- ارئین جاغن کامو برسغک، مویک ۲ یغ بخیل دغن هرت ۲ فوٹ یغتلد کریان کن الله سمات ۲ دغن کلبین دان کموراهنن ایت یایت کبجیکن بهکن ایت کجاعتن کفد مویک) دان فرمانن (وَلَيْسَ الْبِرُّ بِأَنْ تَأْتُوا الْبُيُوتَ مِنْ ظُهُورِهَا -- ارئین بو کفله دکتا کن کبجیکن بهوا کامو مماسوقکی روه ۲ دري فینتو بلا کث) .

(iv) ممبوة فرواتن برسوت جنجی جاهه اتو تردافت دوسا سفوت فرمان الله سبحانه وتعالی (وَمَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا فَجَزَاؤُهُ جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيهَا) -- ارئین بارغسیاف ممبونه اورغ

موهن دغن سغهاج مك بالسني نراك جهنم ككل ددالمن (دان فرمانن) فَمَنْ بَدَّلَهُ بَعْدَ مَا
 سَمِعَهُ فَإِنَّمَا إِثْمُهُ عَلَى الَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُ — ارتين بارغسياف منوكر كندي « وصية » كدين
 درفد تله ددغون مك سغكوهن ادا له دوسا ايت انس مريك ۲ يغ منوكر كندي) .
 (v) منفيكن فرواتن اتو منفيكن حلال سفرت فرمان الله سبحانه وتعالى (فَإِنِ انْتَهَوْا
 فَلَا عُدْوَانَ عَلَيَّ الظَّالِمِينَ — ارتين مك جلك مريك بوهنتي درفد مپشوتوكن توهن مك
 تيدقله بوله دچروبهكن ملىكن كانس اورغ ۲ يغ ملاكوكن كظالمين) دان فرمانن (لَا يَحِلُّ
 لَكُمْ أَنْ تَرِثُوا النِّسَاءَ كُرْهًا — ارتين تيدق حلال باكي كامو بهوا كامو ممفسكا ي اكن فرمفوان ۲
 دغن فقسا) .

فيليهن

اداله يقد كندقي دغن فيليهن دسيني بهوا بوله كيت فرواة مسوات حال ايت دان بوله كيت
 تيدق كندقي ، بايت دكتهويكن اد كالان دغن : —

(i) لفظ حلال سفرت فرمان الله سبحانه وتعالى (أُحِلَّتْ لَكُمْ بَهِيمَةُ الْأَنْعَامِ —
 ارتين دحلالكن باكي كامو بناتغ ۲ كرو ، لمبو ، كميغ دان سبا گي) دان فرمانن لاكي (الْيَوْمَ
 أُحِلَّ لَكُمْ الطَّيِّبَاتُ — ارتين فدهاري اين دحلالكن باكي كامو سكل بند ۲ يغ باگوس دان سدق ۲) .

(ii) منفيكن دوسا ۲ ، كسلاهن ۲ اتو كسوسهن سفرت فرمان الله سبحانه وتعالى
 (فَمَنْ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ — ارتين بارغسياف چمس اكن كبولوان حال
 ي تيدق مندرهكا دان تيدق فهاون مك تيدقله بر دوسا كانس — مماكن بقتوسبوة —) دان فرمانن
 (لَيْسَ عَلَيْكُمْ وَلَا عَلَيْهِمْ جُنَاحٌ بَعْدَهُنَّ — تباد جادي كسلاهن كانس كامو دان
 كانس مريكيت — همب سها دان كنانق ۲ فلاين — ماسوق دغن تباد اذن لاين درفد وقت ۲

يغ نيك ايت) لاكي فرمانن (لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَى حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ
 حَرَجٌ وَلَا عَلَى أَنْفُسِكُمْ أَنْ تَأْكُلُوا مِنْ بُيُوتِكُمْ الْآيَةُ — ارتين تباد دندغ كسوسهن كانس
 اورغ بونا دان تيدق دندغ كسوسهن كانس اورغ يغ تيدق دندغ كسوسهن كانس
 اورغ يغ ساكيه دان تيدق جوا كسوسهن كانس كامو سنديري بهوا كامو بروماكن مينوم درومه اتق ۲ كامو ۱۰)

اداکه ددافتي نسخ ددالم قرآن ??

—o—

اصل معنی نسخ فد بهاس عرب اد کالان مشیلمکن سسوات دان مفاوسکندی ، دانس
معنی این برکات عرب « نَسَخَتِ الشَّمْسُ الظَّلَّ » ارنین مشیلم اوله مفاوي ایت اکن بایغ ۲، دان
اد کالان مینده سفرت کتاش « نَسَخَتِ الْفَحْلَ » افیل دینده مکن لبه ۲ ایت دري سوات سارغ
کسارغ بغلاین .

دسیسي فویماس علماء اصول فقه اداله معنایش معشکت سسوات حکوم شرع دغن دلیل شرعی
جوا یغ دانغن کمدین ، دانس معنی این تیدقله دنما کن « نسخ » معشکه حکوم « اباحه اصلیه » —
هاروس یغ دري اصل کجادین — یعنی سسوات بغاد ددالم دنیا این دري سموا حال دان فوکارا
اداله فد اصلن هاروس منوره فرمان الله سبحانه وتعالی (هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ
جَمِيعًا — ارنین بایت توهن یغ منجادیکن اف ۲ بغاد دبوي این سموا کران کامو) ، دان
تیدقله براوبه درفد حکوم اصل این ملینکن افیل دانغ درفد شرع سسوات حکوم یغ ملاینین ، کران
اباحه اصلیه ایت بو کمله درفد حکوم شرع ، دان تیدق جوا دنما کن « نسخ » تراشکه حکوم دغن
سبب ماتی اتو گیلا ، کران تراشکه ایت بو کن دغن سبب دلیل شرعی بهکن دغن سبب دانغ
سسوات حال یغ منافیکن أهلیه . دمکین لاگی تیدق دنما کن « نسخ » مپتا کن حکوم دغن دلیل یغ
برسام ۲ دانغ دان دلیل ایت منجوقکن تو کملوار سته ۲ فوکارا فد حالن دي ترماسوق جوا ددالم
کندو دغن دلیل یغ دهولو دغن جالان معقید کندی دغن شرط ، فوهمکان (الغایه) اتو کچوالین .
اداله نسخ دغن معنی بغتسبوه اد ددالم قرآن یعمایا ، فرمان الله سبحانه وتعالی (مَا نَنْسَخْ
مِنْ آيَةٍ أَوْ نُنسِهَا نَأْتِ بِخَيْرٍ مِنْهَا أَوْ مِثْلَهَا — ارنین سا ۲ اف ۲ جوا درفد آیه یغ کیت
هافوسکن حکوم سماد برسرت لفظن سکالی اتو تیدق ، اتو کیت لمبتکن نورنن (سفای دگنتی
لاین) نسچای کیت دانمکن دغن تولبه بایک دان منفعه اتوفون دغن ساومفام جوا) دان فرمانن :
وَإِذَا بَدَّلْنَا آيَةً مَكَانَ آيَةٍ، وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُنْزِلُ، قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مُفْتَرٍ بَلْ أَكْثَرُهُمْ
لَا يَعْلَمُونَ — ارنین دان افیل کیت گنتیکن ساتو آیه دنمفه ساتو آیه ، سغگوهن الله سبحانه
وتعالی لبه معتموي دغن اف بغدنورنکن . برکات ربکثیت — اورغ کافر — بهواسان اشکو
« هی محمد » سغگوهن فندوستا . بهکن کبارمکن ربکثیت تیدق معتموي حقیقه قرآن دان فائده نسخ .

دروایتکن اوله امام مسلم ددالم کتاب صحیحین درفد ابی العلاء بن الشخیر برکات
(کَانَ رَسُولُ اللَّهِ يَنْسَخُ حَدِيثَهُ بَعْضُهُ بَعْضًا كَمَا يَنْسَخُ الْقُرْآنُ بَعْضُهُ بَعْضًا - ارنین اداله
رسول الله صلعم منسوخکن حدیثن ستنه اکن ستنهن سبکیمان دنسوخکن قرآن ستنه اکن ستنهن)
بعنی نسخ حدیث دغن حدیث دان نسخ آیات قرآن دغن آیاتن ۲ جوا .

ستنهن درفد آیات ۲ یغدمنسو خکن

(i) فرمان الله سبحانه وتعالی (کُتِبَ عَلَيْكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدُكُمُ الْمَوْتُ إِنْ تَرَكَ
حَيْرًا الْوَصِيَّةَ لِلْوَالِدَيْنِ وَالْأَقْرَبِينَ بِالْمَعْرُوفِ ، حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ - ارنین دفروضوکن
کأنس کماو افیل همفیر ساله سئورغ درفد کماو ماتی ، جک ای اد منیغکمل هرت ، اکن وصیه
باگی ایوو ۲ باف دان قرابتن ۲ یغدمکه دغن عادل یأبت فرض یغ حق کأنس اورغ ۲ یغ تقوی)
مک آیه ابن تفة منجوقکن اداله بروصیه ممبری بهاگین ۲ کفد ایوو باف دان سو دارا مارا یغ همفیر
ایت سوات حق یغ واجب ترغکوغ اتس اورغ ۲ موغن ، کمدین حکوم ابن دنسوخکن دغن آیات
المیراث (فساك) یأبت فرمانن (یُوصِيكُمُ اللَّهُ مِنْ أَوْلَادِكُمُ الذَّكَرَ مِثْلُ الْإُنثَى -
ارننن الله سبحانه وتعالی مپوره کماو دغن وصیه درفدان ، فد بهاگین اتق ۲ فینق کماو دغن فرانوران
یغ تنف یأبت باگی یغ لاگین ۲ سو مقام بهاگین دوا فرموان) هتکک اخیر آیات المیراث . یأبت
تککل الله سبحانه وتعالی تله میتاکن ددالم آیات ۲ ابن سیاف دی ترحق مندافة فساك دان فتمکیتن ۲
سوت قدر بهاگین ماصیغ ۲ دان مننتوکن تیف ۲ یغ ترحق ایت اکن حقن دغن قاعده یغ چوکف
سمفرنا دان لغکف ، معندوغي فول ددالم حکمة ۲ یغ ملایا سمفرناله حکوم ۲ وصیه یغ فد آیه
(کُتِبَ عَلَيْكُمُ الْآيَةُ) کران سوده حاصل مقصود دغن فواتوران یغ لبه بابک دان عادل . اد جوا
علماء ۲ یغ برکات : اداله یغ منسخکن آیه وصیه ایت حدیث نبی صلعم (لَا وَصِيَّةَ لِلْأَرْثِ -
ارننن تیدق لولس وصیه کفد وارث) .

(ii) فرمان الله سبحانه وتعالی (وَالَّذِينَ يَتُوفَوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا وَصِيَّةً
لِأَزْوَاجِهِمْ مَتَاعًا إِلَى الْحَوْلِ غَيْرَ أَخْرَاجٍ - ارننن ربک ۲ یغ سمفرنا اچان درفد کا دان
منیغکمل استری ۲ مک هندقله ربک بروصیه باگی استرنن ۲ ایت ممبری نفقه ۲ فکابن ۲ منجادبکنندی
سنغ هتکک چوکف حول ستاهن کادانن تیدق بوله دکلووارکن درفد رومه کدیمانن) آیات
ابن منجوقکن بهوا فرموان ۲ یغ ماتی سوامی ایت واجب برعده لمان ستاهن دان واجب بروصیه دغن

نفسه ۲ سورت نعمة كذا يامنن سلما ماس ددالم عده يغ ستاهن ايت مك عده يغ ستاهن ايت دنسخن
دغن فرمان الله سبحانه وتعالى (وَالَّذِينَ يَتُوفُونَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ أَرْوَاجًا يَتَرَبُّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ
أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا — ارتين بومول مويك ۲ يغ سمفي اجان درفد كامو دان مويك منيغكيل

استري ۲ مك هندقله استري ۲ ايت مناهن دبرين سلما امفه بولن سفوله هاري) مك آية اين سغكوهون
تردهولو فد سوسنن بچان تنافي تو كمدين فد ترتيب تورنن کران سوسنن ۲ آیات ۲ قرآن ددالم
مصحف بوکنش منوره اتس ترتيب تورنن بهکن یأيت ساتو سورهن خاص درفد رسول الله صاعم ۶
ددالمحال اين اجماع علماء مسلمين درفد صحابة ۲ سمفي ماس ابن معاكو كن يغدمكن ايت ۰
ادفون حكوم وصية كغد استري ۲ ايت دنسخن دغن آیات الميراث يغتوسبوة دالم (i) کران
الله سبحانه وتعالى تله منتوكن ددالم آیات ۲ ايت بهاگينش ۲ یأيت سفرامفه اتو سفرلافن ۰

(iii) فرمان الله سبحانه وتعالى (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نَاجَيْتُمُ الرَّسُولَ فَقَدِّمُوا بَيْنَ
يَدَيْ نَجْوَاكُمْ صَدَقَةً — ارتين واهي اورغ ۲ موئن افكل كامو هندق معهادف رسول الله
صلعم مك هندقله كامو مندهولو كن سبلوم كامو معهادف فميرين صدقة) سغكوهن بمباوا فميرين ۲
افكل هندق معهادف رسول الله اداله واجب فد فرمولائن بگيمان يغدمكن درفد آية اين
اگنتافي كمدين دنسوخن دغن فرمان (أَسْأَلُكُمْ أَنْ تَقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيْ نَجْوَاكُمْ صَدَقَاتٍ
الآية — ارتين اداكه كامو تاكوة مندهولو كن سبلوم معهادف فميرين ۲ کران كامو كتيادان ۰۰۰)
سغكوهن اد لاگي آیات ۲ يغد دنسخن بگيمان منسوخن كن نسخ ايت بولاكو فد آیات ۲ قرآن
اوله کران ايت اتفاق علماء ۲ اسلام معتان بولاكو نسخ فد آیات قرآن كچوالي ابو مسلم الاصفهاني
سهاج مپلاهي دي معتان تيدق بولاكو نسخ فد سبارغ آیات قرآن دغن دليل كانن فرمان الله
سبحانه وتعالى (لَا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِ — تباد دداتقي اگندي اوله
باطل تيدق دهولو درفد ان دان تيدق جوا كمدين درفد ان) فد حالن ايت ساعه جاوه درفد اف
يغدجاد يكن دليل دان سندر ان اوله ابو مسلم ايت کران نسخ ايت بوکنش برمعني بطل بهکن
كدوا ۲ آیات ۲ يغد دنسخن دان يغد دنسوخن ايت حق يغ بتول بنر درفد الله سبحانه وتعالى هپاله
آية يغد دنسوخن ايت دبرهنتيكن برجالن قوا تاسكواس حكومن کران سده تمت نيغفوهن مپوره
برعمل دغندي ۶ دان واجب فول برعمل دغن حكوم ۲ يغ درفد آية يغ منسخن فد بوله دجاد يكن
سجه اتو مثابتكن حكوم یأيت سمات ۲ کران مصلحة منورت يغد كندقي اوله الله سبحانه وتعالى
(يَمْحُو اللَّهُ مَا يَشَاءُ وَيُثَبِّتُ — ارتين الله سبحانه وتعالى معهادفوسكن اف يغد كندقيكن دان

منتفکندی (مشکککندي).

بأيت اوله کران بهواسان شریعة اسلام اداله ددبریکن دأتس مصلحة ۲ مأنسي جادي اساس باتو کتافهکنن دان مصلحة ۲ ایت بر او به ۲ دان بر لاین ۲ دغن سبب بر او به ۲ حال دان بر لاین ۲ زمان . مک فد سوات حال دتفکن ساتو ۲ حکوم دغن اعتبار مصلحة ۲ بغ تونتو ، افبیل بر تو کر کادان مصلحة ایت مناسبه دفیندا حکوم ایت کفد بغ لبه ملاءکافی دان لبه مسوای دغن مصلحة بغ بر ککلن بأیت سمات ۲ رحمة درفد توهن رب العالمین .

مک مان ۲ آیات یغتهله دنسختن حکوم تیهکلمله دي ککل باگی بچان کران عبادت باگی معتهدی تاریخ تشریع دان باگی مقیشتکن کادان حال بغلالو سفای اورغ ۲ اسلام ایت تیدق لوف اکن نعمة ۲ الله سبحانه وتعالی دان کاسپهنن دان الله سبحانه وتعالی ایت تله موحیکن انداغ ۲ شریعتن منورت انس بعد کهندقکي اوله حکمتن دان مصلحة سماءد فد فرمولان دان ککل بر فنجاشن .

سان کمدين درفد سلیدبقکن بغ هالوس ددافاتی بهوا تیاد بر لا کو نسخ فد حکوم ۲ کلي ددالم بچارا عقائد اتو اساس ۲ اجران بعد باوا اوله شریعة ۲ سماویة « شریعة ۲ یغدهسمفیکن اوله رسول ۲ صلوات الله علیهم درفد الله سبحانه وتعالی » سفوت بر ایمان دغن الله ، ملائکة ۲ ، کتاب ۲ ، رسول ۲ دان هاری کمدين . تیاد جوا بر لا کو فد سکل توجوان ۲ « المقاصد » عام یغمان سموا شریعة ۲ مپرو دان مپوره عملیها دان معاوالن . بأیت ضروریات ، حاجیات دان تحسینیات ، سان نسخ ایت هپاله بر لا کو فد حکوم ۲ جزئیات سهاج اوله کران ایت ساعة سدیکية ددافاتی نسخ فد تشریع مکي کران کباپیکن بعدتورنکن دمکة المکومة اداله درفد حکوم ۲ کلي دان اساس اجران اصولية بهکن بغ باقی بر لا کو نسخ بأیت فد تشریع مدني کران باقی دتورنکن آیات ۲ فد مسالة جزئیات .

ادفون فد فرخبران ۲ سفوت آیات بغ مپتاکن حال احوال اومة ۲ دهولو کمالا ، حال احوال لاگی اکندانغ اتو بر گنأن دغن فرکارا ۲ بغ غائب ، کات جمهور علماء اسلام تیدق بوله بر لا کو نسخ کران ملازمکن دوستا فرخبران الله سبحانه وتعالی بأیت سوات حال یغتهله فونس مستحیلان .

کمدين درفد تله پات آیات ۲ یغمان بوله بر لا کو نسخ مک علماء ۲ ادا بر سلیمسیه انتارا ، ربک ددالمحال منتفکن براف باقی آیات ۲ بغ بر لا کو نسخ ، ستقه مربک مقبرهاها سباقی دوا فوله آیات منکل اد جوا درفد مربک بغ منمبه دان مشکورعشکن درفد بیلاغن ایت ولو بگیمان فون بغ برون نسخ ایت ساعة سدیکية ددافاتی دالم قوآن کران ایان مپلاهي اصل . مک تیدقله بوله کیت لاری کفدنا هپاله افبیل تورعذور ملولسکن کدوا ۲ دلیل ایت (الجمع بین الدلیلین) — جالن ۲ ملولسکن ایت باقی — دان کران بهواسان تیدقله بوله کیت برکات تراکمة سوات حکوم یغتهله تحقیق ثابتن ملینکن دغن دلیل بغ معلوم دان تحقیق جوا ثابتن ، اوله کران این کات علماء

تیدق بوله دنسختن قرآن دغن خبر واحد کران یقدمین ملازمکن نواعکة یقین دغن ظن .
 سغکوهن افبیل کیت تاتف دغن تلیتی کیت دافاتی اداله کبایقکن یغد کتاکن نسخ ابت فد
 یغبر کنان دغن شرع ممبطلکن حکوم ۲ یغبر لا کو زمان جاهایة دان فد کادان یغ مریک ملاکو منورة
 حکوم اباحه اصلیه ۶ حالن فول بواف باقی درفد آیات ۲ ابت بوله دلولسکن کدوا ۲ دلیل ابت دغن
 قاعدہن ۲ یغ معلوم سفوت دلیل یغکدوا منتخصیصکن عموم دلیل یغفوتام ۶ مقیدکن اطلاقن ۶
 اتو مبتاکن اجمالن ۶ مک دغن سبب ابت العلامة المفسر ابن العربی نله بمبواغ بواف باقی آیات ۲
 یغمله دلتقکن ددالم دفتر ناسخ دان منسوخ ۶ تمباهن لاگی اداله یغ ظاهر درفد فرکتان علماء
 متقدمین بهوا مریک ملوغکوکن فد منتتو معنی نسخ ۶ لاین درفد معنی یغترسبوة فد فرمولاهن نادی ۶
 مریک منماکن نسخ جوا تخصیص عموم ۶ تقید اطلاق ۶ مبتاکن اجمال دان سباگیں درفد حال ۲
 یغ بواه دهمکن حکومن دغن منچتتو مکن انتارا دوا دلیل ابت .

فروہاتی دان امامی فد اف ۲ یغمله دروا بتکن درفد سیدنا عبداللہ بن عباس رضي الله عنہما: —
 (i) انتارا آية (مَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الْآخِرَةِ نَزِدْ لَهُ فِي حَرْثِهِ وَمَنْ كَانَ يُرِيدُ
 حَرْثَ الدُّنْيَا نُؤَتْ بِهِ مِنْهَا) — ارئین بارغسیاف اداله ای برکھندق درفد عمالنن ابت کانتوغن
 أخوة کامی تمبھکن فد کانتوغن (فہلا) دان بارغسیاف اداله این برکھندق درفد عمالنن فائده دنیا کامی
 قدر یغترانتوق کفدان (دان آية (مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعَاجِلَةَ عَجَّلْنَا لَهُ فِيهَا مَا نَشَاءُ لِمَنْ نُرِيدُ
 — ارئین بارغسیاف اداله ای برکھندق درفد عمالنن فائده ۲ یغ سگرا دنیا این کامی سگراکن
 کونیان ددالمن اف ۲ یغ کامی کھندقکی ۶ کفد مریک یغ کامی کھندقکی) کات ابن عباس
 رضي الله عنہما اداله آية یغکدوا ابت منسختن آية یغفوتام ۶ حالن اداله یغ سبتر بوکشن نسخ
 بھکن یابت تقید انس اطلاق آية یغفوتام کران فرمان اللہ (نُوَتْ بِهِ مِنْهَا) — کامی کونیان قدر
 یغترانتو) ابت اطلاق تیدق ترنتو کفد سیاف ۲ تنافی معنن ترقید دغن کھندق دان مشینة اللہ
 یغمان ایتولہ توجوان فرمانن فد آية یغ کدوا (لِمَنْ نُرِيدُ — کفد مریک یغ کامی کھندقکی) .
 کالو تیدق ۶ کدوا ۲ آیات ابت اداله درفد بھاگیں آیات ۲ فرخبران (آیات الاخبار)
 نله معلوم تیدق بوله برلاکو نسخ .

(ii) انتارا آية (لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتَّى تَسْتَأْذِنُوا وَتُسَلِّمُوا عَلَى أَهْلِهَا)

— ارئین جاعنله کامو ماسوق کدالم رومہ ۲ یغ بوکن رومہ کامو هعک کامو لبہ دهولو ممنا

کبیران دان ممبری سلام کانس اهل ۲ رومه ایت (دان آیه) (لَاجَنَاحَ عَلَیْکُمْ اَنْ تَدْخُلُوا بُیُوتًا غَیْرَ مَسْکُونَةٍ - ارنین تیدق اد کسلاهن کانس کامو بهوا کامو ماسوق کدالم رومه ۲ یغ تباد ددیامی « کوسخ ») کات ابن عباس رضي الله عنهما اداله آیه یغفرنام ایت دنسخکن دغن آیه یغکدوا، تنافی فد حقیقه بوکن نسخ هپاله منتخصیصکن عموم رومه ۲ یغددالم آیه فوتام بهکن درفد آیه فوتام ایت سندبری دافه دفهمکن تخصیص عموم ایت یأیت فد فرمانن (حَتَّى تَسْتَأْذِنُوا وَتُسَلِّمُوا عَلَى أَهْلِهَا - ههک کامو لبه دهولو منتأ کبیران دان ممبری سلام کانس اهل رومه ایت) یغمان منجوقکن رومه ۲ ایت اد ددیامی اوله اهلین ۲، کالو تیدق، تأیر فائده منتأ کبیران دان ممبری سلام .

(iii) ایتارا آیه (یَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَنْفَالِ قُلِ الْأَنْفَالُ لِلَّهِ وَلِرَسُولِهِ - ارنین موبک بوتان کفد اشکو دربحال رمفاسن فراغ « غنیمه » پتاکنله بهوا رمفاسن فراغ ایت باگی الله دان رسولن) دان آیه (وَاعْلَمُوا أَنَّمَا غَنِمْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ لِلَّهِ خُمُسَهُ وَلِلرَّسُولِ - ارنین کتهوی اولهمو سان مسوات یغ کامو رمفس دالم ففراغن مک باگی الله دان رسول سفریلمان) کات ابن عباس رضي الله عنهما اداله آیه یغفرنام دنسخکن دغن آیه یغکدوا، سبنون، ایت بوکن درفد بهاگین نسخ بهکن یأیت درفد بهاگین مبتاکن نفتح ایهام کران آیه یغفرنام ایت منجوقکن بهوا کات فوتس فد ممهاگیکن رمفاسن ایت حق الله دان رسول سهاج مک دانغ آیه یغکدوا مبتاکن چارا فرهاگین ایت .

انیل دکتهوی درفد کتواغن ۲ یغترسهوت دانس ابن بهوا علماء ۲ متقدمین تیدق مئکوناکن کلمه نسخ ایت فد معنی یغ سمنیه یغمان ایتله کتتافن علماء ۲ متأخرین تراوتام ۲ علماء اصول فقه مک سیگیان جاعفله افکیل کیت دافت مسوات یغ وارد درفد موبک دالم باب نسخ این، کیت روجوعکن کفد اصطلاح علماء اصول فقه بهکن سیگیاله لبه دهولو کیت برچومه مبلایدیکی دغن هالوس سفای کیت تولفس درفد کسلاهن دغن تیدق دسدرکن .

سان اداله یغ بوله منسخکن قرآن ایت هپاله نص درفد قرآن جوا دان سنة نبویه، تنافی علماء ۲ نفتح هاروس نسخ قرآن دغن سنة ایت اد خلاف، تمفت هوراینن یغ لواس دالم کتاب ۲ اصول فقه . ادفون اجماع مک برستوجو دان سسکات علماء ۲ معتاکن بهوا تیدق بوله ای منسخکن دان تیدق هاروس جوا دنسخکن کران اجماع ایت تیدق ترجادی فد زمان نبی صلعم . سان اداله ایان جادی حجه اتو دلیل درفد جمله دلیل ۲ شرع یأیت کمدین درفد، مک کمدین درفد حیاة نبی

صلعم تباد هاروس نسخ، لبه جزاوه لاگي قیاس، تیدق هاروس سام سکالی ای منسخن کران
سانو درفد شرط ۲ صح قیاس ایت جاغن ای برتنغ دان پرلاون دغن نص.

بارغد کتهوی اداله نسخ ایت توبهاگی کغد تیگک ماچم: --

(i) بارغیغدنسخن حکوم سهاج تیدق لفظن، ابن بکیحان تله دپناکن مثالن ۲.

(ii) بارغیغدنسخن لفظن سهاج تنافی حکوم ککل، سفوت آیه الرجم (الشیخ

وَالشَّيْخَةُ إِذَا زَنِيًا فَارْجُمُوهُمَا الْبَتَّةَ نَكَالًا مِنْ اللَّهِ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ -- لاگی ۲ توا دان

فرمفوان توا افیل کدوا ۲ ایت بوزنا مک هندقله کامو رجمکن کدوا ۲ سکالی، فتاجران درفد

الله سبحانه ونعالی، دان الله تعالی ایت ساعه کراس دان یجقسان (مشکوهن دروایتکن درفد

سیدنا عمر بن الخطاب ای برکات بهوا آیه الرجم ایت دهولون ترماسوق دالم کغدوغن آیات ۲ یغدباچ.

(iii) بارغیغدنسخن لفظ دن حکوم سکالی مثالن بکیحان یغدروایتکن درفد سیدتنا

عائشه رضي الله عنهما، ای برکات اداله ساتو درفد آیات یغدرورنکن کغد نبی صلعم (عشر

رَضَعَاتٍ مُحَرَّمَاتٍ - ارتین سفوله کالی سوسو مشحورامکن).

سباگیلاگی نسخ ایت ترکادغ اداله ای درفد ریغن کغد برات سفوت نسخ فواس عاشوراء

دغن واجب فواس رمضان . دان نسخ واجب مشکوروغن فرمفوان بوزنا کدالم رومه دان للاکین

دهیناکن دغن فرکتان ۲ یغ کچی دان سباگین کغد درجم یغ محصن دان دسه یغبلوم محصن

دان ترکادغ درفد برات کغد ریغن سفوت فد مسئله عده فرمفوان یغماتی سوامی دان مسئله

ندهولون کن صدقه سبلوم مقهادف نبی صلعم، ولو بکیحان فون اداله یغ منسخن ایت ادلبه

کچیکن کغد مکلف . ادفون فد حال یغترنام کران اد ممباوا مکلف کغد باقی دافت فهلا سبدا

نبی صلعم (أَجْرُكَ بِقَدْرِ نَصَبِكَ - ارتین بالسن اشکو منورت قدر کفنانن اشکو) دان فرمان

الله سبحانه ونعالی (ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ لَا يُصِيبُهُمْ ظَمَأٌ وَلَا نَصَبٌ الْآيَةُ - ارتین یغدمکین ایت

» دنکه ناماهو کلاوار برفوغ برسام ۲ نبی صلعم « بایت دغن سبب موبک تیدق ترکفا دهگما دان

تیدق فقه ۰۰۰) . دان فد حال یغ کدوا کران بایت برفینده درفد برة دان سوسه کغد ریغن

دان موده والله أعلم بالصواب .

تمت فتکمل فرتام مقبریتی فتکمل کدوا

فرمولانن

السنة « حدیث نبوی »

کندو غن تاریخ التشریع الاسلامی

موکدا	ایسین	موکدا	ایسین
41	فائده سبب ۲ تورن آیات	5	فندهولوان ۶ معنی تاریخ دان تشریع
42	فرمولان دان کسودهن قرآن تورن	8	باگی کسلا متن نادافیتاد کفند انداغ ۲
45	تورن قرآن اتس توجه حروف	12	انداغ ۲ الهی دان انداغ ۲ ریکمان سندیری
46	قرآن ایت دتولیس دان دحفظکن	13	فریذآن انثارا انداغ ۲ نگری دان اگام
48	آیات مکیه دان مدنیة	16	انداغ ۲ الهی معندو غی کلی دان جزئی
49	تند ۲۱ مثل انثارا مکیه دان مدنیة	16	فنداغن فرنام معنی کلی دان جزئی
51	اساس ۲ فواونداغن اسلام دالم قرآن	17	فونچا امیلان باگی حکوم ۲ اصلیه دان فرعیة
51	تیدق میوسهکن	19	فنداغن یغکدوا
52	منسد بکیه تغکوغن	21	فنداغن یغکتیک
54	برانسور ۲	24	انداغ ۲ اسلام ممباوا بهکیا دنیا آخوة
59	سیلو ۲۰ رنچان قرآن	29	فرایدران انداغ ۲ اسلام
60	تونتوت بوات	30	فربعال انداغ ۲ اسلام فدماس نبی صلعم
61	تونتوت نگه بواة	32	ممتول کفر چیان
62	فیایمن	34	مقاداکن فراتوران هیدوف
63	اداکه ددافاتی نسخ دالم قرآن	36	الکتاب (قرآن)
64	ستغه درفد آیات ۲ یغدمنسوخکن	37	بتاف قرآن ایت تورن ؟
69	اداله نسخ ایت تورم باگی کفند نیک	39	تورن آیات ایت بروکتیک دان حکمتن
		40	حکمة

بلاغن موکدا	باريس	مساله	بتول
8	2	لَلَامَم	لَلَامَم
13	17	پنهاله اي توجوانن	پنهاله توجوانن
21	1	نحنيبات	نحنيبات
22	13	دان سزوت نبي صاعم	دان سزوت سهدا نبي صاعم
24	7	دان بوسدي	دان بوسديا
28	15	نياد ممبير اکن	نياد ممبير اکن
30	19	في الخطاء	في الخطاء
32	11	بغ دهولون کالا	بغ دهولو کالا
33	19	دکونيا کن توهن اذان	دکونيا کن توهن اذن
33	21	منجاديکن	منجايکن
34	12	بريک ۲۱	بريک ۲
37	9	بسورة الفاتحة	بسورة الفاتحة
40	1	اقل	اقل
40	12	امي	امي
41	14	برونچيه ۲	براونچيه ۲
42	11	جنح	جنح
43	22	بغ اخير سماج دتورنکن	بغ اخير دتورنکن
45	6	(5) ارشاد (6) اعتبار	(6) ارشاد (7) اعتبار
46	3	عليه السلام	عليه السلام
48	16	اينله قول مشهورن	اينله قول مشهورن
49	3	للمطففين	المطففين
49	8	مدنية	مدنية
49	10	مدنية	مدنية
53	7	تسوءکم وان نسالوا	تسوءکم وان تسالوا
54	21	فرص کن	دفروض کن
53	26	جرما من مسال	جرما من سال
55	7	سکاري	سکاري
55	9	والميسر	والميسر